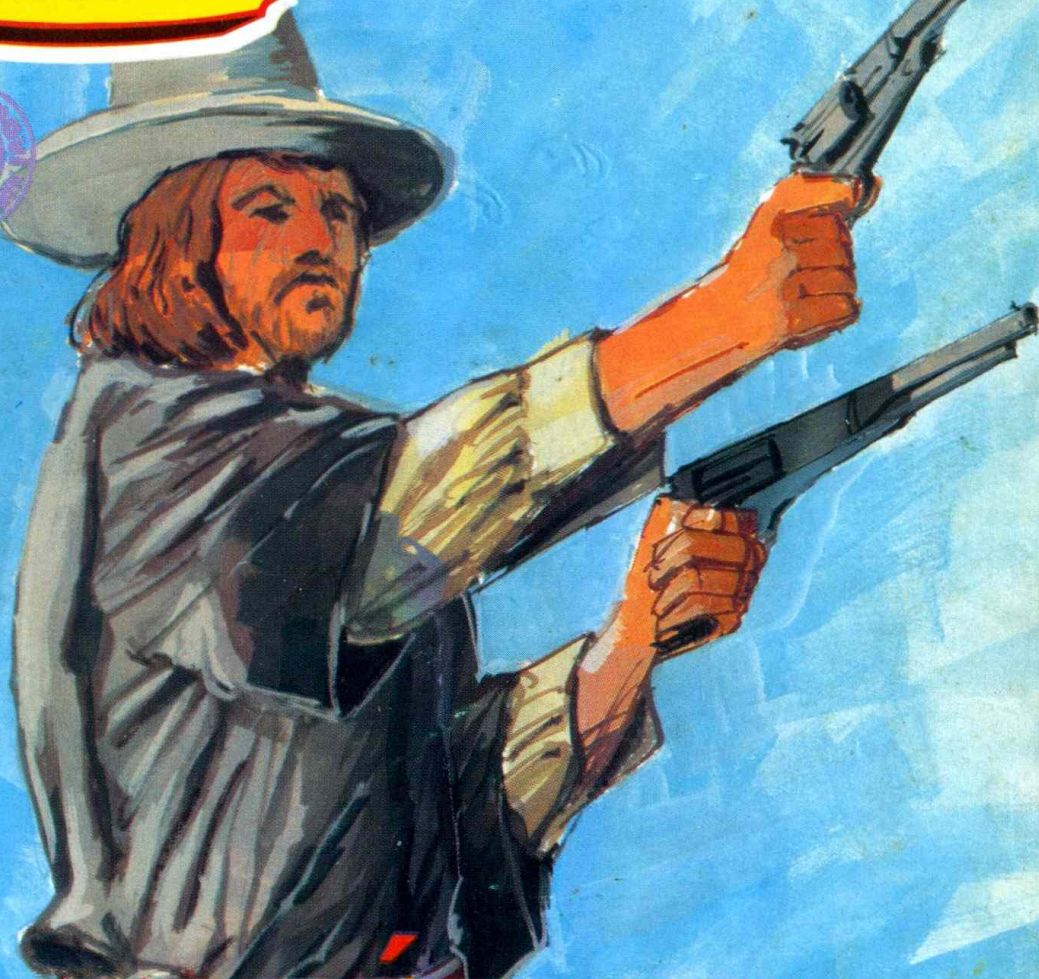

WESTERN ROMAN

LASO

CIJENA 15 d. BROJ 400

**PLACENIK
DAVE SIRINGO**

LASO 400

NATE CHAMPION: PLAČENIK DAVE
SIRINGO

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Copyright: Branko Kosec

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: Marcel Čukli

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a »Vjesnik« n. sol. o. – OOUR Informativno-revijalna izdanja n. sub. o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, Redakcija »Romani i stripovi« – Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković – Adresa uredništva: »Laso«, Redakcija »Romani i stripovi«, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost »Vjesnik« n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub. o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) »Vjesnikova« Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 780 d ili 702 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 390 d ili 351 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 %. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR »Vjesnik«, Interna banka, s oznakom za »Laso«. Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00 – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za »Laso«) Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d, c/b stranica 7000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

LASO 400 izlazi 12. 6. 1981.

I

– Sredili ste me, momci – odgurnuo sam prijave karte, ostatak novca i praznu čašu.

Znao sam da su me izvarali, ali čovjek ne može piti i dobivati na monte i pokeru nekoliko dana i noći zaredom i to na kraju ne platiti. Lica za stolom bila su zabrinuta i oprezna, ili samo oprezna. Pokušavao sam ih upamtiti da bi ih mogao pronaći kada dođe vrijeme za odmazdu ali vid mi je bio pomalo zamagljen. Kad sam ustajao, noge me baš nisu slušale pa sam se obim rukama odupro u ploču stola.

– Daj moj revolver – rekoš čovjeku s onu stranu barske tezge.

– Nemoj sad stvarati gužvu, Dave – reče zabrinuto dok je s police skidao moj široki pojas pun metaka na kojemu su visjele korice sa starim revolverom i gotovo kilogram teški bowie-nož. – Nisi mogao stalno dobivati...

– Bez brige, bez brige – nisam baš bio pri sebi pa mi je donekle bilo drago što sam ostao bez prebijene pare. Tako ću se na neko vrijeme riješiti grada i djevojaka i pružiti prilike alkoholu da se ispari iz glave. U ovom času imao sam ne-

savladivih problema s opasačem na koji sam inače, zbog srebrnih ukrasa, bio vrlo ponosan. Nipošto nisam mogao pogoditi rupu na remenu jer je prokleta revolverčina vukla niz nogu kao da je vreća puna pijeska.

– Kao što ti kažeš, sâm sam kriv – razdraženo sam izvukao revolver i tresnuo njime o tezgju tako da su zazvonile čaše. Poskočili su i svi prisutni ali imao sam previše posla s prokletim remenom da bih im mogao obratiti pažnju.

Neodređeno vremensko razdoblje poslije toga nekako je iskliznulo iz mog sjećanja sve do trenutka kad sam ozlijedio šaku lupajući po zabravljenim vratima javne staje. Izvukao sam revolver da s nekoliko hitaca probudim vlasnika kad on odškrinu prozorčić i proturi svoju pospanu glavu:

– Dobro si se nacvrcao – iske-sio se pa sam odmah pomislio da mu zatjeram u grlo nekoliko preostalih zuba. Onda sam se sjetio da zapravo i nije neki loš čovjek pa sam samo zatresao vratima.

– Prestani, Dave! – razljutio se.
– Probudit ćeš sve konje. Dolazim.

– Ovog časa napuštam tvoj smrdljivi Denver – sjećam se da sam neprekidno gundao dok je uzmicao preda mnom u dubinu staje pazeći da mu ne izbijem iz ruke svijecu i zapalim sijeno. Nekako sam pronašao svoga konja ali kad sam pokušao podignuti dvadeset kilograma teško sedlo, koljena su opet otkazala. Psovanje nije pomoglo pa sam čovjeku dopustio da me odvede do hrpe sijena.

– Da znaš – upozorio sam ga – odlazim čim malo odspavam. Neću više ostati u tom tvomu...

– Smrdljivom Denveru? Znam, znam – umirio me i bacio preko mene neku prljavu konjsku čebad.

U zoru su me probudili konji. Bili su gladni i lupali o pregrade a meni je bilo kao da kopta topču u mojoj lubanji. Odlučno sam odbacio čebad ali s ustajanjem je išlo teže. Glava me boljela, želudac se okrenuo naopak a noge su još bile slabe. Ledena voda iz valova malo me rastrijeznila pa sam odlučio potražiti starog Charlieja.

Možda on i nije bio tako star samo je imao nekoliko sijedih vlasi u brkovima i bradi a bio je visok možda i jak kao i ja. No s obzirom na mojih dvadeset i šest godina i način života koji sam odabrao, nije bilo vjerojatno da ću doživjeti da vidim svoje prve sjedine.

Charlie je bio u svojoj kuhinji koja je služila i kao spavaonica i radionica za popravak konjske orme i sedala. Mahnuo mi je da udem i opet se posvetio štednjaku.

– Pripazi da slanina ne zagori dok ja nabacim konjima sijena – rekao je i nestao prije no što sam mogao protestirati. Inače božanstveni miris pržene slanine sad me tjerao na povraćanje pa sam baš razmišljao da tavu izbacim kroz prozor kad se Charlie pojavi na

vratima. Vidio je izraz mog lica i počeo se grohotom smijati.

– Zaboravio sam da imaš osjetljiv želudac – reče kad je došao do daha.

Ozbiljno sam razmatrao mogućnost da ga tresnem ali znao sam da u sadašnjem stanju nemam nikakvih izgleda.

– No kava će ti prijati. Što ćeš sada, Dave? Vjerojatno si spiskao sve do posljednje pare.

– Prvo što ću uraditi bit će da odem iz tvoga smrdljivog Denvera

– rekoh mu novost. – I ne brini, u sedlu uvijek čuvam srebrnjak da isplatim tvrdice kao što si ti.

– Ja i nisam brinuo – odgovorio je uvrijedeno ulijevajući vrelu kavu u limene lončice. – Odavno sam bacio pogled na tvoju pušku... Ako trebaš novaca možemo se nagoditi.

Moja je puška moj ponos. Najmodernija repetirka marke winchester, fino gravirana, s posebnim nišanom i kundakom od orahovine. U magazin sam mogao ugurati sedamnaest velikih metaka kalibra 44 i samo jednom munjevitom kretanjem poluge, iza otponca, izbaciti praznu čahuru i ugurati novi metak u cijev.

Nitko se, međutim, nije lakomio za mojim revolverom, starim koltom istog kalibra koji je bio izrađen u vrijeme dok se svaka komorica bubnja posebno punila barutom i kuglom. Kad su došli u modu meci s mjedenim čahurama, nisam se mogao od njega odvojiti pa sam dao puškaru da mi ga preradi na novu municiju.

– Nećeš je dobiti makar živio stotinu godina – rekoh Charlieju za pušku. Bio sam zadovoljan što mu se mogu barem nekako osvetiti zbog zadirkivanja pa sam se odmah bolje osjećao.

– Tko zna, prije ili poslije doći će do nje – mirno je slegnuo ramenima i vratio me u dubine nezadovoljstva i samosažaljenja. – Nego, kamo ćeš sad?

– Kamo konj krene. – O tom još nisam razmislio a sumnjao sam da će mi glava u dogledno vrijeme biti sposobna za bilo kakav napor.

– Svatko zna da je ovdje stanica Holladayeve poštanske linije. Ja ću vam osamnaest njegovih konja za izmjenu – reče Charlie zamišljeno.

– Dva puta tjedno prolaze kočije na istok, dva puta na zapad za Salt Lake City i dalje.

– Kao što kažeš, svatko to zna a mene ne zanima – napio sam se kave i bio spreman za odlazak.

– Ben Holladay je najbogatiji čovjek na svijetu – nastavi Charlie kojega ništa nije moglo omesti kad bi naćeo jednu temu. – Kažu da ima stotinu dvadeset kočija, tisuće teretnih kola i stotinu pedeset tisuća zapreznih grla.

– Charlie, poludio si. Zašto bi mene zanimao neki ugojeni bogataš u visokom šeširu i smiješnom kaputu?

– Zato što upravo sad provodi čistku na svim svojim stanicama za izmjenu konja. Njegovi su nadglednici najurili ili pobili desetak stajara koji su krali ili mijenjali njegova grla za lošija. Zato što dobro plaća a sad ima slobodnih mjesta za one koji se ne boje nadglednika.

To je već bilo zanimljivo. Dobro bi mi došao neki posao u postaji za izmjenu konja. Paziš malo na njih, ujutro ih istjeraš na pašu, navečer ih utjeraš u koral a četiri puta na tjedan, pri prolasku kočije, pomogneš pri isprezanju i zaprezanju. Svježi zrak, dobra hrana, nikakve krčme u blizini.

– Misliš da ima?

– Znam. Jučer su ovuda projaha-

la dva momka koji su bili konjušari u stanici na Beaver Creeku. Čuli su da iz Julesburga dolazi Holladayev nadglednik Jack Slade sa svojim ubojicama. Znaš li za Sladea?

– Kakav gazda, takav nadglednik. – U mojem sadašnjem stanju teško sam podnosio izmiješane mirise ljudskoga i konjskog znoja, neopranih čarapa, ustavljene kože, graha i kave. Ipak, morao sam još nešto saznati. – Zašto su kidnuli?

– Ili im savjest nije bila čista ili su se nekad zamjerili Sladeu pa se boje da ne izmisli neku optužbu i ne sredi ih na mjestu.

– Ako Slade mene sredi, ipak nećeš dobiti pušku – upozorio sam ga i ustao. – Na potoku Beaver, kažeš?

– Na putu za tvrđavu Morgan. Ne možeš promašiti.

Sedlo je bilo nešto lakše no prošle noći a konj miran i poslušan, ostavljajući psine za otvorene prostore. Iz torbe sam iskopao srebrnjak:

– Drži, denverski pljačkašu!

– Sad si konjušar gospodina Holladaya. Ponašaj se pristojno.

Charlie je unatoč svemu bio dobar prijatelj pa sam mu se nasmijsao na rastanku.

II

Konj se ponašao vrlo mirno sve dok nismo ostavili za sobom i posljednju baraku. Onda je počeo poigravati i natezati uzde prepun snage od višednevnog mirovanja i zrnate hrane. Stajalo bi me previše muke da ga cijeloga dana zauzdavam pa sam stisnuo zube i pustio mu na volju. Desetak je kilometara jurio kao lud povremeno udarajući stražnjim nogama lijevo i desno uz ne baš uporne pokušaje da skrene s puta. Kad se zadihao i počeo usporavati, podbo sam ga, iako me glava paklenski boljela. Pasji sin

bio je vraški iznenađen kad je osjetio ostruge, ali nije imao kamo. Galopirao je još četiri-pet kilometara prije no što sam mu dopustio da pređe u kas. Nakon toga nije mu više bilo ni do kakvih šala.

Poštanski put nazvan Holladay Overland vodio je prema sjeveroistoku, blago se spuštajući prema Velikoj ravnici. Denver se nalazio na samoj granici između otvorenih prerija i Stjenjaka koji su na drugom kraju završavali u Pacifiku. Što se mene tiče, dobro sam se snalazio i na ravnom i u brdima, pogotovu ako u blizini nije bilo saluna i javnih kuća.

Bilo je proljeće i zrak je unatoč suncu bio svjež pa sam ubrzo počeo žaliti za propuštenim doručkom. Uskoro sam bio tako gladan da su me obuzele sumorne misli o besmislenosti rasipničkog načina života. Mogao sam sačuvati svoj novac, mogao sam putovati udobno, s kraljevskim zalihama, mogao sam biti puna želuca, jasnih misli i s dobrom cigarom u zubima.

Srećom, predvečer sam ustrijelio zeca i okanio se opasnih misli. Smjestio sam se podalje od puta, iza nekog brežuljka, jer je promet bio prilično gust pa bi mogla naići neka propalica prazna džepa i steći krivi dojam o mojem imovinskom stanju.

Pojeo sam gotovo cijelog zeca i napio se na jednom od mnogih potočica koji su bez sumnje tekli prema mojoj rječici Beaver i s njom zajedno u Južnu Platte. Legao sam uzevši u desnu šaku revolver a oko lijeve zavezao uzdu svog konja. Tako mi je bio osiguran nemiran san, ali bez opasnih iznenađenja.

Rano ujutro prošao sam drugu a predvečer i treću stanicu za izmjenu konja. Kao ni jučer na prvoj, ni ovi nisu trebali pomoćnika. Svi su

sa zebnjom očekivali posjet nadglednika Sladea ali to nije umanjilo njihovu gostoljubivost.

Trećega dana oko podne moj me konj napokon donio do stanice na potoku Beaver. Bile su ovdje dvije bijedne brvnare prekrivene busenjem i nekoliko velikih korala od kvrgavih grana i trupaca. Proljetne kiše i sunce učinili su svoje pa je na krovovima već rasla prilično visoka trava a procvijetalo je i nekakvo cvijeće.

— Zdravo — rekoh sjedokosom čovjeku u kožnoj pregači. Stanica je stanica pa sam skočio na zemlju ne čekajući poziv. Odmjeravao me prilično dugo pa sam se upravo spremao da ga pošaljem k vragu kad izvuče lulu iz usta i progovori:

— Zdravo. Jašeš u Julesburg?

— Ne, ostajem ovdje.

— Zaista? — čovjek podignu obrve. Onda pozove preko ramena: — Hank, dodi ovamo. Vidi tko nam je došao.

Tip se pojavio s druge strane kuće, ondje gdje ga nisam očekivao, a to mi se nije svidalo. Ni on mi se nije svidao, bio je velik i jak ali sitne glave koja kao da je bila premještena ovamo s ramena nekoga drugog čovjeka. I Hank je imao kožnu pregaču a dugačka kliješta u njegovim rukama još su se pušila. Momci su se zabavljali potkivanjem. Ili možda prepravljanjem žigova na Holladayevim konjima?

— Tko je taj? — upita Hank.

— Kaže da ostaje kod nas — nasmijsa se sjedokosi i počesa iza uha.
— Tko ti je rekao da te trebamo?

— Charlie, vlasnik staje u Denveru. Rekao je da ste izgubili dvojicu ljudi. Hoćete li me ili ne?

— To je već bolje — kimnu čovjek.

— Kako se zoveš?

— Ne sviđa mi se — reče Hank.

— Dave.

– Samo Dave? – pitao je sjedokosi ali vidjelo se da sam mu simpatičan. Ali Hank nije imao mira.

– Taj tip mi se ne sviđa, Ben.

Pošao je prema nama njišući se kao da stoji u čamcu a kliješta je podigao u visinu pojasa. Nisam znao što namjerava ali ni on se meni nije svidao. Ustrijelim li ga odmah, neće više imati nepritika s njim. Okrenuo sam se prema Hanku ali ni Bena nisam sasvim ispuštao iz vida.

– Stani, Hank! – Sjedokosi je stao između nas. Prilično je riskirao jer sam do tog trenutka već zaključio da svijet neće ništa izgubiti ostane li bez Hanka.

– Potreban nam je čovjek, je li? Pogledaj ga, visok je i jak, zamijenit će obojicu ništarija koje su pobjegle. Dave, možeš ostati ako ti odgovara plaća. Ja, kao predradnik, dobivam trideset pet a ti deset manje. I hranu.

– Ostajem – otkopčao sam opasač i cijela je oprema tresnula u prašinu. Odveo sam konja u prazni koral da se malo ohladi prije no što ga napojim i pošao po stvari.

– Spavamo u maloj zgradi – javio se Ben. – U velikoj je kuhinja i blagovaonica za putnike.

Spavaonica je bila prljava i zaudarala po znoju a vjerojatno je bilo i stjenica pa sam odmah izjurio van. Ben me promatrao ispod gustih obrva a Hank je pljujući u stranu dao oduška gadenju kad sam odnio svoje stvari u sjenik iza kovačke nadstrešnice.

Ručak pripremljen od namirnica namijenjenih putnicima nije bio loš. Poslije toga upoznao sam se s konjima, čoporom čupavih divljaka. Holladay je samo na prilazima velikih gradova držao fine konje da bi napravio što bolji dojam na buduće putnike i novine koje su ga kovale

u zvijezde, tvrdeći da svojim kočijama otvara Zapad civilizaciji.

Te noći nešto me probudilo pa sam tiho, ispod pokrivača napeo kokot revolvera. Onda sam oprezno podigao glavu. Dolje, ispod bala prošlogodišnjeg sijena na kojima sam savio svoje gnijezdo, stajao je Hank. Nije se skrivao. Bio je na otvorenom, odjeven jednako kao i po danu jer se valjda i nije skidao sve dok su se krpe na njemu držale zajedno. U ruci je vrtio teški kovački bat i netremice gledao u mom smjeru.

– Ne možeš spavati, Hank? Hoćeš li da ti pomognem, Hank?

Za mjesecine se teško nišani pa sam pridržao revolver i drugom rukom. Stari 44 poskočio je i ispljunuo plamen a Hank zatetura unatrag i u stranu jer je kugla pogodila bat i iščupala mu ga iz ruke.

Nije pobjegao niti se bacio na koljena. Bio je hrabar ili glup, a to je nekako jednako. Opet je pogledao gore, na sijeno, i viknuo:

– Nisi to smio uraditi!

– Imaš pravo. Trebao sam ti otkinuti tu tvoju smiješnu glavu a ne čekić.

To sam zaista i mislio i šteta što nisam proveo. Uštedjelo bi mi poslije mnogo briga. No Hank mi nije dao vremena da se odlučim nego se iznenada povukao do barake. Ondje je već stajao Ben. Bilo je tamno ali mogao bih se zakleti da je u rukama imao repetirku.

Sutradan se iz smjera Denvera dokotrljala kočija koja je vozila za tvrđavu Kearney i Omahu. Još kao deran, poput svih derana, bio sam očaran poštanskim kočijama, dostojanstvenim kočijašima koji su uživali osobit ugled, brzim zapregama što su uz praskanje biča vukle teško vozilo lošim cestama. No sad sam bio profesionalac, službenik

Holladayeve poštanske i ekspresne linije Overland pa sam drugim očima gledao kola koja su dovukla tri para zapjenjenih konja. Nije čudno što su bili zapjenjeni. Velika crveno i žuto obojena kočija »Concord« bila je sama teška više od tone. Kad ju je kočijaš u velikom luku doveo pred vrata veće brvnare i zaustavio uz nepotrebne povike i efekt-no praskanje bičem, s krova i iz njene unutrašnjosti izašlo je dvadesetak ljudi.

– Čudno što se nije raspala – promrlija sam glasno tako da me Ben čuo unatoč općoj galami.

– Ova? Ben Holladay kupuje samo najbolje kočije »Concord«. Svaka ga stoji između 1.200 i 1.500 dolara.

– Što je s vaŕma, momci? Jeste li pijani ili zaspali? Ispreŕi već jednom, Ben! Ovo je govedo tvoj novi pomoćnik?

Nakon tih riječi vozar je ispljunuo mlaz crnog duhana pred naŕe noge. Momak je bio nalickan koliko se to god u ovom poslu može biti. Nosio je crni kaput dug gotovo do koljena, meke, visoke čizme, veliki svileni rubac oko vrata i fine rukavice. Mogao si je to dopustiti jer je Holladay plaćao svoje vozare između stotinu i dvije stotine dolara na mjesec. Polako sam krenuo prema njemu ali me Ben pograbi za rukav.

– Stani, Dave. Ovo je John Reynolds.

To je nešto znaćilo. John Reynolds, kralj Holladayevih vozara još nikad nije upropastio kočiju na putu, nikad izgubio putnika ili tovar u zasjedi. Bio je to opasan momak, pun sebe. A njegov pratilac s dvocijevkom ispod ruke sa zanimanjem je pratio kako se stvari odvijaju i vjerojatno samo čekao izgovor da opali.

– Dodi da ispregnemo, Dave. Hank već dovodi prvu zapregu.

Odgurnuo sam ga u stranu i mrtvo spustio ruke niz bokove. Bili su iskusni i odmah prepoznali znake opasnosti. Reynolds naškubi usne ali ne ispljune, ostao je sasvim miran dok je njegov pomoćnik gotovo nezapaŕeno počeo podizati dvocijevku.

– Miruj – zapovjedi mu Reynolds i ne pogledavŕi ga. – Možda sam pretjerao, stranće. Isprićavam se. Nisam zapamtio kako se zoveŕ.

– Dave.

Polako je kimnuo kao da sam mu potvrdio nešto što je već otprije znao i nije se potrudio da zapita za prezime. Možda je vjerovao da me prepoznao jer je preko ramena dobacio svom pratiocu:

– Dodi da nešto pojedemo, Josi.

– Neka ostavi dvocijevku na kolima – rekao sam nježnim glasom.

– Ostavi dvocijevku na kolima – ponovi Reynolds moje naredenje i pode prema vratima. Josi se gotovo uguŕio od muke a prsti su mu poigravali na cijevima.

– Poslušaj gazdu, Josi – opomenuo sam ga.

– Josi! – viknuo je i Reynolds. Mali pratilac baci duplicu na visoko sjedalo pa je bilo pravo čudo što nije opalila. Onda ode za Reynoldsom a ja ga nisam ispuŕtao iz vida jer mi se učinio prgav i podmukao momak.

Hank i ja zamijenili smo zaprege dok je Ben hranio putnike. Kad sam se pojavio na vratima, Reynolds i Ben nešto su razgovarali u kutu po dalje od ostalih. Vidjevŕi me Reynolds je kimnuo i vratio se k stolu. Posluzio sam se kavom i polako pio osjećajući na svojim ledima Benove sumnjičave poglede.

Začas su svi opet bili spremni za put pa sam, zajedno s Hankom, sta-

jao ispred zaprege i pridržavao uplašene i divlje čelne konje. Pri tom sam pazio na pratioca da me ne iznenadi u času kada dohvati sačmaricu. Ali tip se mirno popeo, udobno smjestio i više mi nije poklanjao pažnje. Reynolds podignu bič i da znak da pustimo konje. Odskočili smo u stranu i zaprega po-juri kao iz topa.

Nisam zaboravio događaje od prošle noći pa sam navečer na sjeniku s pomoću pokrivača, načinio dugački smotak, a s drugim pod ruku spustio sam se sa stražnje strane na zemlju. Namjeravao sam prenočiti negdje u gustišu, pokraj potoka, iako je ondje bilo komaraca. Možda sam trabao ustrijeliti Hanka pa bih sad mogao mirno spavati. Ni u Bena se nisam mogao suviše pouzdati.

Razmišljajući o tome sjetio sam se kako je šaptao s Reynoldsom pa sam ispustio pokrivač u travu i pošao do spavaonice.

Vrata su bila zatvorena, unutra je gorjela svjetiljka a Hank i Ben nešto su tiho razgovarali. No ja to nisam mogao razumjeti dok nije glasno odjeknulo:

— Ma tko bio da bio, taj mi se tip ne sviđa, kažem ti!

Bilo je to jedino što sam dosad, osim psovki, čuo od Hanka, ali dovoljno da shvatim o kome je riječ. No nisam dovoljno brzo zaključio da je to kraj razgovora i kad su se vrata naglo otvorila, bili bi me otkrili da prije toga nisu ugasili svjetiljku.

Van je izišao samo Hank, odjeven kao uvijek, no umjesto bata nosio je karabin. Odgegao se do najudaljenije ograde kamo smo toga dana utjerali šest konja koji su doveli kočiju. Otvorio je ogradu, uzjahao jednoga a ostalih ga je pet životinja slijedilo.

Bio sam pospan pa nisam dočekao njegov povratak. Gdje je bio te noći nisam znao ali sam ujutro u ogradi umjesto velikih rasnih konja prebrojao šest malih poludivljih mustanga.

Taj sam dan uglavnom radio uz Bena i pazio da Hanku ne okrenem leđa. Sjedokosi me češće pogledavao ispod oka, vidjelo se da ga nešto muči a ne zna kako da počne.

Skratio sam mu muke:

— Čuj, Bene, može li se ovdje zaraditi još štogod, osim plaće?

— Pa — otezao je — ako imaš nešto da prodaš putnicima... cigare, slatkiša...

Nasmijao sam mu se. Obliznuo je usne, protrljao bradu i promrmljao:

— Pa, znaš, kako je... uostalom, kako se zapravo zoveš?

— Ja sam prvi postavio pitanje.

— Nema te stanice kojoj ne nestane poneko grlo — reče oklijevajući. — Naide prijatelj na umornom konju pa mu ga zamijeniš za svježega. U tome nema ništa strašnog. No, čuo si za tog Jacka Sladea koji obilazi stanice i optužuje ljude za sve što mu padne na um.

— I on ima pravo nešto zaraditi — pokušao sam ga umiriti.

— Misliš? Holladay ga kraljevski plaća da zagorčava život ljudima u stanicama, koji za malo para rade od zore do mraka.

— To je istina — priznao sam. — Zato te i pitam može li se ta zarada nekako povećati.

Ben me samo pogledao, zabio vile u hrpu gnojiva i otišao prema bari. Slegnuo sam ramenima i potražio duhan. Cigara mi je ponestalo ali još sam imao i duhana i papirića. Stvari su krenule svojim tokom iako nikad ne možeš predvidjeti kako će se dalje razvijati. Sljedeći potez prepustio sam Benu i on ga je povukao iste večeri dok smo

pušili sjedeći na pragu a Hank u kovačnici završavao s poslom.

– Ti si Dave Siringo – rekao je Ben iznenada.

Pustio sam ga da se malo preznojava a onda kimnuo:

– Jesam.

– Znao sam – reče nakon nekog vremena. – Znao sam. Reynolds mi je rekao. Što ćeš ti ovdje, Siringo?

– Treba mi novac. Sve sam spiskao na kartama u Denveru.

Nije povjerovao, to mu je bilo napisano na licu.

– Jedan Siringo ne radi mjesec dana za prebijenih dvadeset pet dolara – odmahnuo je glavom. – On to zaradi za jedan sat, jednim metkom. Deset puta toliko!

– Pa, pitao sam te ima li kakvih boljih izgleda, čovječe. Vremena se mijenjaju, došle su gladne godine.

Hodao je amo-tamo, vrtio glavom i nešto gundao. Onda se opet vratio do praga gdje sam sjedio, pušio i čekao.

– Lako je tebi biti miran – optuži me. – Dodeš, pitaš, ništa ne možeš izgubiti a ja neka se pouzdam... Dobro bi mi došao, to je činjenica, samo kad bih ti mogao vjerovati.

– Što te izjeda, prijatelju?

Opsovao je nešto i pljesnuo dlanom po koljenu:

– To što se renomirani revolveraš zaposlio kao konjušar – preplašeno je podigao obje ruke u zrak. – Bez zamjere, ti si me pitao.

Kimnuo sam odmjerivši ga od pete do glave. Bijedna odjeća, izgažene čizme, desetak dolara uštede a sijeda je kosa već ovdje i što se još može očekivati od života? Možda mu se nikad nije pružila prava prilika, možda je previše birao, a sad je bilo kasno za neke početke. Ben je bio spreman da uradi nešto za

što prije ne bi mogao skupiti hrabrosti.

– Pričaj mi o Hanku.

– On je obično govedo – odmahnu Ben. – Pohlepan je ali i glup. Jack Slade će mu oderati kožu.

– Zbog onih konja koje je zamijenio?

– Opazio si, znači – uzdahnuo je Ben. – Ona dvojica, momci koji su prije tebe ovdje radili, bili su u do-sluhu s Hankom. Zajedno su se time bavili i dijelili dobit ali kad su čuli da dolazi Slade, podvili su rep i pobjegli. Nadao sam se da ću se riješiti i Hanka ali budala ne vidi što mu se sprema.

– Pouzdaje se u svoju snagu – napomenuo sam.

– Slade će ga ubiti dok trepneš okom -- rekao je Ben tonom dubokog uvjerenja. Morao sam se složiti s njim. Dvije godine prije toga kad je postao Holladayev nadglednik, Slade je krenuo u Julesburg jer su do njega doprle glasine da je tamošnji šef stanice Jules Reni bio u do-sluhu s konjokradicama i pljačkao Holladayeva stada umjesto da ih čuva. Iako je do tog trenutka Slade ubio u kojekakvim sukobima barem dvadeset ljudi, došavši u Julesburg počinio je pogrešku nedostojnu iskusnog revolveraša. Susrevši se s Renijem nasred ulice, okrenuo mu je leđa pa ga je konjokradica oborio sa dva metka iz neposredne blizine. Slade je pao licem u prašinu no to Renija nije zadovoljilo. Ispalio je u njega i preostala tri metka i gurnuo nogom nepomično tijelo.

– Odnosite ga – rekao je okolnim građanima.

Iako je u to vrijeme u Julesburgu pogibao prosječno po jedan čovjek svaki dan, građanima se učinilo da je Reni pretjerao. Pograbili su ga i

natakli mu omču oko vrata. Bili bi ga i objesili da se nije umiješao neki službenik Holladayeve kompanije ponudivši mu život ako zauvijek nestane s tog područja.

Reni je, dakako, prihvatio ponudu i najvećom brzinom odjahao iz Julesburga. No u cijeloj toj priči najčudnije je bilo to što svih pet metaka nije ubilo Sladea. Sâm se digao iz prašine pa kad su se prisutni oporavili od zaprepaštenja, smjestili su ga u naslonjač i pozvali liječnika. Godinu se dana Slade oporavljao od rana i opet se javio Holladayu na dužnost. Bio je gadniji no prije, obilazio je stanice za izmjenu konja i obračunavo sa svima koji nisu vjerno služili gazdu Holladaya. Pri tom je dodao još nekoliko žrtava svom spisku ubijenih, neki su tvrdili šest a drugi samo četiri.

– Slade dolazi ovamo?

– Tako se priča – uzdahnio je Ben. – Ovo je poštanska stanica, kočije dolaze i odlaze, sve se sazna.

– I ti ćeš stradati, Ben. Ti si šef ove stanice.

– Zašto ja? Nisam radio s njima! Kako sam ih mogao spriječiti?

– Ipak, Ben, dijelio si dobit.

– Koji dolar, kunem se, Dave. Na silu su mi ugurali da ih ne bih mogao odati.

Čovjek se bojao, gotovo mu je pozlilo od straha. Gledao sam kako mu niz čelo klize kapi znoja pa mi se sažalio.

– Zajaši konja, Ben i kidaj – savjetovao sam mu. – Bježi dok još ima vremena a Hank neka polaže račune.

Jadnik više nije znao kamo bi sa sobom. Ruke su mu tako drhtale da ih je napokon gurnuo pod pazuhu. Pomalo je opet stekao vlast nad sobom i tek tad uspio progovoriti.

– Ne poznaješ ti Sladea, Dave.

Ovdje se možda nekako izvučem ali ako pobjegnem, lovit će me do n kraj svijeta i onda mi nema spasa. Možda... možda se zadovolji s Hankom...

– Nemam ništa protiv – nasmi-
jao sam se. – Prištedjet će meni po-
sao. Ne brini, Ben, nekako ćeš se iz-
vući.

Odmahnuo je nekoliko puta ru-
kom kao da tjera muhe. Onda se
smiri i upre kažiprst u mene:

– Ni ti nisi siguran, Dave. Pazi
što ti kažem, taj je lud. Tvoj ti revol-
ver ništa neće pomoći... Slade uvi-
jek vodi za sobom trojicu – četvo-
ricu šakala da mu čuvaju leđa i od-
vlače leševe.

Toliko sam se smijao da se napo-
kon razljutio. Počeo je psovati i oti-
šao pripremiti nešto za jelo.

III

Jack Slade došao je prije no što smo ga očekivali, već sutradan podvečer. Nisam ga nikad prije vidio ali kad sam čuo konje, okrenuo se i ugledao skupinu jahača, znao sam da je to kaznena ekspedicija gazde Holladaya. Svi su odreda bili profesionalni borci, vidjelo se to po odjeći, oružju i licima. I po konjima. Bili su i suviše dobri da biste njihove jahače mogli smatrati kaubojima. Gurnuo sam šešir na zatiljak i opet se prihvatio vila. Bilo je pomalo nespretno čistiti gnojivo s teškim revolverom o boku ali sad mi je bilo drago što ga nisam skinuo.

Radeći, slušao sam udarce kopita koji su bili sve bliži. Zastali su s onu stranu ograde korala koja sa sastojala od dvije poprečne grede.

– Hej, momče – pozvao je netko.

– Što hoćete? – pitao sam ali ni-
sam prekidao s poslom niti podi-
gao glavu.

– Dodi ovamo – reče taj netko ali nisam se odazvao. Iza mojih leđa jedan je palac zapeo kokot revolve-ra. Malo sam se naježio ali procijenio sam da me neće ubiti prije no što porazgovaraju. Onda sam se sjetio da je i Slade nastradao zbog krive procjene protivnika pa sam se polako uspravio i okrenuo.

Pet pari očiju pomno je promatralo svaku moju kretnju. Čovjek koji je u ruci držao revolver polako otpusti kokot i spremi oružje u koricu.

– Ovo je stanica za poštanske kočije, gospodo – rekoh – a ne krčma. Nalazite se na posjedu gospodina Holladaya, vlasnika poštanske linije, pa predlažem da produžite svojim putem.

Netko se od njih suho nasmijao. Ostali su šutjeli pa sam slegnuo ramenima i opet dohvatio vile. Onda jedan reče: – Ja sam Jack Slade, nadglednik linije. Gdje je predradnik?

– Priprema večeru. Sjašite i pustite konje u ovu ogradu.

– Ti ćeš se pobrinuti za njih – reče Slade. Govorio je mekim glasom ali mu lice nisam mogao razaznati u polutami.

– Ti si gazda – rekoh. Još nije došlo vrijeme da im se suprostavljam. Nisu to ni očekivali. Sjašili su i skinuli bisage ostavljajući mi sav posao oko rasedlavanja, timarenja, hranjenja i napajanja umornih konja. Smotao sam cigaretu gledajući kako polako odlaze prema glavnoj zgradi. Po svemu sudeći, opasna pe-torka ali ih ipak nisam namjeravao posluživati. Popušio sam, pustio konje, onako osedlane, u ogradu i pošao za gostima.

Unutra je bilo prilično svijetlo jer je Ben zapalio veliku svjetiljku. Zastao sam na pragu jer takvu sliku nisam imao često prilike vidjeti. Na

kukama je visjelo pet šešira a ispod njih na zid je bilo oslonjeno pet karabina. Torbe sa sedala bile su prebačene preko naslona stolaca a njihovi vlasnici sjedili su oko velikog stola i šutke dodavali jedan drugome bocu s viskijem. Klokotanje pića niz njihova grla i Benovo kloparanje oko ognjišta bili su jedini zvuci u prostoriji. Hank se povukao sasvim u kut i stajao ondje oslonjen na zid. Veliki kovački bat kojemu je, čini se, bio osobito privržen, ležao je na klupi na dohvat ruke.

Tišina je postala zamorna pa sam se obratio Sladeu. Sad sam ga mogao bolje promatrati. Bio je to čovjek gotovo nježne građe, okrugle glave i prilično bujne crne kose. Jedini u cijeloj toj četi nije nosio brkove.

– Konji su u koralu. Kad se dobro najedete i napijete, podite pa si ih rasedlajte, momci. Gazda Holladay me ne plaća da poslužujem njegove policajce.

Ben je prestao šuškat i oko ognjišta, vjerojatno se ukočio, ali sad nisam imao vremena da ga promatram. Jedan od Sladeovih pratilaca pogleda gazdu i polako ustade. Dok sam se još pitao koji me vrug tjera da ih izazivam, Slade odmahnu glavom i čovjek, ne pogledavši me, sjedne natrag za stol.

– Začas će jelo, gospodo – najavio je Ben malko promuklim glasom. Za velikim stolom bilo je mjesta za tucet ljudi pa sam odabrao mjesto nasuprot Sladeu i sjeo. Onda je Ben počeo dijeliti limene tanjуре i lončice. Došavši do mene izbezumljeno me pogledao i zaboravio što mu je činiti pa sam mu morao uzeti tanjur iz ruke.

– Vjerujem da ćemo danas, zahvaljujući gospodi, bolje večerati, Ben.

Jadni se Ben odmah vratio ognj-
štu a onda se javi Slade svojim ti-
him glasom a da nije podigao po-
gleda sa svog praznog tanjura:

– Prijatelji, rekao bih da imamo
čast sjediti za istim stolom s gospo-
dinom Daveom Siringom, poznatim
revolverašem.

– Ne može se osporiti da vijesti
brzo putuju poštanskom linijom
Holladay Overland – podrugivao
sam se. – Vidim da ste se mimoišli
s kočijom gospodina Reynoldsa.

– Tako je, Siringo – reče Slade.
Podigao je glavu i onda sam prvi
put vidio njegove širom otvorene
oči, a u njima nešto suludo. Ili je to
bio odsjaj Benove svjetiljke? – Mi
smo ovamo došli poslom koji ćemo
obaviti brzo i potpuno. Ako si i ti
jedan od onih koji potkradaju go-
spodina Holladaya, neće te spasiti
ni tvoje ime ni revolver. Ako nisi, ne
miješaj se i ne izazivaj jer ću se za-
pitati s kojim to namjerama či-
niš.

Nije me prestrašio ali gotovo da
me postidio. Bilo mi je čak neugod-
no sve dok se nisam podsjetio na to
s kakvom vrstom ljudi imam posla.
Ipak, kimnuo sam u znak pristanka
i prihvatio se tanjura.

Ben je poslužio najbolje što je
imao. Ispekao je pogače, ispržio sla-
ninu i u nju razbio dva tuceta jaja
koje je dobivao iz Denvera. Prigri-
jao je grah skuhan juče a spremao
se da od sušenih jabuka ispeče pi-
tu.

Naši gosti šutke su jeli i obilno se
posluživali viskijem. Kad su tanjuri
ispraznjeni, na red je došla kava i
kese s duhanom.

– Ti znaš da ove namirnice možeš
koristiti samo za putnike i pra-
tione? – upitao je Slade nenadano
tako da je jadni Ben gotovo ispustio
iz ruku hrpu praznih tanjura.

– Znam, gospodine...

– Prekršio si pravilo.

– Mislio sam...

– Krivo si mislio. Odbit će ti se
od plaće. Ako uopće budeš u stanju
da je primiš.

Malo je pretjerao. Pogledao sam
Bena koji je bio blijed kao mrtvac
pa sam polako odgurnuo tanjur i
ustao.

– Time ništa ne gubiš, Bene –
rekoh. – Budući da si gospodu po-
služio na svoj račun, pobrinut ćemo
se da plate koliko god ti smatraš da
takva večera vrijedi.

– Pazi, Siringo! – Slade je naglo
ustao ali se svlada i polako spusti
u stolac. – Dobro, sad ćemo na spa-
vanje a isplata je sutra. Svaki će do-
biti svoje.

Počeo se smijati na čudan, luda-
čki način, vidjelo se da čak ni nje-
govim pratiocima to nije bilo ugod-
no. Polako sam se povukao k vrati-
ma.

– Ja spavam na sjeniku – obja-
vio sam. – Do zore neka mi nitko
ne prilazi jer će dobiti metak. To se
prije svega odnosi na tebe, prijate-
lju Hank.

Izišao sam ne zatvarajući vrata,
natraške, da bih ih imao na oku.
Slade se nasmijao i posegnuo za
čašom. Mislio je da samo prijetim.
Čak sam i ja u to pomalo vjero-
vao.

Ako me netko želi napasti, to će
vjerojatno uraditi pred zoru. Raz-
mišljao sam o tome smještajući se
u sijenu. Mirno sam zaspao odlu-
čivši prije toga da se moram pro-
buditi odmah za ponoći. No čini se
da me je ono premetanje gnojiva
na koje nisam bio navikao dobro
izmorilo jer sam spavao sve dok ni-
sam začuo pucanj.

Bio je dan i sunce je već nemilice
grijalo a dolje na dvorištu čuli su se
glasovi. Opresno sam pogledao
preko ruba nadstrešnice.

Slade i njegovi momci bili su do-
lje i mirno sedlali konje. Bio je ov-
dje i Hank koji je smrknut kao uvi-
jek, ali sasvim nezainteresiran za
sve što se događalo oko njega nosio
drva da bi potpalio vatru pod svo-
jim kovačkim ognjištem. I Ben je
bio miran. Sasvim i zauvijek miran
ležao je na nekoliko koraka od vra-
ta velike zgrade a lokvica krvi po-
lako se širila u prašini.

Muškarci su prolazili pokraj nje-
gova trupla kao da uopće ne posto-
ji, kao da je započeo najnormalniji
dan na jednoj stanici Holladayeve
poštanske linije. Smučilo mi se. Ne
zbog te smrti ni ravnodušnosti ubo-
jica. Ojadila me vlastita samouvje-
renost. Iskusni Dave Siringo, pro-
slavljeni borac koji nepogrešivo
predviđa poteze protivnika! Ponio
sam se kao obična budala i onaj je
bijedni Ben platio glavom. Pričekao
sam časak da se malo primirim i
onda sam se spustio niz ljestve.

Zabavljena sedlanjem, petorka
uopće nije obraćala pažnju na me-
ne iako sam bio siguran da su me
čuli. Tek kad sam zapeo kokot na
revolveru, polako su se okrenuli
prema meni. Hladnokrvne mrci-
ne!

– Gle, probudio se gospodin Si-
ringo – podrugivao se Slade ali li-
ce je ostalo veoma ozbiljno. – Ova
stanica obiluje marljivim radnici-
ma.

– Zašto si ga ubio?

– U samoobrani – objasni ubo-
jica ljubazno. – Otkrili smo da je
dobre konje gospodina Holladaya
zamijenio ragam pa smo tražili da
to objasni. Umjesto odgovora po-
segnuo je za revolverom i što mi je
preostalo?

– Kojim revolverom, Slade?

– Ah, da, kojim revolverom? –
zamisli se revolveraš. – Momci, ka-
mo je mogao ispariti taj revolver?

Gospodin Siringo se zanima za
oružje pokojnika. Frank, jesi li ti
uzeo taj revolver?

– Ja, šefe? – snebivao se čovjek.
Naceri se i okrene. – Možda je ne-
kako dospio k tebi, Jed?

– Imam ovdje nekakav, ne znam
ni sâm kako se našao u mojim ko-
ricama – reče tiho tip kretenska
izraza i okrutno izrezanih usana. –
Hoćete li da vam ga pokažem, Si-
ringo?

Odmahnuo sam glavom i usmje-
rio cijev u njegove oči. Bilo ih je pet,
nisu se bojali. Ni ja se ne bih bojao
da sam u njegovoj koži. Jack Slade
slegnu ramenima:

– Vidiš da je bila samoobrana,
Siringo? Tvoj je prijatelj ispraćen
kao što si mu obećao jučer.

Tiho sam opsovao i odlučio početi
ali mi je netko zabio cijev u re-
bra.

– Postavio sam Hanka za šefa
ove stanice – reče Slade – i, daka-
ko, on brine da ovdje ne bi bilo ne-
reda i pucnjave. Spremi taj revol-
ver i zahvali sudbini što si ovdje sa-
mo dva dana, Siringo, inače bi le-
žao u prašini kao i tvoj prijatelj. S
obzirom na sklonost dugom spava-
nju, ne mogu te zadržati u službi
gospodina Holladaya. Poslat ću
Hanku dva, tri marljivija momka.
Mi ćemo sad u obilazak, možda
pronađemo kome je Ben prodavao
konje. Kad se vratimo, ne želim te
naći ovdje.

Spremio sam revolver u korice i
gledao za njima dok su krenuli uz
potok i nestali iza prvog brežuljka.
Onda sam se okrenuo Hanku koji
je stajao cereći se iza mojih leđa i
poigravao se batom. Uopće nije
imao revolvera. Opsovao sam i
udario ga čizmom pod koljeno tako
da se smjesta smotao u prašinu.
Imao sam loš, loš dan, ništa mi nije
polazilo za rukom ali ovaj će me

pamtiti nekoliko dana. Spremio sam stvari, pokrivače i ostalo, u torbe sam natrpao hranu iz zaliha poduzeća Holladay i izjahao na put prema tvrđavi Kearney. Kad sam se okrenuo, ugledao sam Hanka koji je stajao pred svojom kovačnicom, raširenih nogu i opuštenih ruku, i buljio za mnom. Čak se nije oslanjao na stup iako je primio udarac od kojega bi normalan čovjek mogao trajno ošepaviti. Životinja.

Jahao sam prilično dugo ugaženim tragom i tražio zgodno mjesto gdje ću skrenuti da to Slade suviše lako ne otkrije bude li ga zanimalo kamo sam pošao. Na brežuljcima je još bilo snijega pa su kroz ravnicu protjecali mnogi potočići. Skrenuo sam u jedan od njih. Voda je očigledno bila hladna jer je konj pokušavao izaći na suho. Pljuskali smo blagom uzbrdicom oko pola sata a onda sam mu dopustio da izide na kamenu obalu. Sjahao sam među visokim grmljem i izmasirao konju tetive, iako nisam navikao maziti svoje konje. No nisam si mogao dopustiti da ošepavi ovako daleko od naseljena mjesta.

Unatoč kalendaru bilo je sve toplije i ja sam skidao komad po komad odjeće dok smo se verali obroncima Crnih brda*. U velikom luku vraćao sam se u pozadinu poštanske stanice jer je i mene zanimalo kamo je poštani Hank odvodio Holladayeve konje. I još me više zanimalo što Slade namjerava poduzeti s tim u vezi.

Uskoro sam to saznao.

Najprije je konj nanjušio dim a onda sam ga i ja osjetio. Ostavio sam životinju među drvećem pronašao mjesto odakle sam, ne izlažu-

ći se suviše, mogao promatrati što se zbiva ispod mene.

Nalazili smo se na posljednjim, blagim padinama Crnih brda. Brežuljci su bili mjestimice obrasli drvećem a niže dolje grmljem sve do granice gdje je počinjala kao stol ravna prerija. Zbog obilja vode sva se zelenila iako trava još nije porasla više od gležnja. Meni zdesna, uz rub ravnice, vijugao se Dabrov potok a na mjestu gdje se spajao s bijelom vrpcom poštanskog puta nalazile su se male zgrade stanice za izmjenu konja.

Ni kilometar od stanice, uz obronak, na maloj čistini gorjela je vatra. Nije bila velika ali vlažna su drva davala mnogo dima.

– Neiskusni gradski revolveraši.
– rekao konju kad sam se vratio da iz torbe izvučem dalekozor. Bili su to moji novi znanci okupljeni oko pocrnjela lonca za kavu. Slade uopće nije namjeravao slijediti tragove konjokradica. Inače se ne bi zaustavio iza prvoga grmlja već u rano prijepodne dok još nije bilo prevruće za jahanje. Iz toga su se mogli izvući različiti zaključci no ja nisam od one vrste ljudi koji vole nagadati. Sputao sam konju noge i pustio ga da lunja u šumarku a ja sam pronašao topao kamen i udobno se smjestio držeći ga oku Sladeovu ekipu. Pokrenuli su se oko podne i vratili u stanicu, vjerojatno na ručak. I ja sam bio gladan ali me jutrošnje iskustvo poučilo da je Slade sposoban za svakakva iznenađenja. Dok sam još u sebi nagadao koliko će im biti vremena potrebno da pojedu ono što im je Hank skuhao, tip kojemu nisam mogao razaznati lice unatoč dalekozoru, izašao je iz kuće, pojahao i krenuo istim smjerom kojim sam i ja napustio stanicu. Preostala četvorka izvukla se iz barake malo poslije i

* Crna brda - Black Hills

krenula u suprotnom smjeru, prema Denveru.

Sunce mi je grijalo leđa, blag proljetni vjetroć odnosio je suvišak topline, bilo mi je tako ugodno da sam gotovo zaspao. I konj je bio zadovoljan, čuo sam ga kako frkće jer ga je škakljala oštra trava koju je pronalazio među kamenjem. Otpustio sam pojas sa revolverom da mi velika meksikanska kopčica ne naluži trbuh.

Sanjiv pogled u dolinu uvjerio me da je sve kako valja i da će tako ostati još koji sat. Dolje na stanici Hank se vrzmao među konjima, osamljeni jahač sve se više udaljavao prema istoku a Slade je s preostalom trojkom jahao na zapad, uz nabujali Dabrov potok koji se na mnogo mjesta izlijevao u ravnice a plitke su lokve blještale na suncu kao srebro. Svi oni ostat će u mom vidokrugu tako dugo dok ne zadu za obzor pa nije bilo potrebno da pazim na njih. Odgurnuo sam dalekozor u stranu, prevadio se na leđa i pokrio lice šeširom.

Probudio me konj, gurajući me njuškom jer je vjerojatno ožednio. Malo sam pridrijemao, mislio sam, sve dok nisam pogledao sunce a ono je prilično odmaklo. Pograbio sam dalekozor i okrenuo se. Hank je bio dolje, i Slade, no već daleko na zapadu. Četvorica jahača stopila su se u malu crnu točku. Ali jahača koji je krenuo na istok nije bilo na vidiku ma koliko pretraživao ravnice. Pokušao sam se utješiti mislju kako je odmakao tako daleko da ga više ne mogu vidjeti ali znao sam da nije tako. Dok sam ja spavao, momak je skrenuo u brežuljke, možda na istom mjestu gdje sam to ja uradio i sad mi se prikrađa iza leđa.

Ta će me moja proljetna pospanost stajati glave!

Opet sam se s trbuha prevrnuo na leđa da bih ustao, kad je negdje, vrlo blizu, prasnuo hitac i na mjestu gdje sam se čaš prije nalazio udarila je olovna kugla, kliznula po kamenjoj ploči ostavljajući sivi trag i odbila se u dolinu uz sablasno zviždanje. A u meni se napokon opet probudio nagon za samoodržavanjem pa sam se nastavio valjati u stranu. Pojas koji sam prije i suviše olabavio spustio mi se gotovo do koljena a revolver i nož lupali su o kamenje i smetali mi dok su se meci jedan za drugim rasprskivali na mjestima gdje sam se malo prije nalazio.

Onda je pucnjava prestala pa sam zaključio da se nalazim u mrtvom kutu za strijelca koji je bio negdje iznad mene. Sredio sam se malo i počeo razmišljati o tome kako da se izvučem iz nepovoljnog položaja kad sam začuo topot konja koji se brzo udaljavao. To nije bila moja životinja koja se mudro povuklo u zaklon među stabla i ja sam je vidio s mjesta gdje sam se nalazio. No mogao je to biti i trik, momak u zasjedi je možda otjerao svog konja da bi mene izmamio na otvoreno.

Provjerio sam to pretrčavši do drugog zaklona. Nitko nije zapucao pa sam ponovio pokus. Ništa. Mogao sam sad izići na otvoreno ali u posljednja sam dva dana donio toliko krivih procjena da sam odlučio postati lukav. Zaštićenom stranom uspužao sam s prilično muke uz jednu glatku kamenu gromadu i saznao da mi u ovom trenu ne prijeti nikakva opasnost. Momak koji je pucao na mene sjedio je u sedlu svog konja i brzo se udaljavao kroz rijetku sumu putem kojim mi se vjerojatno i prikrao. Bio je još dovoljno blizu za pušku koja mi nije bila pri ruci a predaleko za revol-

ver. Ipak, prepoznao sam ga po debeloj, krznenoj bundi koju nije skinuo unatoč vrućini. Bio je to Jed, tip malo sumanuta izraza lica, onaj koji je tvrdio da se kod njega nalazi Benov revolver.

Što se mene tiče, i to je bilo dovoljno da se može smatrati otpisanim, a sad više nije bilo nikakve sumnje u to što mu dugujem.

Vratio sam se da pokupim razbacane stvari. Šešir, dalekozor, pokri-vač, sve je bilo ovdje i bez rupa a ja sam se trudio da ne obraćam pažnje mjestima gdje je Jedova tanađ ostavila duboke tragove pokušavajući me pribiti o zemlju.

Sve sam uredio, pričvrstio kamo treba i poveo konja uzbrdo birajući zaklonjena mjesta. Nije bilo potrebe da krenem Jedovim tragom ako sam ga želio opet susresti. I njemu je valjda bilo jasno da ne može otići prije no što me se zauvijek riješi. Koliko mi god ta pomisao nije bila ugodna, procijenio sam da su nam namjere, iskustvo i način rasuđivanja podjednaki. A kako je u brdima osnovno pravilo sigurnosti naći se iznad protivnika, mogao sam očekivati da ću ga naći negdje gore u planini.

IV

U to sam počeo sumnjati tek sutradan, oko podne. Nisam ga vidio već više od dvadeset četiri sata. Ako sam se prevario u računu, tip je mogao biti stotinu kilometara daleko, usred prerije. Kao i jučer, pustio sam konja u neki šumarak i potražio dobro mjesto za osmatranje. Nalazio sam se već vrlo visoko u planini, u kraju punom oštarih kamenih vrhunaca, dubokih prosjeklina i kanjona, strmih litica, livadića i šumaraka. Lijepo za gledanje ali teško za kretanje i otkrivanje protivnika.

Sjećanje na jučerašnje iznenađenje održavalo me sasvim budnim unatoč suncu. Budući da mi površno osmatranje nije otkrilo ništa izuzevši mnogo divljači, počeo sam dalekozorom sistematski pretraživati okolicu. Nakon jednoga bezuspješnog sata vratio sam se do konja, najeo se, pretražio bližu okolicu da si osiguram leđa i vratio se do svoje osmatračnice.

Jeda, ako je to bio on, otkrio sam tek oko četiri sata poslije podne. S obzirom na težak teren bio je udaljen oko dva sata jahanja, a kretao se polako, u mom smjeru, jašući neposredno ispod ruba grebena, kako se to po pravilu i radi. Samo, nalazio se s krive strane zaklona.

Pošao bih mu u susret ali bojao sam se da ga ne izgubim iz vida. Sakrio sam konja i mijenjao mjesto samo koliko je bilo potrebno da ga držim na oku. U sumrak je stao, sjasio i skinuo sedlo s konja. Onda se povukao u neko grmlje i ja sam trebao pretpostaviti da će prenoćiti ondje.

Za sat ili dva, kad se najede i zaspi, mogao sam se odšuljati onamo i srediti ga. Nije mi naivan, ni neiskusni ni glup, što se po načinu kako me je jučer iznenadio moglo zaključiti. Odlučio sam se za neke mjere opreza. Pojeo sam hladnu večeru, konja privezao u zaklonu nekoga grmlja oko dvije stotine metara dalje od mjesta gdje sam napravio ležaj, a sam sam se zavukao među stijene sasvim na drugoj strani. Prodrijemao sam tako sat i pol do dva i onda se spremio za noćni posao. Ostavio sam svoj topao kaput od ovčjeg krzna u kaji sam umotao i vinčesterku i povrh svega stavio šešir opterećen kamenom da ga neka zvjerka ne odnese.

Trebalo mi je oko pola sata dok sam se dovoljno približio Jedovu

skrovištu da bih nanjušio dim. Možda je to bila neopreznost a možda i zamka pa sam se tomu mjestu u velikom luku približio s druge strane, da ga zavaram ako slučajno zna odakle me može očekivati. Kretanje u tami nije mi zadavalo velikih poteškoća jer sam dječastvo proveo uz oca koji se bavio lovom na krznaše i divlje konje. Bila je to dobra škola a ja i nisam bio loš dak, samo sam ponekad zaboravio koju lekciju. Da je otac mogao vidjeti u što sam se jučer uvalio, vjerojatno bi me bio prebio.

U tami sam osjetio konja i on mene ali sam skrenuo prije no što se uznemirio. Kad sam tako uz prilično odgađanja napokon došao do cilja, odmah sam se povukao natrag, među stijene. Jer našao sam i ostatke vatre i sedlo i pokrivače ali ne i njihova vlasnika. Ili je pošao da me traži ili je ležao u zasjedi, negdje sasvim blizu, i čekao da izidem na čistinu.

Malo sam razmišljao i pri tom se sav ukočio očekujući nož pod rebra. Od toga me zaboljelo među lopaticama pa sam poslao k vragu i Jeda i sve ostale i vratio se u svoj logor. Mog protivnika nije bilo ni ondje ali sam u zoru otkrio njegove tragove i zaključio da se ponašao otprilike kao i ja.

Bio sam veoma ljut i neoprezan i neispavan kad sam se uspeo u sedlo. Čeznuo sam za lončićem vruće kave. Dok sam jahao između grmlja i stijena poluglasno sam mrmljao i u sebi pozivao protivnika neka se samo pojavi i opali prvi hitac koji, zbog moje sretne zvijezde neće pogoditi ali će njemu zato biti posljednji. Onda sam se opet sjetio oca i njegovih strpljivih i mudrih pouka. Jer on je bio sreden i temeljit čovjek koji je mnogo toga pro-

šao i preživio i bio za mene zabrinut zbog nemira, hvastavosti i neopreza, čemu sam bio veoma sklon, valjda zbog primese španjolske krvi što sam je naslijedio od majke, kalifornijske Španjolke. To dakako nije valjalo, i ja sam to znao pa sam s uzdahom izvukao revolver da provjerim je li sve ispravno nakon noćasnog puzanja. I upravo je taj trenutak izabrao prijatelj Jed da se, oprezno jašući, pojavi na jednomu jedinom većem otvorenom prostoru u tom gustišu. Iako smo očekivali taj susret obojica smo ostali zapanjeni. Jed je držao pušku preko koljena i brzo je podigao na rame. Moj je revolver već bio u ruci ali udaljenost je bila velika za kratko oružje. Iskoristio sam malu vremensku prednost, uhvatio ga s obje ruke i nanišanio, što inače nije bio moj običaj. Opalio sam, a i Jed je pucao držeći svoj karabin samo jednom rukom jer ga nije stigao podići do ramena.

Puška je odletjela u stranu, konj je odskočio preplašen hicem, a on je ispao iz sedla držeći se obim rukama za glavu. Sišao sam i polako mu prišao.

Jed više nije mogao smisliti nikakav trik. Kugla mu je prošla kroz vratni mišić presjekavši žilu iz koje je liptala krv. Da sam ga i želio spasiti, ne bih znao kako previti ovakvu ranu. Brzo sam mu pretražio džepove. Imao je prilično novca, više no što bi se očekivalo od jednog tragača i pomoćnika nadglednika poštanske linije. Našao sam neka stara, izgužvana pisma i jedan račun kojim je neki Hepburn Russell potvrđivao primitak deset konja za svotu od dvije stotine četrdeset dolara.

Jed je bio blijed kao stijena, život ga je brzo napuštao. Pokušao sam nešto saznati:

– Jed! Zašto si me slijedio? Zašto me Slade želi ubiti?

Gledao je kao da me ne čuje pa sam glasnije ponovio pitanje. Počeo je otvarati usta ali je mucao tako tiho da sam morao sagnuti glavu sasvim do njegove samo da bih saznao da me psuje. Odmaknuo sam se. Prišao sam mu, i pitao ga želi li da nekomu javim o njegovoj smrti. Opet je psovao i onda se pokušao nasmijati. Promucio je nešto poput:

– Javi Jacku, kučin sine.

Nakon toga je umro. Odvukao sam ga u procijep među stijenama, bacio na nj pušku, sedlo, ormu i sve zatrpao kamenjem. Njegov je konj neodlučno stajao a kad sam pojašio, pokušao nam se pridružiti. Udario sam ga krajem užeta i tek je tad shvatio da je zaista slobodan. Ako ga u roku od dan, dva ne rastrgaju vukovi ili planinski lav, pridružiti će se nekomu od stada divljih konja i zaboraviti da je ikad nešto nosio na ledima.

Iako sam trebao biti zadovoljan ishodom sukoba, ipak mi raspoloženje nije bilo na visini. Momak me pokušao ubiti jučer i zaslužio je kaznu, ali ipak bih bio mirniji da sam mogao znati zašto se toliko trudio da me dobije na nišan kad su me mogli brzo i temeljito srediti još u dvorištu stanice.

Te sam noći ipak dobro spavao a za svaki slučaj vezao sam uzdu konja za zglob lijeve ruke. Vidjevši da nema kamo i on se nakon nekog vremena primirio. Vjerojatno je bio umoran od neprekidnog penjanja. Zob kojom se hranio u Denveru bila je samo davna uspomena.

Sutradan sam nekoliko puta naišao na tragove divljih konja a često sam ih i vidao, uglavnom u kanjonima u kojima je bilo i trave i vode. Nisam imao nekih čvrstih planova

pa sam pomalo skretao prema jugu, spuštajući se sve niže i ne znajući zašto to činim sve dok mi nije postalo jasno da sam se zaputio u Denver. Ondje je trebao biti Jack Slade s pratiocima i ja sam osjećao potrebu da im postavim nekoliko važnih pitanja.

Naišao sam i na prvu pravu izgaženu stazu i uz mnoge otiske kopita ugledao i nekoliko tragova potkova. To mi nije bilo suviše čudno jer se u blizini nalazila tvrđava Collins i nekoliko manjih prerijskih naseobina.

U Denver sam stigao tek sutradan. Pogled na stračare, barake i šatore nije mogao popraviti moje sumnjivo raspoloženje. Probudile su se i uspomene na moj kartaški poraz i to me podsjetilo da nemam ni prebijene pare ako se ne odlučim na trošenje novca koji sam uzeo pokojniku.

Zaustavio sam se pred brijačnicom odmah na početku glavne ulice. Konja sam odveo iza kućerka i ušao. Opet po majci, bio sam sklon luksuzu pa sam naručio brijanje, šišanje i kupanje. Sat nakon toga izišao sam na ulicu ružičast i čist, iako malo izgužvan. Polako sam šetao pod trijemovima promatrajući ljude i tucete konja koji su spuštених glava čekali pred krčmama, hotelima i trgovinama.

Konje Sladeove družbe pronašao sam prilično lako. Ne samo zato što su bili zavezani pred najvećim salunom. Nije li mi Slade prije nekoliko dana naredio da se za njih pobrinem? Provirio sam preko pomičnih vrata u tamnu unutrašnjost krčme.

Brzo sam otkrio svoja tri znanca ali ne i njihova gazdu. Kartali su iako je bilo tek rano poslijepodne. Kad sam se uvjerio da Jacka zaista nema u velikoj prostoriji saluna,

polako sam ušao i približio se stolu. Bili su mirni i bezbrižni, ljudi s plaćom, na zakonitu poslu a ne neki odmetnici koji neprekidno strahuju i pokrivaju leđa. Stoga me nisu opazili sve dok im nisam sasvim prišao i povukao prazan stolac.

– Mogu li se uključiti, gospodo?

Prepoznali su glas i prije no što su podigli glave i mora im se priznati zavidna hladnokrvnost. Da su zaprepašteni, mogao sam zaključiti samo po suviše upornim pogledima kojima su se zapiljili u moje lice.

– Izvoli, Siringo – reče tip kojega je Slade bio nazvao Frank. Samo mu je glas sad bio malo promukliji i tiši no na stanici. – Podijeli i njemu, Jo.

Jo je počeo dijeliti i ja sam mahnuo poslužitelju da pride. Izabrao sam taj trenutak jer sam htio imati svjedoka bude li pucnjave.

– Donesi praznu čašu i praznu bocu – rekoh mu vadeći kožnu kesu koju sam uzeo Jedu i tresnuvši njome o stol. Trojku kao da je ošinula munja. Jo ispusti karte iz ruku a Frank položi obje ruke na ploču stola i poče ustajati.

– Nešto ne valja? – upitao sam a poslužitelj je i dalje stajao uz moj stolac, ne shvativši opasnost, uvjeren da namjeravam unaprijed platiti. Frank je duboko udahnuo i opet se spustio u stolac:

– Ne, sve je izvanredno – reče.

– Što još čekaš? – okomio sam se na konobara – Viski za mene i moje prijatelje, brzo!

Bilo je to izrečeno i suviše glasno za ovo doba dana pa sam tako privukao pažnju ostalih gostiju. Jo se opet prihvatio karata i uskoro je partija bila u punom toku. No srca im nisu bila u toj igri. Mučila su ih mnoga pitanja na koja nisam da-

vao odgovora pa se nisu mogli posvetiti kartama. Kad su se napokon pribrali, gotovo sav njihov novac bio je na mojoj strani stola, a to nije bilo malo.

Izvukli su posljednje dolare i ozbiljno se posvetili pokeru pa sam smatrao kako je došlo vrijeme da ih opet zbunim. Zapitao sam iznenađena mekim tihim glasom:

– Gdje mogu potražiti Jacka Sladea, momci? Hitno mi je potreban.

Frank najprije položi karte na stol i onda ih opet podigne i odigra jednu rundu:

– Nije problem pronaći gospodina Sladea, Siringo. On je namještenik Holladayeve kompanije. Gdje bi bio nego u uredu?

Pokupio sam novac i ugurao ga u džepove. Jedva je stalo. Onda sam gurnuo bocu na sredinu stola:

– Zabavite se s time, momci, ili igrajte sa zrcima graha. Ja ću k Jacku na razgovor a vama preporučujem da još neko vrijeme ostanete ovdje.

Izišao sam hodajući nekako ukoso jer se nisam mogao odlučiti da im okrenem leđa, iako su to biliiskusni profesionalci koje je bilo teško tako izazvati da bi se odlučili na otvoreno ubojstvo pred svjedocima.

Izišao sam van, obišao zgradu koju sam otprije dobro poznavao i ušao kroz kuhinju. Pozdravio sam začudenu domaćicu, stavio prst na usta i odškrinuo vrata što su vodila u dvoranu. Trojka je i dalje sjedila za stolom pa sam morao zaključiti da su Sladea smatrali dovoljno sposobnim da sam obračuna sa mnom.

V

Zgrada Holladayeve ekspresne poštanske i putničke linije u to je

vrijeme bila najsolidnija kuća u Denveru i jedina sagrađena od opeka. Na prozorima su bile dobro iskovanе rešetke a vrata dvostruka, vanjska od kovana željeza, koja su se zatvarala preko noći. To i nije bilo čudno jer se u stanicama ponekad skupilo i do pola milijuna dolara u zlatu čekajući otpremu prvom poštanskom kočijom koja je odlazila u pravom smjeru. No Ben Holladay mnogo je držao i do vanjskih znakova svog bogatstva pa je natpis na zgradi bio svježe oličen a svagdje se sjala ulaštena mjed.

Ured je više nalikovao na salon u nekoj bogatoj kući no na mjesto gdje roba i putnici čekaju da bi krenuli na višednevno kostolomno putovanje. Iza malog prozorčića sjedio je službenik tako bijele kože kao da nikad nije izišao iz polutame svoga luksuznog ureda. Nagnuo sam se prema njemu i povjerljivo prošaptao:

– Gdje je Jack? Brzo!

To je djelovalo. Širom je rastvorio oči kao da je upravo čuo nešto napeto i strašno i pokazao prema jednim vratima:

– Gospodin Slade? – upitao je i on šapatom. – Kod upravitelja...

Otvorio sam vrata bez kucanja i postao svjedokom nelijepa prizora: Slade je upravo opalio pljusku dobro odjevenom i dobro uhranjenom sredovječnom čovjeku.

– Oprostite što ometam ovaj intimni razgovor – rekao sam – ali posao prije svega.

Kad su me pogledali, stekao sam dojam da su obojica više ljuti na mene no jedan na drugoga. Možda je to bio uobičajen način na koji se Slade ophodio sa šefovima Holladayevih ispostava? Debeljko popravi ovratnik a Slade se polako, čitavim tijelom okrene prema meni.

Ako je bio iznenađen, nije to ničim pokazao.

– Zdravo, Siringo – reče a to ime malo potrese debelog čovjeka. – Pretpostavljam da si došao po plaću? Neki smo se dan rastali na brzinu pa nisi dobio što ti pripada. Lillburn, dat ćeš Siringu koliko ga ide za tjedan dana čišćenja gnojiva.

Dobio sam šest dolara i pomno ih spremio. Danas je za mene bio dan naplate.

– Ovo nije bilo lako zarađeno – rekoh. Onda sam polako izvukao kožnu kesu koja je malo prije tako loše djelovala na Sladeove pomoćnike. – Imam i ja nešto za tebe, Jack. Ovo ti šalje naš zajednički prijatelj Jed.

Proučavao me sumanutim pogledom i onda polako ispružio lijevu ruku. Podigao sam kesu nešto više no što je bilo potrebno i ispustio je. Bila je teška i gotovo mu ispala iz ruke.

– Do posljednje pare – dodao sam. – Posudio sam nekoliko dolara za poker ali sad je sve vraćeno. Možeš imati povjerenja u mene.

Kimnuo je i odložio novac na stol, ne skidajući pogled s mog lica. Nije pitao kako sam došao do kесе. On je to znao.

– Lillburne, ostavi nas same!

Čovjek odmah ustade i požuri prema vratima. Očigledno mu je laknulo ali je ipak zastao i poravnao kaput. Odmaknuo sam se u stranu, pazeći da se ne nade između mene i Sladea.

Nadglednik nije imao zlih namjera. Kad su se vrata zatvorila, okrenuo mi je leđa i iz lijepog ormarića izvukao kristalnu bocu i brušene čaše.

– Ben dobro plaća svoje osoblje – reče zamišljeno Slade i napuni čaše. – Evo, ovaj Lillburn, šef de-

nverske ispostave, zarađuje više od načelnika. Čovjek bi pomislio da će usrdno štititi Holladayeve interese...

– Zar i on krađe konje od vlastitog poduzeća?

Slade me smrknuto pogledao.

– Ništa on ne krađe jer inače više ne bi bio među živima. Dopustio je da konkurencija otvori u Denveru svoju stanicu. »Butterfield Overland« uvela je brzu liniju za prijenos pošte od Denvera do Independencea, ali to ćemo brzo srediti.

– Ovo je slobodna zelja – napomenuo sam.

– Slobodna za jačega – Slade je podigao čašu. – Pij, Siringo. I pričaj mi kako si se susreo s Jedom.

– Oh, to je smiješna priča – oponašao sam ga pa sam i ja uzeo čašu ljevicom. – Napao me ali nije imao sreće. Možda ti znaš razlog? Meni još nije jasno zašto.

– Jed je uvijek bio na svoju ruku – objasnio Slade. – Kad smo trebali odjahati odande, znaš već, nešto se razljutio, dao otkaz i otišao na suprotnu stranu. Mislio sam da će natrag u Julesburg.

– Čini se da nikad neću saznati što mu je to udarilo u glavu. Mislim da je malo poludio – uzdahnio sam i otpio. Izvrstan viski, roba koju ne možeš dobiti u najboljim salunima.

– Ubio si ga na mjestu?

– Što?

– Mislim, je li odmah umro.

– Pa... ne baš sasvim. Malo je odgadao.

Slade kimnu. Odložio je čašu i uspravio se.

– Što ti je rekao, Siringo?

Revolver mu je visio vrlo nisko tako da se dlan nalazio samo nešto malo ispod drška oružja. Glavu je zabacio natrag i promatrao je is-

pod napola spuštenih kapaka. Bio je spreman.

– Meni? – pitao sam glupo. – Rekao je »Javi Jacku, kujin sine.«

– Samo to?

– Još mi je nešto opsovao. Ali to nije lijepo ponavljati. I onda je napustio ovaj svijet.

Slade je oklijevao. Ne bih rekao da je to bilo iz neodlučnosti. Možda iz radoznalosti. Ni on ni bilo tko drugi do sada nisu vjerovali kako sam se zaposlio na stanici a da pri tom nisam imao neke važne, tajne ciljeve.

– Jeda više nema a meni je potreban čovjek – reče poslije nekog vremena. – Dokazao si da si bolji od njega pa možeš uskočiti na ispražnjeno mjesto. Plaća je šezdeset na mjesec.

– Nije loše! Koliko tek ti dobivaš? Ne, hvala Slade, taj posao ne bi bio dobro plaćen da nije opasan. Volim živjeti mirno i spokojno a ne da mi svaki čuvar stanice radi o glavi.

Gledao me kao da sam šenuo. Ali bio je lukav i shvatio da mu se podrugujem. Mahnuo sam na pozdrav i brzo otvorio vrata. Dok sam izlazio van, doviknuo je:

– Javi ako se predomisliš!

Možda sam trebao prihvatiti tu ponudu. Imao bih ih na oku a oni mene na nišanu. Odlučio sam da se ta stvar ne bi isplatila pa sam trenuo vratima i pošao niz cestu. U susret mi je polako dolazila trojka koju sam sat prije toga očistio na kartama. Kad su me opazili, iznenadili su se. Njihova dotad mirna lica malo su se izdužila pa su gotovo potrčali prema zgradi kompanije.

– S Jackom je sve sredeno! – doviknuo sam im. To ih, čini se, nije smirilo jer su još više požurili. Pretjerana ljubav prema poslodavcu ili gubitak dobre plaće koju su, ovako

bez rada, mogli zaraditi jedino uz Sladea?

Pošao sam brijaču po svog konja i odveo ga Charlieju. Postavio je nekoliko pitanja koja su ostala bez odgovora pa na kraju zaključio:

– Utješno je barem to što se Slade još nije dokopao naše vinčesterke. Bio je nepopravljiv.

– Naše?

– Duguješ mi zahvalnost što sam ti našao dobar posao – nastavio je.

– Dobar! Šest dolara za tjedan dana prebacivanja gnojiva i još koješta.

– Na primjer?

– Idi dovraga!

Do sita sam se najeo graha i slanine i prženih jaja i ispio litru hladnog piva u jednom od dva denverska restorana. U hotelu sam pronašao dobru sobu i s obzirom na cijenu odlučio da je temeljito iskoristim. Gurnuo sam naslon stolca pod kvaku, vrč s vodom naslonio na kri-lo prozora a revolver položio pod krevet, na mjesto gdje bi se otprilike našla moja desna šaka kad bih se odozgo bacio na pod. Nakon tih priprema mirno sam mogao na spavanje.

Ujutro sam malo šetao gradom i, s obzirom na čist i uredan izgled, uzmicao pred oblacima prašine koju su podizali jahači i poneka teško natovarena kola. Kad sam se uvjerio da Slade i njegovi spavaju, upao sam u ured East-West telegrafske linije.

Očekujem telegram – objasnio sam meni nepoznatom činovniku.

– Na ime Waddell.

– Odmah, gospodine Siringo.

– Waddell!

– Da, gospodine Siringo. Čuo sam, Waddell. Mislim da nešto ima... odmah ću potražiti.

Kopao je po gomili nepodignute pošte. Malo je koji primalac imao stalne adrese.

– Evo ga, za vas gospodine Sir...

– Waddell! – zarežao sam.

– Da vam ga pročitam? – upitao je ne uzbuđujući se. U ovom kraju nismo baš mnogo polagali na škole. No mene je majka naučila – čitanje mi je dobro išlo, samo sam malo zapinjao u pisanju, nisam dovoljno vježbao.

– Sâm ću pročitati – rekoh likujući. – Ali ti ružno pišeš!?! – Navika, navika – reče tip ne dajući se smesti. – To mi je od brzine.

Pogledao sam ga s mržnjom. Ovome je bilo teže doskočiti no Sladeu. Onda sam proučio telegram čudna sadržaja kojemu smo samo pošiljalac i ja mogli odgonetnuti smisao.

– Napisat ću odgovor – rekao sam zabrinut da se ne obrukam. – Imaš li nešto za pisanje?

Sumnjičavo me proučavao, očigledno iznenađen mojim obrazovanjem. Valjda je zaljučio da se ne šalim jer na moje veliko olakšanje predložio:

– Čemu pisanje, vi govorite a ja ću odmah otipkati.

Odahnuo sam, smotao cigaretu i između dimova izdiktirao još besmisleniji tekst. Tip je bez pitanja sve odaslao ali mi je tu uslugu napreno naplatio.

– Ti me mrziš – rekao sam mu razmišljajući tko će mi platiti te troškove.

Ako nemaš nikakva posla, prije podne u Denveru je vraški dosadno. Piti nisam smio dok se ona četvorka zadržavala u gradu. Onda sam se sjetio potvrde za konje koju sam izvukao iz džepa pokojnom Jedu. Otišao sam u staju, do Charlieja. Čistio je balegu ispod konja.

– Desna ruka malo niže – podučio sam ga – lijeva sasvim pri vršku drške. Ja sam izučio taj zanat no više ne radim, samo dajem poduke.

– Goni se – opsovao je i oslonio se na vile. Znoj mu je tekao niz nos i nisam mu zavidio. – Odlaziš? Konj je spreman.

– Tražim jednog gospodina a ti poznaješ sve živo. Gdje ću naći nekog Hepburna Russella, Charlie?

Charlie nije bio ni revolveraš ni kockar, ono što je osjećao bilo mu je naslikano na licu. Nije bio ni kukavica pa ipak, sad se bojao...

– Ne, Dave – zamoli – nemoj me u to uvlačiti. I ti se okani... otputuj još danas. Ne, odmah. Evo! Sad ću ti osedlati konja!

Potrcao bi po sedlo da ga nisam šćepao za ruku.

– Što ti je, Charlie? Ponašaš se kao da sam ti spustio zmiju u džep. Samo sam pitao za Hupburna Russella.

– Nikad čuo za tog čovjeka! – izjavi povišenim glasom. – I za tebe bi bilo bolje da ga nikad ne upознаš.

– Vjerojatno si šenuo – rekoh mu. – Nikad nisi čuo za Russella a bojiš ga se kao kuge. Sredi se.

– Sreden sam ja, bez brige – reče ljutito. – A da sam šenuo, to je točno. Dokaz je što sam ti našao mjesto u kompaniji i sad čačkaš po stvarima koje te se ne tiču.

– S tobom nešto ipak ne valja – zaključio sam. – Ako mi nećeš reći tko je taj čovjek, pitat ću šerifa.

Odmahnuo je glavom, odbacio vile i bez riječi otišao u svoju sobu kuhinju. Dao sam mu minutu vremena i ušao za njim. Stajao je do prozora i gledao kroz prljavo staklo.

– Hepburn Russell – podsjetio sam ga.

– Dobro – rekao je umorno. – Uporan si kao mazga, Dave. Ne znam zašto po tome čačkaš ali znam da se neće dobro završiti... Sjećaš li s našeg šerifa Joea Bridgera?

– Pravi momak! On mi je prijatelj.

– Bio, Dave, bio.

Šutio sam, bojao sam se pitati.

– Grub ali pošten? Hrabar? Nepodmitljiv? Šerif kojega poštuju čak i lopovi, je li? – nabrajao je Charlie. – I gdje je sad? Pola metra ispod zemlje!

Šutio sam.

– Ne pitaš me, zašto?

– Pitam.

– Pa, počeo se raspitivati o nekom gospodinu Hupburnu Russellu. Evo zašto.

– Kako su ga ubili? – želudac mi se zgrčio od muke. Joe je bio dobar prijatelj, pravi drug, uvijek dobro raspoložen, duša svakog društva. Poznavali smo se unatrag nekoliko godina kad smo zajeno čuvali krave istog stočara. I jedan i drugi brzo smo otkrili da takav posao nije za nas. Bilo je suviše dosadno.

– S leda, dakako.

– Tko? Hupburn Russell?

– Kakav Russell – Charlie je mahao kao da tjera muhe. – To ti je ugledan gospodin, puna kesa, svilene košulje, kubanske cigare. Za njega drugi pucaju. On je jedan od direktora poštanske linije »Butterfield Overland« koja je otvorila novu liniju odavde na istok. Konkurriraju nam. To jest, Holladayu. Cijene su im niže za trećinu.

Joe Bidger mi nije izlazio iz glave.

– Stani, Charlie! Najprije mi ispričaj kako je nastradao Joe.

– Izjahao je iz grada, gore, u planinu. Netko ga je dočekao u zasjedi

i ustrijelio s leđa. Našle su ga drvo-
sječe, radnici iz pilane u Goldenu.

– Kako se Russell uklapa u to?

– Ne znam, Dave, poštenja mi –
podigao je ruku kao da se zaklinje
na sudu. – Priča se samo da je Joe
bio kod Russella i zatim ga uhapsio.
Držao ga je u zatvoru pola dana, za-
jedno s pijancima i skitnicama. Ci-
jeli se Denver zgranuo.

– Morao sam se nasmijati. To je bi-
lo slično Bridgeru. Do bogatoga,
umišljenog debeljka strpa među
ološ, da se ne obazire ni na čiji no-
vac ili ugled.

– Hvala, Charlie!

– Što ćeš sada, Dave?

– Ne brini, Charlie!

– Slušaj...

Izišao sam na jarko podnevno
sunce. Vrućina nije bila pretjerana
jer je iz šume pirkao hladni, proljet-
ni zapadnjak, ali ja sam se ipak po-
vukao u hlad jednog trijema i sjeo
čekajući da mi se srede prilično
pobrkane misli. Nikad nisam bio
suviše jak u planiranju, ulijetao
sam naglavce u neprilike. Sad sam
odlučio to izmijeniti! Sve ću unapri-
jed smisliti, s ljudima ću razgovara-
ti lukavo, poput odvjetnika, i sve iz
njih ispipati. I više neću izaziva
sudbinu.

I tako, kad sam došao do šerifova
ureda, nisam vrata gurnuo nogom
i ušao bez pozdrava kako sam to
običavao činiti. Zakucao sam i po-
što je netko iznenađeno zagundao,
ušao sam skinuvši šešir prije to-
ga.

– Dobar dan, šerife, oprostite
ako smetam...

– Kakav šerif, ne vrijedaj ili će-
mo poslije obračunati – reče mi
odrpni tip koji je meo prostoriju.
Kad me puste, čuvaj se.

– Idi do vraga, budalo – razbje-
snio sam se. – Gdje je gazda?

– Budala si ti kao i onaj koga
tražiš – odbrusi tip, baci metlu i
vrati se u ćeliju zalupivši vrata. Le-
gao je na klupu i okrenuo mi leđa.
– Danas ni u zatvoru nemaš mira.
Potužit ću se vlastima.

– Mene tražite – upita dubok
glas iz mojih leđa, tako iznenadno
da sam se gotovo srušio. Čovjek me
obide i sjedne na rub stola. Bio je
to muškarac zrelih godina, velik,
vjerojatno veoma jak i kao se, mož-
da, malo opustio. Dobro odjeven ka-
ko se i pristoji šerifu tako važnoga
grada. Ispod crnih, prugastih hlača
od finog materijala, izvirivale su
skupe čizme. Lanac preko prsluka
bio je debeo i zlatan a ispod ra-
skopčanoga, dugačkog kaputa svje-
tluca se bijeli držak revolvera.
Čovjek je pazio na svoj izgled.

– Dobar dan, šerife – vratio
sam se lijepom ponašanju. – Upra-
vo sam pitao vašeg pomoćnika, on-
dje...

– Dobra šala – reče uz grimasu.

– Ne znam kakav vas posao vodi
ovamo ali ako ste došli da mi se po-
drugujete, bojim se da ćete požali-
ti.

– Naprotiv, došao sam po važnoj
i ozbiljnoj stvari – rekoh. – Želio
bih čuti što ste saznali i poduzeli
protiv ubojica Joea Bridgera, vašeg
prethodnika.

Gledao me ispod čupavih obrva.
Pred sobom sam imao profesional-
ca koji je dugo živio na opasnom
poslu i, čini se, pri tome uspijeva
dobro zaraditi. Ili je bio dijete sreće
ili lukaviji i podliji od svojih protiv-
nika. Sad je šutio i pomno me
odmjeravao.

– Pitao sam za Joea – ponovih
blago.

Kimnuo je i skinuo lijepi, veliki,
skupi šešir. Kosa mu je bila prosije-
da ali kovrčava i jaka kao smotana
žica. Pronašao je komad duhana za

zvakanje i odgrizao dio. Na podu, pokraj stola, stajala je velika pljuvačnica od ulaštena bakra.

– Rodak? – upitao je.

– Prijatelj. Najbolji.

– Uglavnom ne odgovaram na takva pitanja – reče polako. – Ali kad je riječ o najboljim prijateljima... Na žalost, namam bogzna kakvih obavijesti. Drvosječe su ga pronašle u šumama sjeverozapadno od grada, na obroncima Medicinane Bow Mountainsa. Netko ga je prepoznao pa su ga donijeli ovamo. Ubijen je sa dva hica, s leđa.

– On nije pucao?

– Ne znam... Pokopan je ovdje na račun grada.

– Jeste li povelili istragu?

– Ja? Ne pada mi na pamet! – Znalački je pljunuo posred otvora pljuvačnice. To je posao za područnoga a ne gradskoga šerifa a on još nije navraćao ovamo.

– Vidim... za to vas ne plaćaju – kimnuo sam pun razumijevanja. – Kad se sve to dogodilo?

– Prije šest dana otprilike. Pokopan je prekjučer.

Eto, prijatelju pokojnog šerifa. Ispričao sam sve što sam znao i što sam voljan.

Vratio sam šešir na glavu. Razmišljao sam bi li ga odalamio po zubima ali se odlučih za drugu metodu.

– Prekjučer? I Denver već ima novog šerifa? Vjerojatno ste bili predbilježeni i čekali iza ugla da ga smaknu.

Uspravio se i polako razgrnuo krilo kaputa. I revolver i način kako ga je nosio djelovali su vrlo profesionalno. Nagnuo sam glavu u stranu i nasmiješio mu se što sam ljubaznije mogao:

– Zapravo, došao sam pitati trebate li pomoćnika.

– Ne tebe! – odbrusio je smrknuto, nestrpljivim glasom. Ovomu nisam smio okretati leđa. Ako sam ga dobro procijenio, bio je jedan od onih koji ne služe zvijezdi nego ona njima. – Kako se zoveš? Jesi li zaposlen?

Uvijek isto, pomislio sam. Pokušat će me zatvoriti zbog skitnje.

Okani se toga, stari – rekao sam mu tako tiho da me je jedva mogao čuti. Ali prepoznao je ton i osjetio znakove upozorenja. Lice mu je oblilo duboko crvenilo a brk, požutio od duhana, plesao je nad gornjom usnicom. Iza njegovih leđa čulo se užurbano šuškanje dok se zatvorenik premještao u drugi kut ćelije.

– Poludjeli ste! – viknuo je uspaničen. – Ako se namjeravate ubijati, izidite na ulicu. Zar čovjek više nije siguran ni u zatvoru?

To je prekinulo napetost. Šerif pokaže bradom prema vratima:

– Odlazi!

– Za sada.

Izišao sam na prašnjavu cestu i okrenuo se. Šerif je stajao na vratima zauzimajući gotovo čitav otvor svojim širokim ramenima.

– Kako se zoveš? – viknuo je.

Nasmijao sam se i otišao. Čim sam mu nestao iz vidokruga, prestao sam se smijati. Bio je opasan i vjerojatno podmukao. I znao je da ga štiti zvijezda. Trebao sam se čuvati da mi ne namjesti neku podlost.

VI

Gospodin Hepburn Russell stanovao je, kako se to moglo i očekivati, u »Palaceu«, najboljem gradskom hotelu, a ondje je održavao i poslovne sastanke jer se postaja tek zidala a kočije linije »Butterfield« preuzimale su putnike i robu

u baraci na istočnom ulazu u Denver. Krenuvši onamo, usput sam od dječaka kupio novi primjerak »Rocky Mountains Newsa«.

U predvorju »Palacea« sve je bilo čisto i sjajno. I drvo i mjed i bezbroj zrcala kao da su svakog dana iznova laštali. Poslužitelj odjeven poput suca ili gradonačelnika sumnjičavo me je promatrao kad sam se zavalio u baršunasti naslonjač pa sam brzo otvorio novine.

Slova su bila sitna a bilo ih je i previše za moj ukus. Zato sam čitao samo naslove. »Holladay je prava napast s kojom treba obračunati kongres« pisalo je na prvoj stranici lista. To me ipak zainteresiralo pa sam se upustio u čitanje članka. Napad je bio oštar. Pisalo je da je Holladay bezobziran, što nije bila nikakva novost, ali to se moglo reći za svakoga tko se bogatio na Zapadu. Pisalo je također da će nova linija »Butterfield« biti spas za Denver zbog nižih cijena i boljih usluga. I to je bilo točno, barem za sada. Svaka nova linija uglavnom je niskim cijenama najprije upropastila staru a zatim bi, ostavši jedino prijevozno sredstvo, podigla tarifu tako da bi stanovnici zažalili za bivšom. No vlasnik novina svakako je morao biti upoznat s tom igrom pa je jedini odgovor bio taj da je Hepburn Russell kupio njegove usluge.

Provirio sam preko ruba novina i razgledao dvoranu. Osim nekoliko nezanimljivih gostiju bila su ovdje i četiri tipa koja nipošto nisu pripadala ovamo. Njihovo zanimanje pisalo im je na licu pa sam zaključio da je riječ o Russellovim tjelohraniteljima. U to izvana banu šerif i požuri ravno do jednoga od revolveraša. Nešto su tiho razgovarali, dali upute ostalima i pošli prema stubama koje su vodile na kat. Šerif je

zastao i naglo se okrenuo tako da sam jedva uspio podići novine. Vjerovao sam da me nije uspio vidjeti ali to nisam mogao provjeriti zbog novina koje sam držao pred nosom. Malo sam se preznojavao, ne znajući što se događa oko mene ali takvo skrivanje nije mi bilo po čudi pa sam pogledao preko ruba spreman da se bacim na pod i povučem revolver.

Nije bilo potrebno.

Šerif i njegov prijatelj nestali su uza stube a preostala trojica revolveraša rasporedila su se uz prozore i vrata. Vjerojatno su pazili da ne bi ušao netko mog opisa. To što sam vidio bilo mi je dovoljno. S Russellom sam želio porazgovarati nasamu a sad bi moj posjet očigledno izazvao veliki cirkus. Odlučio sam to odgoditi za neku bolju priliku. Prošao sam pokraj momka koji je stražario na ulaznim vratima hotela a taj me nije ni pogledao. Očigledno su ga upozorili da opasnost dolazi izvana.

Nisam znao što dalje. Bio sam prilično smuvan. A kad ne znaš koga šćepati, kamo udariti, bježi. Da neprijatelj ne udari prvi.

Malo sam pio, tu i tamo, svratio po konja, platio sobu i onda otišao u trgovinu da obnovim zalihe. Nisam baš bježao ali dok sam čekao da trgovac podvori neke ostarjele dame i proda djetetu štapić šarena šećera, osjećao sam se kao da mi gori pod petama. Vjerojatno sam se prečesto osvrtao jer čovjek napokon upita tražim li nešto na policama.

— Daaa — rekoh. — Graha, dvije ploče slanine, šest kutija metaka kalibra 44 i dvije flannelske košulje.

Nešto je gundao i preračunavao i onda me upozori:

– To će vas stajati najmanje šesnaest dolara, gospodine moj.

– Trpaj – rekoah dok sam otvarao torbe koje sam skinuo sa sedla. Onda sam počeo odbrojavati novac i to je odmah raspršilo njegove sumnje pa se bacio na posao. Predlagao mi je još neke korisne sitnice ali ja sam samo odmahivao okrenuvši mu leđa jer me zanimalo što se događa vani, na cesti.

– Ne zadržavaj!

To ga je opametilo. Mislio je, valjda, da me ganja šerif ili neko drugi pa bi mogao ostati bez dobrog kupca prije nego što mu platim.

Iz Denvera sam krenuo južno, uz rijeku Platte, malo sam vrdao lijevo pa desno, pazio na trag sve dok nisam bio prilično siguran da me nitko ne slijedi. Onda sam na zgodnom mjestu skrenuo sjeverno u brda, da potražim drvosječe koji su pronašli tijelo mog prijatelja Bridgera.

Golden nije bio bogzna što, hrpa baraka koje su se natisle uz stijene pošumljenog klanca. Sredinom kanjona tekao je snažan i brz potok koji je pokretao veliku, novu pilanu.

Sve je bilo uređeno vrlo spretno. Volovi i konji dovlačili su odozgo iz šuma velike trupce u pilanu a s druge strane čekale su zaprege koje su odmah tovarile daske svih debljina i dužina i odvlačile ih dolje, cestom prema Denveru, Aurori i drugim gradovima koji su naglo rasli i gutali svaku količinu grada.

Bilo je podne kad sam stigao u Golden pa sam ondje pronašao samo nekoliko kočijaša a ni jednoga jedinog drvosječu. Bilo je i desetak radnika u pilani s kojima nisam mogao razgovarati zbog jake škripe i buke a nisu htjeli izaći van da bi odgovarali na moja pitanja. Bili

su bijeli od glave do pete. Pronašao sam jednoga koji nije radio, nije bio zatrpan piljevinom a udaljio se od pila da bi mogao pripaliti lulu.

– Hoćete li mi pomoći, mister?

– Možda.

– Tražim ljude koji su pronašli tijelo šerifa Bridgera.

– Nema ih.

– Gdje su?

– U šumi – reče tip a da bi bio precizniji, pokaže svud uokolo.

Uzdahnuo sam i popeo se u sedlo. Drvosječe su se razišli i sjekli na površini od najmanje pedeset kvadratnih kilometara. Odakle početi s potragom? Svaki je smjer bio jednako dobar pa sam okrenuo konja onamo gdje je šuma bila najbliža. Nije mu se baš svidjelo što moramo dalje i pokrenuo se tek na psovku.

– Zbogom – rekao sam svom sugovorniku. On me pusti da zađem za prva stabla pa onda viknu:

– Navečer će svi biti ovdje!

Lupež poda mnom sâm je stao, kao da je shvatio o čemu je riječ. Okrenuo sam se, pogledao tipa a ovaj je mirno sisao ugašenu lulu. Da mu razbijem njušku? Da mu slomim ruku? Doći će ovamo, dako doći će! Gdje bi se svake večeri izopijali ako ne ovdje? Bio sam glup što se tome nisam sâm dosjetio.

Večer sam čekao u jednoj od baraka i pijuckao nešto bez okusa ali oštro. Prikratio sam vrijeme kartajući s vlasnikom koji je bio i barmen i jedina posluga svog lokala. Pustio sam da dobije dva dolara prije no što sam ga počeo ispitivati. Za Bridgera nikad nije čuo, ne, prijatelju! Ah, onaj šerif kojega su ukokali? Paaa, ništa bolje i nije služio kad švrlja sa zvijezdom na kaputu izvan svog lovišta. Da se dr-

zao Denvera, moj prijatelju, još bi bio živ, kažem ti.

– Tko ga je pronašao?

– Ne, ne, to ne znam! Neki od drvosjeća, možda. Znaš ima ih na stotine... dolaze, odlaze...

Odmah sam mu odnio ona dva dolara, što ga je veoma rastužilo. Onda sam mu opet dopustio da pobijedi i obnovio ispitivanje:

– Što si rekao, tko ga je pronašao?

Brzo je pokrio rukom novac koji je dobio i pokušao ustati.

– Sjedi! – zapovjedio sam. – Ako si zaboravio, ništa zato. Igrat ćemo dok se ne sjetiš.

– Nije to... donijeli su ga Coleovi ljudi ali nemam pojma tko ga je našao.

Predvečer su se barake počele puniti drvosječama. Dolazili su pojedinačno, u malim i većim skupinama. Meni su svi bili jednaki: jaki, bučni, na izgled nespretni i hvastavi. Malo je koji nosio vatreno oružje ali svi su imali noževe. Ako drvosječu ne prepoznaš po psovkama, samo pogledaj nosi li čizme s vezicama. To im je, čini se, uniforma.

Nitko me nije dirao niti sam ja koga što pitao, tek bih, kad bi god netko ušao, pogledao svog prijatelja, barmena. On je energično odmahivao glavom sve dok mi to nije dojadilo. Ustao sam da obidem druge barake-krčme kad barmen promijeni ponašanje. Vrdao je glavom ovamo i onamo, podizao ruku smiješnom kretnjom i na kraju cijelim ramenom pokazao prema vratima.

Tip koji je ulazio bio je nešto što se ne vidi svakog dana. Morao se sagnuti da ne udari u gredu iznad vrata, u ramenima je bio širok kao ormar a ispod nekakve vunene kape visjela mu je žuta kosa, kovrčava kao u djevojke. I njegovo lice bilo je

bijelo i ružičasto. Ipak, ljudi koji su se nagurali za njim, šest ili sedam grubih drvosjeća, nesumnjivo su ga priznavali za vođu.

Gužva je već bila prilična ali kad je netko viknuo da je došao Cole, napravili su prolaz. Gledao sam ga i vagao je li veći i jači od mene. Možda je, ako se ne računa moj revolver. Ako ima i tako tešku narav kako izgleda, neće biti lako početi razgovor. Slutio sam da me očekuju teška iskušenja kad sam prišao tezgi i mahnulo preplašenom barmenu.

– Jednu rundu za gospodina Colea i njegovo društvo!

Orijaš me pogleda očima modrima kao nebo, procijeni da nisam dostojan njegove pažnje i zagleda se u barmena koji je oklijevajući počeo slagati čaše pred Coleovo društvo. Kad je prva čaša bila napunjena, Cole ispruži veliki kažiprst i odgurnu je prema meni. Mogao sam je zaustaviti ali nisam pa se čaša odsklizala na kraj tezge i stala pred nekom zapanjenom pijanicom koji ju prihvati kao dar providnosti.

– Vi ste me uvrijedili, gospodine Cole – rekoh glasom punim poštovanja.

– Uvrijedio sam ga! – grunu tip glasom koji kao da je dolazio iz topovske cijevi. – Momci, slušajte ovo? Uvrijedio sam onoga ondje... gospodina! Kako li sam se usudio? Oprostite, neću nikad više...

Bilo je vrlo zabavno i svi su se, uključivši Colea, držali rukama za trbuh, toliko su se smijali. Nekima su čak navrle suze. Vjerojatno je ovdje bilo užasno dosadno pa je momcima dobro dolazila svaka prilika da se pozabave. Počekaoh sam da se grohot malo utiša.

– Primam vašu ispriku, gospodine Cole – ubacio sam se u privre-

meno zatišje. – Vjerujem da se to više neće ponoviti.

Neki su se i dalje namjeravali smijati ali ih je pogled na Coleovo lice u trenutku ohladio.

– Izazivaš? – pitao je sumnjičavo u savršenoj tišini. Uzdahnuo sam, skinuo opasač s revolverom i nožem i gurnuo ga u ruke zaprepaštenom barmenu.

– Ne – odgovorio sam mu. – Samo tražim budalu, dovoljno veliku da nas sve zabavi. Ovdje postaje dosadno.

Zajapurio se kao djevojka nakon prvog poljupca. Izvukao je teški bowie-nož i tresnuo njime o tezgju. Zapiljio se u mene a onda se izraz njegova lica pomalo izmijenio. Počeo se zadovoljno smijati kao da su sad na redu kolači.

– Ovo su tvoji prijatelji? – pitao sam i pokazao na skupinu zapanjenih drvosjeka.

– Oni se neće umiješati – svečano će Cole. – Kažeš da tražiš veliku budalu? Pa, ni ti nisi manji od mene ali si možda budalastiji.

Bili smo slične građe, po visini, širini ramena, po uskim bokovima, samo je on imao šaketine dvostruko šire od mojih. Zato sam udario prvi, munjevito i svom snagom. Pogodio sam ga posred grudi ali ta se stijena nije ni pomakla. Onda je zavitlao ljevicom prema mojoj bradi koju sam izmaknuo i podmetnuo rame. To me malo zakrenulo i dalo zamaha mom udarcu. Tako smo se počeli tući, u mjestu, ne braneći se, kao da smo se dogovorili a ljudi su zapanjeno dahtali gledajući kako podnašamo udarce koji bi mnoge onesvijestili. Pomalo smo obilazili jedan oko drugoga da nademo najpogodnije mjesto za udarac. Tako smo se mlatili sve dok noge nisu počele popuštati pod nama. I s glavom nešto nije valjalo, ponekad

sam vidio dva Colea pa nisam znao kojega treba gadati. Tako sam jednom iz sve snage opalio desnoga ali ondje nije bilo ničega da zaustavi moju šaku. Snaga zamaha okrenula me leđima protivniku koji je, čini se, bio trezniji pa me stegao svojim ručetinama tako da su mi pucale kosti. Tako mi se barem činilo u onom času. Poskočio sam, trgao lijevo i desno ali bez uspjeha. Onda sam jednostavno podigao noge i težinom od devedeset kilograma iskliznuo Coleu iz zagrljaja.

Pao sam na noge, on je posegnuo za mnom a ja sam se uspravio što sam brže mogao. Lubanjom sam ga udario po bradi. Mene je zaboljelo a on je odletio do zida i udario tako snažno da se cijela baraka zatresla i polako kliznuo na pod.

Oko nas je nastala tišina.

Držao sam se za glavu koja će se, činilo se tako, svakog časa rasprsnuti. Kao kroz dim vidio sam da moj protivnik puži na sve četiri i polako ustaje. Spremio sam se da ga udarim ali nisam smio skinuti ruke s glave, bojao sam se da će se raspasti. Stisnuo sam jače i pogled mi se malo razbistrio.

Ostao je bez kape pa mu je griva pala na oči, niz bradu tekla je krv a noge su se pod njim svijale kao da su od gume. Ali on se kesio i pružao ruku koja je podrhtavala:

– Nisi loš za bijednoga gradskog šakora... ovamo ruku!

Oprezno sam odvojio ruku od glave i spustio je u njegovu. Da je htio, sad me mogao udesiti. Ali nije mogao. Stisak je bio vrlo nježan.

Nema te bolesti koju neće izliječiti dobar viski. A piće koje je barmen izvukao za Colea i mene bilo je sasvim drugačije od onoga kojim me poslužio tog poslijepodneva. Pili smo, udarali se po ramenu, brbljali koješta i nazivali se dobrim starim

prijateljima uz veliko oduševljenje svih prisutnih. Unatoč primljenim batinama, prekrasno sam se osjećao. Oko mene sve sjajni momci, pravi prijatelji, grubi ali ne podli. Objesio sam pojas s revolverom o čavao na zidu i opio se kao majka.

VII

Treznjenje je nastupilo pred zoru.

Počelo je svitati, neki su još pili i kartali a drugi su se izvalili na klupama ili na podu kad smo izvana čuli konje i užurbane, trijezne glasove. Na vrata je nahrupio drvosječa u šarenom kaputu. Ramena i kosa bili su mu potamnjeli od vlage. Vani je sipila proljetna kišica.

– Cole, gdje si? Cole!

Moj novopečeni prijatelj spusti karte i pogleda ga mutnim očima:

– Tko me to smeta?

– Izidi, Cole. Imamo jednog mrtvog i jednog ranjenika.

Mislio sam da me se njihovi mrtvaci ne tiču pa sam ostao za stolom sve dok nisam čuo kako pridodšlica objašnjava:

– Neki goniči konja, rekao bih. Vjerojatno konjokradice, Cole.

Mislio sam da me noge neće držati ali začas sam se našao vani. Mala skupina smrknutih drvosječa okupila se oko konja preko čijih je leđa bio prebačen i zavezan leš. S druge su životinje skidali ranjenika kojemu je lice bilo sablasno bijelo a cijela desna strana kaputa umrljana krvlju. Svi su pogledali Colea očekujući zapovijedi.

– Unutra – pokazao je i ušao prvi. Zbacio je nekoliko spavača sa stolova i spojio ih. Izgledao mi je sasvim trijezan a i moj je mozak počeo raditi. – Krčmaru, vruće vode

i vruće kave. Nađi zavoja i spremi nam nešto za doručak.

Sredio sam se i opasao revolver a onda sam zajedno s ostalima imao prilike zadivljeno gledati kako Cole svojim velikom i jakim prstima spretno barata oko rane. Kugla je prošla ispod desnog pazuha, kroz grudni mišić i između rebara izašla van. Rana je bila vrlo ružna ali osim mesa ništa nije bilo ozlijeđeno. Cole ju je zalio viskijem i brzo sašio a ranjenik se u međuvremenu onesvijestio. Kad je bilo gotovo s prematanjem, sjeli smo za doručak.

– Dok se stari Andy osvijesti, bit ćemo spremni za polazak – objasnio je Cole onima koji su bili budni i trijezni.

Nisam bio sposoban za razgovor sve dok se nisam najeo dosita i napio kave koja mi je opržila usta. Uto je Andy otvorio oči i počeo se vrpeljiti.

– Miruj, momče!

– To si ti, Cole? Hoće li biti dobro sa mnom?

– Ne brini, Andy, ja sam te sredio.

– Hvala, Cole, ti si pravi prijatelj...

– Jesam, Andy. Pobrinut ću se i za one koji su vas napali. Ispričaj što se dogodilo!

Ranjenik je zatvorio oči i smirio se pa smo pomislili da se opet onesvijestio. Cole posta nestrpljiv pa ga je kucnuo kažiprstom po čelu.

– Nemoj sad zaspiti, Andy. Daj nam neki trag a onda spavaj do mile volje.

– Sjećaš se one kotline gdje smo sjekli odmah pošto se snijeg povukao, Cole?

– One koju smo očistili do kraja? One jele od metar promjera, Andy?

– Ondje. Jadni Ben i ja prolazili smo onuda oko ponoći. Gado smo ožednjeli a znamo napamet svaki korak pa smo namjeravali da skočimo popiti čašicu-dvije s prijateljima.

– Razumljivo, Andy, razumljivo. Kamo ćeš nego ovamo prekinuo ga je Cole. – Nemoj se mučiti s tim, nego pričaj što se dogodilo.

Kakvo je to društvo, razmišljao sam. Nije im teško usred noći izvući se iz šatora ili ispod nekoga grma i pješaćiti nekoliko kilometara za čašicu oštrog pića.

– Pa rekao sam već, prolazili smo onuda kad su naišli konji. Ben reče...

– Kakvi konji?

– Da, to je rekao. Bilo ih je trideset, četrdeset, što ja znam. Išli su brže no što je preporučljivo u tami a ipak, nisu bili divlji. Ispred njih bio je jahač ali taj nas nije opazio. Ostali su bili iza stada i Benu je pala na um loša zamisao da ih pozove.

– Čuli su ga?

– Na žalost – reče Andy. Na čelu su mu se skupljale krupne graške znoja. – Zustavili su konje, skrenuli prema nama a jedan je rekao: »Pa nismo se ovdje dogovorili« i onda viknuo ostalima: »To nisu naši« i počeo pucati.

Andy je govorio sve brže i nerazumljivije pa mu je Cole položio ruku na usta.

– Polako, Andy, smiri se! Smiri se! Pričaj polako, imamo vremena!

– I onda su mene oborili – rekao je ranjenik brzo kao da se boji da će zaboraviti. – A Ben je imao pušku pa je počeo pucati i pucao sve dok ga nisu ubili. Ja sam uzeo pušku i zapucao za njima... ne vjerujem da sam ikoga pogodio. Odvukao sam se do najbliže kolibe u ko-

joj spavaju naši momci, ondje su imali konje. To je sve... to je sve...

– Ništa nam drugo i nije potrebno, Andy – ušutkao ga je Cole i ja sam se opet začudio koliko je nježnosti mogao pokazati taj čovjek koji me prije nekoliko sati gotovo zatukao.

– To ću dalje ja preuzeti, Cole – progovorio sam, prvi put otkad je počela zbrka. Podigao je svoje žute obrve i obratio se ostalima:

– Momci, ovo je moj najnoviji i dosad najbolji prijatelj, čuveni borac Dave Siringo. On zbog nečega misli da se ovo nas ne tiče. Što je, Siringo, da nisi neki šerif? Ili kojokradica?

– Tragam za ubojicama šerifa. Joea Bridgera, momci. Netko ga je od vas pronašao a vjerujem da sve to ima veze s krađom konja.

– Zašto si se prihvatio te potrage, Dave? – upitao je Cole sumnjivo. – Jesu li raspisali ucjenu?

– Joe Bridger bio je moj dobar prijatelj – promrmljao sam preko volje. – Ne, koliko je meni poznato, nije raspisana nagrada za hvatanje ubojice.

– I mi smo zainteresirani za to, Dave. Nitko ne može bez razloga ubiti drvosječu a da ostali to mirno gledaju. Ako želiš, poći ćemo zajedno, mi se bar dobro snalazimo u ovom kraju. Napokon, možda ne tražimo iste ptice.

Možda i ne. Iako mi je nešto govorilo da u ovom inače mirnom kraju učestala ubojstva nisu bez jedinstvenog razloga i nepovezana. Pripremili smo konje pa sam uskoro krenuo s Coleom i još šestoricom drvosječa. Jahali su čupave brdske konje koji nisu bili lijepi a možda ni brzi, ali sigurno su bili izdržljivi. Od jahača malo je tko imao revolver, ali su zato svi nosili

karabine ili dvocijevke i noževe, a vidio sa i dva tomahawka.

Prvi dio puta bio je veoma kratak. Nakon dvadesetak minuta stigli smo do male brvnare u kojoj je Andy protekle noći zatražio pomoć a tri ili četiri kilometra dalje bila je dolina u kojoj je opaženo stado. Zastali smo na rubu šume i promatrali dno uske doline izgaženo mnogim kopitima.

Što se ovdje odigralo, bilo je prilično vidljivo. Za mene je bilo zanimljivo da su svi konji bili potkovani uredno i dobro, čvrstim, radnim potkovama. Izuzevši konja pratilaca koji su izjahali u stranu da bi obračunali s Andyjem i njegovim drugom. Njihove su potkove bile tanje a i kopita općenito manja. Bili su to brži, lakši konji.

– Evo krvi.

Bilo je to mjesto gdje je Andy ranjen a onaj drugi ubijen. Pretraga najbliže okolice nije dala nikakvih rezultata pa smo pojahali za stadom. I odmah zatim otkrili nešto značajno. Stotinjak metara dalje zapazio sam dvije polomljene mladice desno od traga. Skrenuo sam onamo i iza prvog reda grmlja pronašao konja. Bio je mrtav, ubijen, okrvavljen trbuha. No mene je zanimalo samo znak utisnut vrućim žigom na njegovu boku. Veliko H i veliko O spojeni u jedno. Holladay Overland!

– Pogoden je straga, tane je ušlo iza prednje plečke i pogodilo ga, možda i u srce. To je uradio Andy kad je nasumce pucao za njima. Pogodio je jednu životinju iz stada.

– Možda su tek sad opazili da im nedostaje konj – razmišljao sam glasno.

– Što?

– Možda im nije stalo do jednog grla – rekao sam – ali zacijelo im ne bi bilo drago da se po žigu po-

godi kome pripada. Možda će se vratiti da bi ga potražili.

– Možda! – razveselio se Cole.

– Možda nam sami nalete u šake.

Jahali smo širokim tragom bez žurbe ali i bez zaustavljanja sve do podneva. Pokraj potoka dopustili smo konjima da predahnu a mi smo pripremili hladan ručak. Usput mi je Cole pričao kako je pronađeno tijelo Joea Bridgera.

– Čudno – rekao je smaknuvši kapu da bi pogladio svoje zlatne kovrče. – Čudno. Našli su ga pokraj baš ovakvoga, širokog konjskog traga, Dave.

– Nije to nimalo čudno – počelo mi je izdaleka svitati.

– Imao je nekoliko rana. Dvije s leđa, jednu posred grudi, jednu u trbuh. Svaka smrtonosna pa, ipak, momak je ispucao oba revolvera.

– Takav je bio Joe! Moj prijatelj! – uskliknuo sam ponosno. – Hej, kako znaš da je pucao.

– Nisu uzeli revolvere. Ni konja, ni bili što. – reče Cole. – Ili ih je nešto poplašilo ili nisu htjeli da ih netko poslije dovede u vezu s tim ubojstvom. Ipak, ubiti šerifa nije isto kao kad središ bilo koga...

– Imaš pravo, Cole. Tko ga je pronašao?

– Jedna skupina, rano ujutro kad su krenuli u sječu. Anse, onaj ondje, bio je među njima. Hej, Anse!

Anse je nadlanicom obrisao usta i prišao mjestu gdje smo čučali, u hladu bora.

– Anse, ispričaj Daveu kako ste otpremili šerifa Bridgera u Denver – reče mu Cole.

– Paaa, umalo smo zaglavili u zatvoru – nasmijao se drvosječa.

– Došla nas je cijela grupa da usput malo razgledamo Denver i vidimo je li porastao za posljednja dva

mjeseca. Većina je odmah skrenula u gostionicu, samo smo ja i još jedan momak odveli konja s truplom do šerifova ureda. Mislili smo da ćemo ondje naći Bridgerova pomoćnika. A znate li tko nas je dočekaao?

Bio je tako oduševljen svojom zagonetkom da nisam imao srca ra-
stužiti ga.

– Otkud bih ja to znao?

– Novi šerif! – izjavio je Anse svečano.

– Nije moguće! – uskliknuo sam.

– A još nisu mogli ni saznati da je Bridger mrtav! – pobjedonosno će Cole. – I već su imali novoga. Prijatelju Siringo, ako ćeš mi vjerovati, posrijedi je neka mučka!

I ostali članovi potjere već su se okupili oko nas i ozbiljno kimali. Od mene se očekivala neka svečana izjava.

– Moj prijatelj Joe pao je dakle kao žrtva neke zavjere – rekoah tužnim glasom. – Moja je dužnost da to razotkrijem i osvetim.

Kimanje se pojačalo a oči zablistale od uzbuđenja.

– Ali vi, momci – nastavio sam – s time nemate nikakve veze. Zahvalan sam vam što ste ga pronašli ali kad osvetite svoje drugove, vratite se poslu a ja ću dalje za Bridgerovim ubojicama.

– Nešto mi govori, Dave, da je riječ o istim lupežima! – uzbuđeno je izjavio Cole. – Idemo s tobom dok se to ne razjasni.

VIII

Momci su bili oduševljeni mogućim uzbuđenjima a ja se nisam mnogo bunio jer je opasnost u skupini za mene bila manja nego kad idem sâm, za sada dok još ne znam protiv koga se borim.

Već sat nakon toga bilo mi je drago što se nisam odvojio od drvosječa. Jahali smo stazom koja je vodila nešto iznad traga što smo ga slijedili, kroz rijetku šumu velikih jela, kad se iznanada iza nekih stijena pojavila grupa jahača. Išli su ravno prema nama a bili su i suviše blizu i jednako iznenađeni kao i mi da bi išta poduzeli. Zauzdali smo konje tako da je udaljenost iznosila najviše deset metara.

– Siringo! Što ćeš ti ovdje?

Nasuprot meni u sedlu je sjedio vrlo zapanjeni Jack Slade a iza nje ga su se razmjestila četiri jahača. Frank, Jo, onaj treći kojemu nipošto da zapamtim ime i četvrti, novi član družbe koji je očigledno zauzeo Jedovo mjesto.

– Istražujem uzroke smrti šerifa Bridgera. Moji prijatelji, drvosječe, pomažu mi da se snadem u ovom kraju.

– Znači, u dobrim si rukama i nije ti potrebna pomoć – zamislio se Slade. Taknuo je konja ostrugama i skrenuo u stranu. – Zbogom, Dave.

– Stani!

Ukočili su se na znajući je li posrijedi poziv ili zapovijed. Slade je polako okrenuo glavu.

– Što je sad, Siringo?

– Kamo ćete i što radite, nije moja briga, dakako...

– Upravo tako.

Ipak, mislim da imam informaciju koja bi te zanimala.

– Misliš?

– Zapravo, bilo bi čudno da te ne zanima. Vidiš li one tragove, ondje dolje?

– Gdje dolje?

Samo je novajlija okrenuo glavu i pogledao u smjeru u kojemu sam pokazivao. Ostali nisu skrenuli pogleda ni za milimetar.

– Ondje dolje, Slade, prošao je noćas čopor konja a svi nose žig tvoga gazde. Tjeralo ih je nekoliko jahača koji su jednog drvosjeću ubili a drugoga ranili. A sada nalazim tebe, sasvim blizu traga, ali jašeš u suprotnom smjeru.

– Kako znaš da su posrijedi Holladayevi konji?

– Nose HO na boku.

– Govoriš kao da si ih vidio!

– I jesam, Jack. Ondje straga jedan konj leži ubijen.

– To će mi netko platiti! – viknuo je razjaren ali nisam točno shvatio tko bi trebao platiti. – No, sad imamo drugi zadatak...

– Važniji no da sačuvaš pedeset grla gazdi Holladayu?

– Nema pedeset... – prasnuo je. Onda se primiri i nakon kratke stanke reče – toliko nije moglo nestati. Niti na jednoj stanici nema toliko konja...

Pokušavao se izvući, i to prilično nespretno. Ovaj susret bio je za nj i suviše neočekivan.

– Mi nastavljamo za njima, moj prijatelj Cole i njegovi drugovi. Vratit ćemo te konje u najbližu stanicu kad ih pohvatamo.

Ta se mogućnost Sladeu nije sviđala.

– Idemo s vama – rekao je odmah, vjerojatno da dobije na vremenu. Počelo je s upoznavanjima, njegov novi momak zvao se Rich a trećemu sam opet zaboravio ime, tek što sam ga čuo. Svi smo zajedno sjahali dolje, na trag, i nakon kratka razgledavanja Slade je stručno izjavio da bi »to moglo biti to«. Složili smo se i krenuli. Slade je pojačao na čelu tako da se Cole našao u sredini, između nas dvojice. Njegova je četvorka pokušala zauzeti mjesto na začelju ali su drvosjeća-bili sumnjivi pa su se ispremi-ješali s njima. Bio sam siguran da

im putovanje neće biti baš najugodnije.

Na tom se izletu nije mnogo razgovaralo, samo se Cole jednom nagnuo prema meni i prišapnuo mi:

– Ne sviđa mi se taj tvoj prijatelj, Dave.

– Nije mi prijatelj. Opasan je. Svi su opasni, treba ih se čuvati.

Nismo morali dugo trpjeti njegovo društvo. Još za dana, između bregova ispred nas ugledali smo tanak stupić dima. Netko veoma neoprezan ložio je vatru. Odmah smo skrenuli s traga i počeli se penjati uz desni obronak. Pola sata nakon toga nalazili smo se u šumi, na drugoj strani brda, a ono što se odigravalo ispod nas zaista me je zapanjilo.

Stado za kojim smo tragali nalazilo se u maloj, gotovo okrugloj dolini a oba izlaza bila su zatvorena pomoću duge užadi. Uz potok je veselo gorjela vatra; netko je kuhao a ostali su bezbrižno hodali naokolo zabavljeni različitim logorskim dužnostima. Kao da nisu ukrali konje moćnoj i osvetoljubivoj kompaniji. Kao da nisu ubili i ranili drvosjeću u kraju u kojemu su ovi bili neprikosnoveni gospodari! Kao da nisu iza sebe ostavili truplo konja sa žigom što je bio dokaz krade.

– Meni izgledaju kao obični kauboji. Pogledaj tu odjeću – prošaptao je Cole.

Slade ih je promatrao bez velikog zanimanja, kako bi se očekivalo od čovjeka koji je upravo otkrio konjokradice i spremao se da ih napadne.

– Misliš da imaju stražara, negdje gore? – upitao sam ga.

Trgnuo se i počeo promatrati okolicu, uzvisine što su zatvarale dolinu. No nije za to pokazivao pravo zanimanje.

– Mislim da nemaju – izjavio sam.

– I ja tako mislim.

Cole nas je začudeno promatrao, sad jednoga sad drugoga.

– Možemo ih pohvatati bez ijednog metka – zaključio sam. To je probudilo Sladea.

– Nipošto! – reče žešće no što sam to od njega ikad čuo. – Ne zaboravi, to su konjokradice! Očajnici! Znaju da ih čeka uže pa će se boriti do posljednjeg metka.

– Ima nečega u tome – priznao je Cole.

– Ipak, ako ih opkolimo...

– Ni govora! – prekinuo me Slade. – Konji su naši i ja preuzimam odgovornost. Ako hoćete s nama, dodite, ako ne, gledajte odavde.

Nisam bio načistu s time što se zapravo događa i nisam znao kako bi trebalo postupiti a Slade mi nije dao vremena za razmišljanje. Mahnuo je svojima i oni su oboli konje i jurnuli na logor povukavši revolvere. Nakon sekundu, dvije oklijevanja za njima su pojašili i drvosječe. Na trenutak ostao sam sâm i krenuo tek kad je dolje pao prvi hitac.

A Slade i njegovi pucali su kao pomahnitali u ljude koji u prvom trenutku uopće nisu pokazivali namjere da se brane. Neki su povukli oružje tek kad ih je počelo obarati olovo a drugi nisu stigli ni to. Kad sam sjurio u dolinu urlajući da se prekine s pucnjavom, sve je zapravo već bilo gotovo. Sladeovi revolveraši još bi uputili koji metak u ljude za koje su mislili da nisu dokrajčeni.

Onda je između konja istrčao dječak od petnaestak godina, s visoko podignutim rukama, i nešto vikao. Podbo sam konja i pojurio prema njemu da ga zaštitim jer je sa strane prema njemu jurnuo i

Frank. Ali dječak se odlučio za krijoga, skrenuo je od mene i trenutak nakon toga teške kugle iz Frankova revolvera jednostavno su ga podigle sa zemlje.

Izvan sebe od bijesa, zatjerao sam konja u Frankovu životinju i oborio konja i jahača. U padu je izgubio revolver ali dok se pribrao i počeo izvlačiti drugi, već sam bio uz njega i udario ga čizmom u glavu. Ne tako da ga ubijem ali dovoljno da zaspi na nekoliko minuta. Iza mene podigla se vika. Ali kad sam se okrenuo, zaključio sam da je sve kako valja. Cole i njegovi pokrivali su revolveraše.

Pritrčao sam dječaku ali bilo je beznadno. Gledao me široko razrogačenim očima. Ne znam je li u njegovom pogledu bilo bola ali sasvim sigurno u njegovim očima čitao sam čuđenje i prijekor.

– Zašto... onaj gospodin... koji nam je predao konje...

Krv mu je navrla na usta i on sklopi oči. Pokušao je još govoriti ali ja sam čuo samo – mama...

Onda je umro.

Spustio sam u travu malo beživotno tijelo, slabo hranjeno, loše odjeveno. Prve dlačice tek su izbijale nad usnom. Tko zna otkad je morao obavljati teške poslove odraslog muškarca.

Kad sam se okrenuo Franku, odluka o smaknuću bila je donesena. Holladayev plaćeni ubojica sjedio je i držao se za glavu. Stao sam na nekoliko metara od njega i čekao da se pribere. Čekali su i drugi i sve je bilo tiho i mirno i mrtvo kao što je bio mrtav dječak i njegovi drugovi. Samo su muhe zujale u toplom predvečerju a konji frktali još preplašeni od pucnjave.

Frank se polako osvještavao ali je, čini se, imao teškoća da se sjeti što mu se dogodilo. Opipao je glavu

a zatim prazne korice pa je, tražeći revolvere, ugledao moje čizme. Dok je polako podizao glavu proradilo mu je pamćenje.

– Hej! – reče. – Zašto si me...?

Šutio sam i on je shvatio. Panično se ogledao.

– Slade, Jack!

Ali Slade se nalazio ispred cijevi Coleove puške i nije se ni pomakao ni progovorio. Frank trgnu glavu prema meni a oči su mu bile panično razrogačene.

– Nisam naoružan, Siringo. Neću se boriti s tobom! Nisam u formi...

– Dat ću ti bolju priliku no što si je ti dao onom djetetu – promrmljao sam tiho i on shvati da nema odgađanja. – Pokupi revolver i odmah pucaj. Pokrenut ću se tek kad dotakneš držak.

Bilo je to više no što je očekivao i u očima mu zasja divlja nada. Možda i uspije. Toliko je puta uspio! A ako ubije Siringa, revolveraška slava poći će od usta do usta, bit će proglašen za najbržeg među brzima.

Ustao je i prišao na dva koraka do oružja koje se crnilo u travi. Upitno me pogledao ali od mene nije mogao očekivati nikakva predznaka. Sad je već bio sasvim miran, dobro je vladao živcima i mišićima i trebalo ga se čuvati.

Iznenada se bacio na zemlju, naglo, kao da mu je netko posjekao noge. Bilo je to brzo i dobro izvedeno. Ali ne dovoljno brzo. Samo sam malo zakrenuo šaku, povukao lakat unatrag, izvukao oružje i opalio u trenutku kad se iznad trave pojavila Frankova glava i crni otvor njegova revolvera. Dolinom je zatutnjalo... Pošao sam po svog konja koji se polako šuljao prema stadu. Pojahao sam i krenuo do ostalih.

– Imaš li što reći, Jack?

– Ne, Siringo. Ne sad.

Onda pokupi stado i vrati ga gazdi. Možeš pokopati i mrtve. Koliko sam vidio, pucali su uglavnom tvoji ljudi.

– Osim u Franka, Siringo – dobacio je Jo.

– Osim u Franka, Jo – složio sam se.

Oštro sam pazio dok smo se razdvajali jer Coleovi ljudi zacijelo nisu imali pojma koliko je podmukla i opasna Sladeova družina. Odahnuo sam tek kad smo prevalili desetak kilometara kroz šume. Otprilike u smjeru iz kojega smo jutros krenuli ali drugim stazama, poznatima samo drvosječama.

Večer u smo skuhalo u nekoj pećini, a podalje od logorišta postavili smo i stražu.

– Sjajno si smlavio onog ubojicu – rekao je netko za večerom.

– Misliš? – upitao sam žvačući.

Bio sam gladan, prijalo mi je tvrdo, osušeno meso, a bio sam privremeno zadovoljan i miran. Nije me pekla savjest zbog Franka. Nakon takvih događaja uglavnom osjećam neku mučninu ili glavobolju, ali ovaj put ništa. Kao da sam pregazio zmiju.

– Onaj pokolj bio je nepotreban – viknuo je Cole koji je dosad smrknut šutio. – Bili bi se predali bez ijednog metka.

– Zaboravljaš naše drugove, Cole – uzbudi se Anse. – Osvetili smo njih a možda i šerifa Bridgera. Napokon, i konji su vraćeni vlasnicima.

– Ne znam – govorio je Cole trljajući sljepoočice. – Ne znam, nisam siguran...

Okrenuo sam se i otišao na spavanje. Ujutro, prije svanuća, pio sam i jeo s drvosječama, a onda se

oprostio od njih. Anse me ispratio dio puta da mi pokaže neku prečicu kojom se ionako nisam namjeravao poslužiti. Kad sam počeo sedlati, Cole je nekamo nestao i nije se više pokazao do mog odlaska.

Kad sam ostao sâm odmah sam napustio stari indijanski trag na koji me uputio Anse.

IX

Kad sam napokon izjahao iz šuma na rub prerije i ugledao visoke palisade tvrđavice, bio sam siguran da sam zakasnio. Zidovi su bili visoki bar četiri metra, sazdani od golemih jelovih trupaca pa se preko njih nije ništa vidjelo, čak ni krov kamandantove zgrade. Samo je jarbol sa zastavom provirivao iz toga drvenog četverokuta u kojemu je živjelo stotinjak vojnika i brinulo za sigurnost na nekoliko stotina kvadratnih kilometara i poštanski put Denver – Salt Lake City.

Skrenuo sam na prašnjavi put, mahnulo stražaru na vrhu zida i ujahao kroz široko rastvorena vrata.

Tvrđavica kao i svaka druga na Zapadu. Sve četvrtasto, sve drveno, ponegdje koja modra uniforma, miris znoja, konja i prašine. Jedna zgradica za oficire te dvije dugačke barake naslonjene na zidove. U njima su s jedne strane boravili konji a s druge njihovi jahači. Bunar, skladište, kovačnica, sve na što manjem prostoru da bi ga bilo što lakše braniti prilikom opsade. Ipak ovog podneva tvrđavica Halleck po nečemu se razlikovala od svih ostalih tvrđavica. Nasred njena dvorišta stajala je blistava poštanska kočija Concord kakva se malo kad vidi. Zapadom se kotrljalo tisuće kočija od kojih su neke bile vrlo luksuzne ali ova je bila sasvim izuzetna. Blistavo crvena, uglačana do vi-

sokog sjaja, sa zlatnim ukrasima na vratima i oko prozora, visokim i nevjerojatno lakim kotačima boje žumanjca s tankom, crnom linijom duž oboda. Prostor za prtljagu straga i kočijaševo sjedalo naprijed bili su izrađeni od najbolje, čvrste kože, ulaštene poput vojničkih čizama. Bočne svjetiljke bile su od srebra a krovna ograda od mjedi.

U blistavu ormu bilo je upregnuto šest sivaca sličnih kao jaje jajetu koje je valjda samo njihov kočijaš mogao razaznavati. Bili su prekrasni, dao bih sve kočije ovog svijeta za takve konje.

– Vidiš li, rago – rekao sam svojoj mrcini. – To su pravi konji a ne ti.

U sjeni stajske nadstrešnice stajao je netko i grčevito mi mahao. Odjahao sam preko dvorišta i prepoznao, zapravo teško prepoznao narednika Hurta. Navukao je bluzu uniforme, nigdje nije provirivalo donje rublje, obod šešira bio je pomno izravnat a za pojas je zataknuo par velikih konjičkih rukavica.

– Lijep si kao slika, Hurt. Gle, čak si se i obrijao! Što se događa? Dolazi li neki general ili se spremaš umrijeti pa se stari ratnik nakitio najljepšim perjem?

– Koješta – zbunio se narednik.

– Stari je jarac podjetinjio – objasnio mi je vodnik-kovač McGuire koji je stajao oslonjen o dovratnik. Znao je da je prijeko potreban i prema nikomu nije pokazivao ni trunke poštovanja. Pojavila se Zvijezda istoka pa se nesretnik nada da će je zvesti svojom ljepotom. Sanjari da će biti određen da je prati pa će je spasiti od Indijana-
ca.

– Nakon tog dokaza hrabrosti sama će mu se objesiti oko vrata – složio sam se.

– Strpat ću te u zatvor! Reći ću majoru da ti oduzme čin! – Hurt je tek sada došao do riječi. Bio je prilično bijesan sudeći po lijepoj rumenoj boji njegova lica. Vikao je prilično suzdržljivo i iskosa pazio na zgradu komandanta. – A tebi ću, Siringo, ispiti krv ako te opet uzmemo za izviđača.

– Već drhtim – priznao sam. Ne biste li mi sad objasnili o kakvoj je to zvijezdi riječ?

– Ne znaš? – počeo je Hurt povjerljivo. – Stigao je gospodin Holladay i doveo sa sobom jednu gospođicu. Izgleda kao andeo...

– Ne slušaj budalu, Dave – reče vodnik-kovač tvrđavice Halleck. – Kakav andeo! Da je samo vidiš kako se uzvrpolji kad joj se približi koji zgodan vojnik! Ne ovakav kao Hurt. Pod gospodskim haljinama skriva se prava mala kurva, kažem ti, Dave... Hej! Upomoć! Ovaj je poludio!

Ostavio sam dvojicu prijatelja koji su se tukli zbog časti Zvijezde istoka i smjestio konja pod nadstrešnicu da se ohladi prije no što mu dam vode. Jedan me vojnik zaustavio na ulazu u majorovu sobu.

– Ne može!

– Reci svom majoru da je stigao Dave Siringo.

Oklijevao je, poslušao i ušao a ja odmah njemu za petama.

– Rekao sam da nitko... – zatutnjao je major Cummings svojim dubokim snažnim glasom koji je zvučao poput vojničke trube kad poziva na juriš.

– Gospodine on je sâm... – zavapio je preplašeni stražar ali ga je Cummings odmah prekinuo:

– Dobro, dobro, ovoga ne možeš zaustaviti – rekao je žalosno kao da sam ga prekinuo u lijepoj zabavi. Bio sam već nasred sobe kad je

pozvao: – Izvoli, udi Dave, kao da si kod kuće.

Prizor je bio neuobičajen za bijednu, graničnu postaju. Bill Cummings, dobar vojnik ali uvijek neuredan i pomalo pijan, bio je utegnuto u svečanu uniformu s mnogo zlatnih gajtana a čizme su sjale čak i u polutami hladovite prostorije. U majorov naslonjač zavalila se golema, dobro poznata prilika, veliki gospodin Ben Holladay, vlasnik 2.000 teretnih i putničkih kola, 15.000 životinja za vuču i poslodavac isto toliko namještenika. Kratko podšišan kao uvijek, glatko izbrijanih obraza i kratke prosijede bradi i brkova. Kao i uvijek u finom odijelu s mnogo prstenja na debelim prstima i skupocjenim gumbima na orukavljju košulje izgledao je unatoč debljini uredan i svjež kao da se nalazi u svojoj palači u Portlandu a ne u prašnjavoj, prljavoj vojničkoj postaji.

Gospodice, gospodine Holladay, ovo je hmm... moj prijatelj, gospodin Dave Siringo – reče Cummings a ja sam se zbunjeno okrenuo i ugledao Zvijezdu istoka koja je, čini se, na majora ostavila sličan dojam kao i na njegova narednika. Sjedila je uz prozor s rukama prekrštenim u krilu, na sebi je imala divan putni kostim a na licu bezobrazan smiješak. Nije mogla imati više od osamnaest godina ali je već djelovala kao da točno zna što hoće, što ne bi bilo nimalo čudno ako je bila u rodu s Benom Holladayem.

– Čast mi je, gospodice – rekoh.
– Počasćen sam, gospodine.

Oboje su uzvratili suzdržljivim kimanjem. Tišina koja je nastala zasmeta Cummingsa.

– Dave Siringo bio je vojni izvidnik. On je poznati borac protiv Indijanaca, čuveni tragač i, i...

– Nemoj, Bille – zamolih skromno. – Nisam zaslužio tolike hvale. Prekinuo sam vaš razgovor, gospodo, pa ću se povući.

– Nije potrebno – javi se Holladay i s lakoćom podigne teško tijelo iz naslonjača. – Upravo smo se oprašali.

– Dat ću zapovjedi da se pripremi prasnja – reče Cummings.

Holladay ga zaustavi kretnjom ruke.

– Pristao sam na prasnju samo zbog svoje nećakinje – reče. – Ako gospodin Siringo putuje prema Denveru i pridruži nam se, vojnička prasnja neće biti potrebna.

– Dave se zacijelo želi odmoriti koji dan – brzo će Cummings. – Nema problema, gospodine Holladay, dat ću vam vod prasnje s najvećim zadovoljstvom.

– Slučajno baš putujem prema Denveru – nasmiješio sam se Billu – a nisam ni najmanje umoran.

– Tvoj konj... – pokuša major.

– Gospodin Siringo će s nama u kočiju – Holladay je obezvrijedio i taj prigovor – pa će njegov konj biti neopterećen.

Major mi je bio zavidan a narednik me mrzio kad sam se dostojanstveno popeo u blistavu kočiju i smjestio uz gospodicu. Mahnuo sam šešikom kroz prozora onda smo krenuli blago se njišući, ništa slična drmanju u običnim putničkim kočijama.

Ben zadovoljno uzdahne i otvori ormarić od crvena drva. Unutra su bile poredane kristalne boce i srebrne čaše.

– Caroline, draga moja? Što ćeš ti, Dave?

– Viski, Bene.

Mala je začudeno gledala a on se grohotom nasmijao.

– Siringo je sve ono što je major rekao – objasnio joj je. – Ali povrh

toga još je i jedan od najbržih revolveraša i stoga moj namještenik.

– Privremeno – odbrusio sam nezadovoljan što me tako predstavio. Ali malo su zasjale oči:

– Ah, kako je to divno! – uskliknula je i slučajno položila svoju malenu ručicu na moj prašnjavi rukav.

– Vjerojatno je užasno uzbudljivo stati pred nekoga u dvoboju i nagadati tko će poginuti a tko ostati. Kako se osjećate pri tom?

– Fantastično! – rekao sam.

– Kako bih voljela jednom biti na vašemu mjestu – uzdahnula je. – Život je tako dosadan za nas djevojke.

Zapanjeno sam se zapiljio u Bena pa se opet počeo smijati:

– Moja krv, Dave – rekao je, ne bez ponosa. – Moja nećakinja. Roditelji ne mogu s njom izići nakraj pa sam je poveo da vidi svijeta. Mala je mahnita, njen je put posut slomljenim muškim srcima.

Ako se Caroline uvrijedila, to se na njoj nije moglo opaziti. Zatražila je od ujaka prst viskija i polako ga srkala promatrajući me kroz spuštene trepavice. Isprva sam glumio hladnokrvnost ali sam se uskoro uznemirio i počeo vrtiti na sjedalu. Holladay je pripalio cigaru i nije pokazivao namjere da me izvuče iz neprilike.

– Ne zanima te što sam otkrio, Bene?

– Pričaj! Kamo nestaju moji konji?

Nije mi bilo pravo da govorim pred djevojkom ali Holladay reče da će za malu to biti uzbudljivo. Slegnuo sam ramenima jer mi drugo i nije preostalo i počeo priču od trenutka kad sam se zaposlio kao pomoćnik na Beaver Creeku. Pokušavao sam biti obazriv spominjući kako je tko poginuo ali je Caroline uzbuđeno upadala s pitanjima, mo-

rala je znati svaku pojedinost.

– Još nemam čvrstih dokaza – rekoh na kraju – ali vjerujem da se iza svih tih krađa stoke krije tvoj nadglednik Jack Slade i njegovi ljudi.

Da sam očekivao burnu reakciju, prevario bih se.

Već sam ga dobro poznavao. Njega je bilo teško iznenaditi. Promatrao me ispod čupavih obrva i neko vrijeme šutke pušio.

– Imaš li dokaza? – upita iznenada.

– Za mene su dovoljni, za tebe, ne znam – rekao sam i počeo nabrajati: – U stanici Beaver ubio je nevinoga a lopova postavio za predradnika. U Denveru nije ništa poduzeo protiv nove linije Butterfield i njenog direktora Russella. Poslije toga jahao je tragom ukradenih konja ali u suprotnom smjeru. Jedva sam ga nagovorio da krene u potjeru iako mi je sad krivo što sam uspio...

– Zašto, Dave? Pa vratili ste ukradene konje.

– Mislim da ih nisu ukrali oni koje smo pobili iz zasjede. Vjerujem da su posrijedi bili obični, poštteni kauboji unajmljeni da gone to stado.

– Ti sumnjaš da je Slade ukrao konje i predao ih njima da ih otpreme dalje? Da se vraćao s mjesta primopredaje kad si ga ti susreo?

– Tako je – potvrdio sam a Holladay se smrknuo kao nebo pred oluju. – I vjerujem da su na brzinu pobili kauboje samo da ne progovore.

– Zašto bi mi to Jack uradio? Ima izvrsno mjesto, veliku plaću...

– I dobro zaleđe za svako ubojstvo – nadopunio sam ga. – Vlasti nastoje da se ne miješaju u poslove

jednog nadglednika linije Holladay Overland.

– I to – mirno je priznao. Očigledno nije se tako naveliko obogatilo na temelju pretjeranih skrupula.

– Ipak je tako kako kažem – ustvrdio sam. – Prodao te Russellu. Ako želiš, natjerat ću ga da propjeva.

– Misliš da bi uspio? – upitao je sa zanimanjem. – Slade je opasan.

Slegnuo sam ramenima. I prerijski je pas opasan. Iskopa rupe u red ravnice, konju upadne noga u punom galopu pa mu letiš preko glave i slomiš vrat.

– Ne, nije potrebno – rekao je nakon duže šutnje. – Nećeš se sukobiti s Jackom. Sad kad znam, sam ću to srediti.

– Ti si gazda – rekao sam a mala uzdahnu:

– Šteta.

– Molim?

– Šteta što nećeš izazvati toga strašnog čovjeka, Dave – već je prešla na »ti«. – Ujače, zašto ne dopuštaš Daveu da ubije tog Jacka. Bilo bi tako uzbudljivo. Jos nikad nisam vidjela nekoga kako pada...

– Šuti, bezumna djevojko – nasmijao se Holladay. – Kad polete kugle, mogu stradati i gledaoci.

– To! – kliknula je strastveno. – Možda bi meci udarili sasvim blizu! Kladila bih se na Davea... molim te, Dave, izazovi ga, meni za ljubav!

Zatražio sam još malo viskija da se priberem. Blago ljuljanje kočije uskoro nas je sve uspavalo. Najprije je Ben izvalio svoju tjelesinu na sjedalo i zahrkao. Caroline je smjestila priljubila svoju nogu uz moju tako da mi se cijela lijeva strana tijela pomalo zažarila. Narav joj je bila i suviše žestoka za moju mirnu

čud pa sam se počeo povlačiti. No mala me slijedila ne dopuštajući da predahnem pa sam se uskoro predao. Dok sam još razmišljao o nepogodnosti ujakove prisutnosti, Carolina je ispružila ruku i navukla zastor koji do tada nisam ni opazio, a dijelio je kabinu na dva dijela.

S onu stranu zastora Ben je u snu zahihotao ili zastenjaio. Ali ja više nisam mislio na ujaka ni na Sladea ni na bilo što drugo osim na šiparicu koja mi se, čudno raskopčana, odjednom našla u rukama. Upitao sam se kako se to postupa s djevicama ali mi je Caroline začas pokazala da za nju, u tom poslu, ne postoje nepoznanice.

Kad se Ben napokon probudio, zastor je opet bio odmaknut, haljina zakopčana a nas dvoje drijemali smo, svako u svom kutu. Bilo mi je i potrebno, prilično sam se izmorio.

Predvečer smo stigli u stanicu na jednom pritoku Platte i izazvali veliko uzbuđenje. Svi su se ustrčali, počeli čistiti i spremati, ali Holladay je odbio hranu kakvu su njegovi namještenici nudili putnicima poštanskih kočija. Kočijašev pratilac koji je, čini se, bio Benov sobar i kuhar, izvukao je i postavio poljski stol i stolce, srebrno posude i pribor za jelo, velike i male kristalne čaše i vezene ubruse. U posebnom je sanduku vozio različite namirnice pomoću kojih je pred zaprepasanim namještenicima začas pripremio izvanrednu večeru. Nakon toga presvukao se i posluživao nas pri jelu odjeven u crno s bijelim rukavicama na rukama. Kada smo poslije pili konjak i kavu i pušili, naš je poslužitelj nestao da bi poduzeo pripreme za noć. Zaposlio je sve konjušare i napravio čuda u dotad prljavim prostorijama stani-

ce. Da li je uspio istjerati stjenice, to nikad nisam saznao.

— Ako se ikad obogatim, kupit ću si ovakvog slugu — uzdahnuo sam otpuhujući dim izvrsne cigare.

— Da bi se obogatio — reče Holladay poučno, a on je u tome imao velikih iskustava — moraš se prije svega održati na životu. Bolje ti je, dakle, da se ne sukobljavaš sa Sladeom ako nije prijeko potrebno.

— Ima nečega u tomu — morao sam priznati. — Zar je toliko važno preživjeti? Kakav je tvoj život, Bena? Putuješ, prodaješ, kupuješ, plaćaš revolveraše, boriš se protiv konkurencije, strahuješ od Indijana koji će ti spaliti stanice, razbojnika koji će zaustaviti kočije, telegrafa koji oduzima poštu, željeznice koja istiskuje kočije. Što ti, dovruga, vrijedi sve bogatstvo koje tako mučno stekneš?

Nisam ga zbunio ni za trenutak. — Volim uništavati suparnike — priznao je a oči, duboko upale u sulo, borbeno su svjetlucale. — Pronalazim one najjače i najponosnije i slamom ih sve dok ne padnu na koljena. Ovdje ne marim za dobit, ona dolazi od tisuća putnika i prijevoza robe. Ponekad uništim neko prijevoznčko poduzeće koje je za me sa svim beznačajno pa ga ukidam kad postane moje.

— Sjajan je, je li, Dave? — upitala je Caroline a oči su joj sjale od uzbuđenja. Možda je i malo više popila. — Da vidiš kako ga se svi boje! Gradonačelnici, poslanici, suci. Šerif će strpati u zatvor svakoga tko se zamjeri ujaku Benu. Njegova riječ vrijedi više od bilo kakvog zakona.

— Njegov novac, dušo — nasmi-
jao sam se. — Vidiš da je i mene kupio, najpoznatijeg revolveraša, izvidača i sve ono drugo na Zapadu.

– Rugaš se? – upitala je prijeteći. Mala je bila bistra koliko i poduzetna.

– Razumljivo, ruga ti se – nasmijsao se Holladay. – Čuvaj se, Dave, opasnija je i od Bena Holladaya.

Te smo noći mirno spavali jer sam se pridružio namještenicima postaje na sjeniku. Mislim da mi je Caroline zamjerila taj kukavičluk jer me ujutro dočekala natmurena lica. Ben se samo smijao i nutkao me cigarama sve dok opet nisam predložio da sredim račune sa Sladeom. Namrštio se kao nebo pred oluju:

– Ne! Moja je odluka neizmjenjiva, Dave. Slaba bi to bila reklama za poduzeće kad bi se pročulo da se moji namještenici međusobno ubijaju.

– Ako dam otkaz?

Uzdahnuo je i raširio ruke

– Dopusti mi da sam vodim svoje poduzeće, molim te. Želiš li me istisnuti?

Pomisao je bila toliko šaljiva da smo obojica počeli grohotati. Caroline je podigla nos uvrijeđena što se ne nalazi u središtu pažnje pa je odšetala prema potoku praćena zadivljenim pogledima konjušara. Jedan od njih, meni se nije svidio ali vjerujem da je imao uspjeha kod žena, dohvatio je neki kablčić i krenuo naokolo prema potoku iza grmlja. Ponašao se tako neusiljeno i nemarno da smo ga odmah zapazili.

– Ode on za Carolinom – promrmljao je Ben promatrajući me ispod čupavih obrva.

– Aha!

– Ako je samo dotakne – nastavio je gazda proučavajući me – dat ću da ga objese na dovratak stajе.

– Oh, prokletstvo – uzdahnuo

sam i ustao. – Dobro, idem da bih spasio Caroline od prerijškoga grubijana. Samo, bojim se da ću spašavati njega.

Počeo se smijati tako da mu je poskakivao omašni trbuh. Isprepleo je prste da bi ga malo umirio.

– Ta ti je dobra! – uskliknuo je. – No, ipak, objesit ću ga da ostalima dam poučan primjer.

Iza grmlja, kod potoka, ugledao sam vrlo zbunjenog osvajača i nimalo zbunjenu Caroline. Jadnika je već smotala oko prsta glumeći nevinašce. Ona je jednostavno morala preko potoka i mladi će je kauboj, zar ne, prenijeti u naručju? Čekao sam sve dok nije zagazio u sredinu potoka a onda sam povukao revolver i opalio u zrak. Momak se ukipio a Caroline pljusnula u pličak.

– Uzmi konja i ne pojavljuj se do večeri u blizini stanice – pokazao sam stado koje je paslo s onu stranu potoka. – Gazda je odlučio da te objesi jer si dosadivao njegovoj dragocjenoj nećaci.

– Ali ja nisam ništa... – zavapio je. – To jest, ona je sama htjela...

– Objesit će te – upozorio sam ga.

Sva mokra Caroline je nekako ustala, poskliznula se i opet bućnula u vodu.

– Obojica ćete visjeti! – vrisnula je podižući kosu s očiju. – Reći ću Benu što ste mi uradili pa ćete obojica visjeti! Ubit će vas!

Smijao sam se i spremao se u vodu da joj pomognem kad netko iza mojih leđa zapita ugladenim glasom dobrog slugu:

– Mogu li pomoći gospodici? Gospodica nešto želi?

Iza mojih leđa stajao je Benov sobar-kuhar-tjelesni čuvar. Još je bio u crnom odijelu u kojemu je poslu-

žio doručak ali je umjesto ubrusa u ruci držao kratku dvocijevku.

– Ubij ih! – vrisnula je Caroline iz vode. – Ubij obojicu! Vidi što su mi uradili, John!

– Razumijem, gospodice – reče tip mirno. Pasji sin ubio bi nas isto tako brzo i stručno kako je radio i sve ostalo. Taj je bio opasniji od Sladea.

Jednim skokom našao sam se u potoku uz Caroline i galantno joj pružio ruku. Čovjek s dvocijevkom malo se zbunio jer nije mogao pucati da ne pogodi i djevojku, a znao je da sam opasniji od dvojice i da najprije mora obračunati sa mnom. U međuvremenu me Caroline pokušala ugristi u ruku koja joj je nudila pomoć pa sam je prilično grubo izvukao iz vode.

– Smjesta pusti gospodicu, Siringo! – viknuo je John.

– Svakako – rekoh. Obuhvatio sam malu oko pasa, podignuo je i dobacio Johnu.

Zbunio se kao i svatko kome je Caroline letjela u zagrljaj. Boračko iskustvo tjeralo ga je da odskoči u stranu i drži me na nišanu ali sluga u njegovu karakteru bio je jači. Ispuštio je pušku i prihvatio gospodaricu.

– Oprostite, gospodice...

– Budalo – odbrusila je. – Trebao si pucati!

Trebao je, ali bilo je prekasno. Nasmijao sam mu se ne potežući revolver a on je odmjeravao mogućnosti da se baci i dohvati svoje oružje. No nije bio lud i odlučio je protiv samoubojstva.

– Žao mi je, gospodice, ovaj put to neće biti moguće izvesti. Mogu li uzeti svoju pušku, gospodine Siringo, i otići? Zacijelo sam već potreban gospodinu Holladayu.

– Ja ću ponijeti tvoju pušku a ti

pomozi ovoj djevojčici da se presvuče.

Caroline je otpuhнула poput razbješnjele mačke. Njen nesudeni zavođnik trčao je prema konjima zbunjen suludim društvom u koje je upao. Mi ostali pošli smo gore do stanice, gdje nas je čekao Ben, namršten, radoznao i nasilan.

– Gdje je onaj mladac? Ubio si ga?

– Poslao sam ga da obide naše pašnjake – rekao sam i zabavio se praznjenjem dvocijevke. Naboje sam zavitlao u valov za napajanje konja. – Dječak nije ništa kriv. Caroline je ta koja se zapalila pa smo je malo rashladili u potoku.

– Prokletstvo, Dave, rekao sam da ću ga objesiti i tako će i biti! – tresnuo je teškom šakom o laki sklopivi stol i polomio nešto porculana. – Ti si ga pustio, ti ćeš ga dovesti ovamo. I to odmah.

Caroline je zastala na vratima zgrade i posprdno mi se nasmijala. Konjušari su se zbili u prestrašenu skupinu a John je stajao po strani i čekao zapovijedi svog gospodara.

– Nešto si pobrkao, Bene – upozorio sam ga. – Ja ubijam samo u borbi. Ako treba pripremiti umorstvo, onda moraš pozvati Sladea.

– Otpušten si! – prosiktao je moj poslodavac a lice i vrat oblilo je tamno rumenilo. Mislio sam da će ga udariti kap. – John!

– Nemoj, Bene! – zamolio sam ga tiho. – Ne prisiljavaj me da ga ubijem!

– Ako mi Siringo dopusti da se naoružam, gospodine reče John svojim mirnim i bezbojnim glasom – spreman sam izvršiti svako naređenje.

Ben se kratko vrijeme kolebao između zdrava razuma i povrijeđena

ponosa. Očigledno je zaključio da sa mnom može obračunati i nekom drugom prilikom jer se tiho nasmijsao i posegnuo za čašom.

— Hvala, John. Nije potrebno, samo sam se malo našalio. — Ostavio se čaše i pružio mi ruku. — Kao da nije ništa rečeno, Dave, slažeš li se?

Kimnuo sam i prihvatio vrškove prstiju tako da mogu odmah osloboditi ruku. Grohotom se nasmijsao toj opreznosti ali mu je to začas prisjelo. Caroline, mala furija, zalejtela se prema njemu kao da će mu iskopati oči:/i — Uvrijedio je i tebe i mene a ti mu se ispričavaš! — vrisnula je. — Veliki ujak Holladay kojega svi slušaju i ližu mu pete sad puzi pred ovim naduvenkom! — mala je izbuljila oči, grizla i grebla. Takvu ženu još nisam susreo. — Ostario si ujače, posenilio si...

Ben oslobodi ruku i opali joj pljusk u travu.

— Moja krv, Dave, rekao sam ti. No malo je razmažena — nasmijsao se s ponosom. — John, pomoz gospodici da se uredi za put pa ćemo krenuti.

Pošao sam do svog konja da ga uredim i osedlam. Sve je to mogao obaviti i neki od konjušara ali bilo mi je potrebno malo mira da sredim misli. Ben je bio dobar glumac i znao se izvući iz svake neprilike no ovaj poraz neće zaboraviti. Ni John neće mirovati dok ne dokaže svom gospodaru da je spreman i sposoban obaviti svaki zadatak. A Caroline? Bezobzirna i navikla da dobije sve što joj puhne u glavu, možda je bila najopasnija. Nema sumnje, danas sam si pribavio tri pogibeljna neprijatelja. Ako uzmem u obzir još i Sladeovu bandu...

X

Raditi za Bena Holladaya bilo je, čini se, jednako opasno kao i raditi protiv njega. U tom sam poslu stekao toliko protivnika da ću godinama morati čuvati leđa. A dobitak je do sada bio vrlo slab ako ne računamo predujam koji sam odavno spiskao u trodnevnom bančenju.

Morat ću zatražiti od Holladaya da što god plati. I odnos snaga bih trebao malo izmijeniti u svoju korist.

Do Denvera smo putovali mirno, bez osobitih uzbuđenja. Holladay s nećakinjom u ulaštenoj kočiji, a ja sam jahao držeći se izvan dometa Johnove dvocijevke. No na samom ulazu u grad kad je zaprega iznenada skrenula s puta orma prednjih konja zaplela se u gustiš. Znao sam kako su osjetljivi i nervozni ti rasni konji pa sam požurio da pomognem. I John se spuštao sa visokog sjedala petljajući se puškom kao da ne zna kamo da je odloži.

Te kretnje neočekivane za profesionalca, upozorile su me na opasnost. Bacio sam se iz sjedala na drugu stranu kad su grunule obje cijevi. Kiša olova zahvatila je mog konja koji se propeo, vrisnuo i dvatri puta visoko odskočio prije no što se stropoštao na zemlju. Kočijaš je čvrsto držao svoju zapregu, izvikivao njima poznate riječi i začudo uspio ih je umiriti.

Trgnuo sam revolver i polako ustao. Nisam ispuštao iz vida Johna koji je stajao na stepenici kočije s praznom puškom u rukama.

— Samo stoj tako — prošaptao sam ali svi su to jasno čuli. — Najprije ću se pobrinuti za konja.

Došao sam do životinje hodajući natraške. Podigla je glavu koja je čudom ostala bez ijedne rane i pogledala me svojim golemim očima.

Nismo se bogzna koliko voljeli ali bili smo dobri drugovi u nevolji. Pogledao sam tijelo koje je krvarilo na dvadesetak mjesta i znao da mu nema spasa. Teška olovna sačma iz velike blizine trgala je sve na što je naišla.

– Nemoj! – učini mi se da je jeknula Carolline, ta djevojčica toliko radoznala da vidi kako to izgleda kad pogiba čovjek.

Opalio sam i čuo kako se glava uz tup udar spustila na zemlju. Moje su oči bile prikovane na čovjeka s puškom. Čuo sam i Holladaya kako kroz prozor kočije nešto dovikuje o nezgodi ali sad nisam imao vremena za njega.

– Ti si na redu, John.

Kao i uvijek u takvim slučajevima prestao sam bilo što osjećati, govorio sam tiho, bez strasti. Od trenutka kad sam se odlučio na sukob postalo je svejedno tko je i zbog čega na suprotnoj strani. Trebalo ga je uništiti i sva su moja osjetila bila posvećena tom zadatku.

John je ozbiljno kimnuo i polako se spustio na zemlju. Ispustio je iz ruke praznu sačmaricu i polakim kretnjama skinuo kaput. Na lijevom boku nosio je revolver okrenut drškom prema naprijed a ja sam znao da ga nosi već od našeg sukoba na potoku.

Pokrenuo sam se bez upozorenja, kratkom kružnom kretnjom šake iscupao sam svoj revolver iz korica i dao mu priliku da samo pogleda za trenutak u crnu rupu cijevi.

Bio je zatečen.

Pokušao je povući revolver, okrenuti mi bok da bi pružio manji cilj, baciti se u stranu. Ništa od toga nije stigao. Prvi metak zaustavio ga je u kretanju a drugi odbacio na kotače kočije. Bio je mrtav a nije ni opalio. Kočijaš je još jednom pokazao da je majstor svog zvanja, zadržavši u

mjestu izbezumljenu zapregu. Napunio sam oružje i spremio ga.

– Čekaj – rekoh. – Oslobodit ću predvodnike.

– Ruke k sebi! – viknuo je vozar i pogledao me s mržnjom. – Ti ih možeš samo još uplašiti. Zbog tebe smo svi mogli stradati.

– Ako ih skreneš, pregazit ćeš svog prijatelja. Ovakav doduše ne vrijedi ni pet para. Pridržat ću čelne konje a ti izvuci prijatelja ispod kotača – zapiljio sam se u kočijaša. – Budi sretan dok se ne zapitam kako to da je Holladayev najbolji vozar na ravnom putu utjerao zapregu u gustiš.

Nakon toga nitko više nije progovorio, vozar je postao poslušan, izvukao je Johna ispod kola i sklonio ga iza grmlja. Vjerojatno je namjeravao vratiti se iz grada po truplo. Ne znam, nisam pitao. Izveo je kočiju na put i strpljivo čekao dok sam skinuo sedlo sa svog konja i ukrcao se u kočiju.

Šutjeli smo sve dok se kočija nije dokotrljala u Denver i stala pred hotelom »Palace«.

– Ovdje je glavni štab našeg neprijatelja Hepburna Russella – upozorio sam Holladaya. Bio je smrknut i vjerojatno bijesan što mu je vodstvo izmaklo iz ruku. No bilo je to samo privremeno, ubrzo će sve teći po njegovoj želji.

– Tako ću ga lakše držati na oku – odbrusio je. – Ti, Dave, smjesti se negdje i odmah dodi da ti kažem što ćeš dalje raditi.

– Dobro, gazda – rekoh. Pozdravio sam Caroline koja se kiselo nasmiješila i otvorio vrata kočije. Ovdje se već skupila gomila radoznalaca a ispred svih moj poznanik šerif kojega je očekivalo iznenađenje njegova života.

– Ti? – zapanjio se i brzo nabio

na glavu šešir kojega je podigao očekujući da će iz kočije izaći slavni Holladay.

– Hvala na lijepom dočeku, šerife. Nije bilo potrebno.

Bio je jak, moćan, pun sebe i nije mogao dopustiti ovakvo podrugivanje. Spustio je tešku šaku na držak revolvera.

– Šerife, okani me se – upozorio sam ga i osjetio da me obuzima isto raspoloženje kao malo prije kad sam se sukobio s pratiocem Johnom. Osjećaji, razlozi, razum, sve je to bilo isključeno, moj borilački mehanizam preuzeo je kontrolu i spremio se da krene. Još sekundu, dvije i šerif će biti mrtav.

I on je to, čini se, shvatio. Stajao je ukočen, s rukom na revolveru, nesposoban da ga povuče a uvjeren da ne smije odustati. Veliko, uhraњeno lice osulo se sitnim borama oko očiju i usta koja su se počela polako rastvarati.

– Dobar dan svima! – zatutnjao je Holladayev duboki glas. Ovdje nije bilo ni straha ni oklijevanja. – Drago mi je što sam ponovo u Denveru a želio bih da upoznate moju lijepu nećakinju.

Morao sam koraknuti u stranu jer se Caroline pojavila na vratima kočije izazvavši zadivljene uzdahe. Holladay nastavi s predstavljanjem kao da ne zapaža što se događa.

– Hvala vam na dočeku, šerife. Ovo je naš novi prijatelj, gospodin Siringo. Netko mu je zabunom ubio konja pa smo ga sa zadovoljstvom primili u kočiju. A sad, biste li mene i nećakinju otpratili u hotel? Caroline, draga...

Šerif je prihvatio ponudenu slamku spasa. Galantno je ponudio djevojci lakat i ona ga prihvati ispod ruke. Ušli su u „Palace“ a za njim i svi prisutni. Okrenuo sam se vozaču.

– Daj mi sedlo!

Našao sam si sobičak u pansionu, okupao se, podšišao i presvuкао. Onda sam odnio sedlo u javnu staju.

– Još si živ? – začudio se Charlie i zavrteo glavom. Ali stisak njegove ruke bio je srdačan i čvrst. – Bojao sam se, govorkalo se svašta.

– Pričaj – rekoh poslije kad smo sjeli uz lonac s kavom.

– Nije mnogo – uzdahnio je – i ne znam što je istinito a što izmišljeno. Drvosječe iz Goldena dovezli su građu i usput se raspričali o nekim konjokradicama koje je poubijao Slade sa svojom četom.

– I to je sve, Charlie?

– Znaš da nije... pričali su da se pojavio čuveni revolveraš Siringo i tragao za ubojicom šerifa Bridgera. Dave, što se zapravo dogodilo? Gdje ti je konj?

– Nisam uhvatio ubojicu ali mislim da sam mu na tragu. Što manje znaš, to bolje za tebe, Charlie. Ali moraš mi pomoći za konja.

– Što je...?

– Ubijen. Gotovo, nema ga više. Pazi što ti kažem. Nadi mi drugačiju životinju, kalifornijca, arapa, što ja znam, hoću samo da ima sluh i njuh kao pas i da može trčati od jutra do večeri a da ne predahne. Nije mi potreban sprinter nego jak i izdržljiv konj.

– Znam što misliš, Dave, ali takvu životinju ne možeš naći za dvadeset dolara. Imam nešto na umu ali ti nemaš dovoljno novca.

– Ne pitam za cijenu, Charlie. Ti reci svotu i navečer je dobivaš.

Opet je uzdahnio.

– Tko zna u kakve ćeš se neprilike uvaliti. Dodi da vidiš.

Zelenko kojega mi je pokazao bio je moj san. Nije bio velik ali snažnoga grudnog koša, čvrstih i vitkih nogu s lijepo oblikovanim, malim

kopitima. Pogled mu je bio živ a kada smo prišli njegovu odjeljku podigao je uši poput psa.

– Pametan je, živahan i nije zao. S njim se uvijek lijepo postupalo. Pogledaj mu usta, nigdje tragova žvala. Nema ožiljaka od ostruga na trbuhu a noge... taj može trčati!

– Uzimam ga!

– Čekaj, nije moj! Potražit ću njegova gazdu i pokušati, ako ga već nije izgubio na kartama. Navrati večeras ili ujutro.

XI

Bena Holladaya našao sam u njegovu apartmanu u »Palaceu«. Ovdje je bio u svom elementu, oko njegova stola stajali su prestrašeni činovnici denverskog predstavnništva kompanije a predvodio ih je mali, debeljuškasti gospodin Lillburn kojega je svojedobno Slade ispljuskao preda mnom. Lillburn je, čini se navikao da bude stalni krivac pa je sad strpljivo slušao Holladayeve oštre prigovore.

– Sjedi, Dave – reče Holladay. – Začas ću biti gotov.

Nismo bili u preriji, ovdje snaga i brzina nisu imali nikakvu ulogu, slušalo se onoga tko je bio bogatiji. I tako sam ja poslušno sjeo a Holladay je nastavio s prigovorima:

– Trudio si se, ali ne dovoljno, Lillburne. Ako ne želiš ostati bez posla, pobrini se da u svemu budeš bolji od konkurencije. Smiješite se putnicima, nosite im prtljagu, ponudite im kavu dok čekaju. Ako kočija kasni, odmah mi javi ime krivca. Ne meni nego Jacku. On će se pobrinuti da se to ne ponovi.

– A cijene, gospodine Ben? – upita strpljivi Lillburn. – Butterfield Overland odvlači nam putnike nižim cijenama. Ako ih i mi spustimo...

– Cijene ostaju – odrezao je Holladay. – A kad otjeramo Russella, još ćemo ih i povisiti. Ti, Lillburne, brini o putnicima i zapregama na tvom području a ja ću srediti ostalo. Jasno?

– Zadržat ćeš Sladea? – upitao sam malo poslije kad smo ostali sami.

– Slušaj sada, Dave reče ne skrivajući nestrpljenje. – Ti i ja smo prijatelji ali radiš za kompaniju i primaš od nje plaću, a kompanija je moja. Proizlazi da ja zapovijedam a ti slušaš.

– Tako je, gazda.

– Sve se ne mora uvijek rješavati revolverom – nastavio je. – Kad je on potreban, ti uskačeš. Kad se stvar može riješiti diplomacijom i novcem, to je moja briga. Jasno?

– Jasno, gazda.

– Zato, kad kažem kreni, Siringo, ti krećeš. Kad kažem stani, čekaj i ti čekaš!

– Razumijem, gazda.

– Prestani s tim! – zaurao je i tresnuo po stolu. Onda se počeo smijati. – Idi do vraga!

– Odamh, gazda – složio sam se.

– No prije bih nešto o novcu. Rekao si da me plaćaš pa kako bi bilo da odbrojiš nešto u gotovu. U tvojoj sam službi neprestano u životnoj opasnosti, troškovi za municiju...

– Za Johna ti neću tako lako oprostiti – zaprijetio je.

– Dobro da si me podsjetio, u tvojoj sam službi ostao i bez konja.

– Koliko sve to vrijedi?

Posegnuo je za širokim pojasom koji je bio prebačen preko naslona stolca. Svi su bogataši nosili novac skriven u pojasu, svatko je to znao ali običaj se održao.

– Stotinu za plaću – reče brojeći zlatnike. – Pedeset za opasnost, dvadeset za konja. Pošteno?

– Pošteno.

– I još pedeset – nastavio je a usput me pomno promatrao – da miruješ, da ništa ne poduzimaš dok to ja ne kazem. Spavaj, pij, kartaj, odmaraj se.

– Kako dugo? – htio sam znati.

– Koliko bude potrebno – odbrusi gazda Holladay. – Možda je sve raščišćeno. Možda te više neće trebati. No to još nije sigurno.

– Pa, kad bude sigurno, možeš mi dati nogu.

Kimnuo sam i izišao. Malo sam bio u nedoumici dok sam se spuštao stubama u veliko predvorje. Možda nisam trebao tako reći, požalio sam kao šmrkavac. Sumorne mislim nikad me dugo ne opsjedaju pa je tako i ovih nestalo čim sam u prizemlju ugledao dobro opremljen bar. Sve je sjalo, i boce i čaše i ono u njima. I zrcala na zidovima ali ta su se pola sata prije malo zamutila.

Vani me dočekao sumrak, bilo je ugodno svježe a rosa je ovlažila cestu pa u zraku nije bilo one fine prašine koju osjećaš čim dojašeš u naseljeno mjesto. Denver nije velik grad bez obzira na broj krčmi i javnih kuća pa sam se lutajući našao pred zgradom Holladayeve kompanije.

S poslom je za taj dan bilo završeno, službenici su se opraštali od malog Lillburna koji je zaključavao izlazna vrata. Čekao sam da ostali odmaknu i onda sam mu prišao. Ne da mi je bio suviše simpatičan niti sam znao o čemu bih s njim mogao razgovarati. Možda sam samo čeznuo za društvom, ja sam sentimentaln tip meka srca, a nešto mi je govorilo da večeras ne bih trebao društvo potražiti u salonima.

Šutke sam mu se pridružio i pošao niz cestu. Nije se uplašio, pogledao me odozdo i prepoznao.

– Dobra večer, gospodine Lill-

burne – rekoh nakon desetak metara.

– Dobra večer, gospodine Siringo.

– Vjerojatno znate da radimo za istog poslodavca? – upitao sam.

– Pretpostavljam sam – reče maleni čovjek i ozbiljno me promotri. – Ali nemate sasvim pravo. Ne radim više za Holladaya. Sutra ujutro namjeravam dati otkaz.

Malo smo šutjeli. Lillburn je skrenuo u poprečnu uličicu a ja za njim.

– I ja sam u sličnom položaju – rekoh napokon. – Zapravo, mislim da sam dobio otkaz.

Opet smo šutjeli i tako došli do ulaza na lijepoj bijeloj ogradi iza koje se među cvijećem i drvećem nalazila lijepa bijela kućica.

– Ovdje stanujem sa ženom, troje djece i majkom – objasni Lillburn tiho kao da se boji da nekoga ne probudi. – Imam visoku plaću i svi dobro živimo. Ali od sutra se sve mijenja. Dosad mi je budućnost uvijek izgledala odvratna ali od sutra bit će crna.

Što sam mu mogao reći? Na Zapadu moraš ili imati mnogo novca ili biti vrlo jak. Lillburnu su, čini se, nedostajala oba ta uvjeta da bi mu obitelj živjela bez oskudice.

– Tko vas tjera da mu otkazete? Mene će sam najuriti.

Lillburn se nasmijao.

– Spremam se na to već mjesecima. Vidjeli ste kad me Slade ispljusao, bili ste prisutni kad mi je Ben pred namještenicima izribao glavu. Svašta sam već progutao a upravo mi je sad dovoljno svega.

Osetio sam potrebu da ga utješim ali dogodilo se obrnuto. U jednom dahu ispričao sam mu što sam sve otkrio o Sladeu, o umorstvu Bridgera i o odbijanju Holladaya da bilo što poduzme.

– Vaš veliki prijatelj Ben vas je

razočarao? – nakašljao se kao da mu je neugodno što mi se podrugnuo. – Oprostite. Moram priznati da sam očekivao da ste iskusniji... proslavljeni borac, jedan Siringo.

– Nisam naivan – pobunio sam se – ali mi to nije jasno. Da ukloniš onoga tko ti smeta, to mogu razumjeti. Ili da drugome otmeš ono što hoćeš imati. Ali zašto Holladay trpi uza se čovjeka koji ga potkrada?

– Zašto? – uzdahnio je Lillburn.

– Zato što je izračunao da će na kraju više dobiti no što je izgubio. Ne znam kako ali siguran sam da je Ben taj koji dobiva na kraju. Slutio sam nešto slično, iako nisam imao dokaza. To što ste mi ispričali učvršćuje me u uvjerenju da moram raskinuti s njime.

Pogledao sam s poštovanjem toga malog, hrabrog čovjeka ali bilo je i suviše mračno da bi on to mogao ocijeniti. To gore za njega.

– Što ću ja sad? – potužio sam se. – Ne smijem hvatati lopove. Znam... sredit ću Sladea zato što je ubio Bridgera i tako ga ujedno kazniti za krađu konja.

– Šerifa Bridgera? Slade? – začudi se Lulburn. – Odakle vam to, Siringo? Što bi Slade dobio tim ubojstvom?

– Otkud znam? Ne razumijem ni ostale događaje pa zašto bih morao baš taj? Siguran sam da je kriv, i to mi je dovoljno.

Lillburn je zamucnuo da nešto kaže ali se onda predomislio. Možda nešto u Sladeovu obranu? Tko zna, ovdje svatko govori obrnuto od onoga što misli. Pozdravili smo se i on uđe u kuću. Tek tad sam se okrenuo i pošao natrag, prema Glavnoj ulici. Razmišljao sam o dvije stvari: kako je čudno što mi Holladay nije ostavio nikoga za petama i kako se u tami nikad ne valja vraćati istim putem.

Sljedeća čega se sjećem bila je paklenska glavobolja i crvene i crne sjene koje su mi plesale pred očima. Protrljao sam kapke. Crvenila je nestalo ali su crne sjenke ostale i malo pomalo poprimala poznate oblike. Iako mi je glava pucala od boli, pokušao sam sa šalom:

– Moj je stari uvijek govorio da ću završiti u paklu. Sad vidim da je imao pravo. Gdje su vam rogovi i kopita, gospodo?

Ležao sam na tvrdom podu u nekomu nepoznatom sobičku a oko mene poredala se Sladeova družba. Budući da je Jack pokazivao sklonost crnoj boji, svi su se manje – više tako odijevali.

– Da ga sredim, gazda? – upita jedan u crnome i ja sam se naprezao da ga prepoznam.

– Upamtit ću to, Jo – rekoh. – Jao!

Slučajno sam napipao veliku, bolnu oteklinu iznad lijevog uha. Slade se uto javio svojim tihim, nježnim glasom.

– Kako to misliš, Jo? Dave je naš gost... napokon, radimo za istog poslodavca.

Tek sam sad zapazio da nisam vezan, da moj revolver još leži u koricama. Vraški je riskirao taj Slade. Podupro sam se i pokušao ustati a prokleti Jack još mi je pružio ruku da bi mi pomogao.

– Bez zamjere, Dave – rekao je ozbiljno kad me smjestio na stolac.

– Poslao sam Joa da te pozove na razgovor a on me krivo shvatio. Bez zamjere! Vrijedi? Ostajemo prijatelji?

– Prijatelji? – mrmljao sam. – Ti si lud. Hajde, dobro, zasad smo prijatelji ako imaš što da se popije.

Od viskija me nije prošla glavobolja ali mi se pogled malo razbi-
strio.

– Bolje? zanimao se lubazni ludak. – Drago mi je. Predimo na stvar, Dave.

– Koju?

– Čuo sam da me optužuješ za Bridgerovu smrt, Dave. Na krivom si tragu, čuješ? Skini mi se s vrata.

Polako sam ustao da me nitko nije pokušao spriječiti. O boku sam osjećao umirujuću težinu svog revolvera, a to je zapravo bilo sumnjivo. Sumnjivo! Profesionalci se ne izlažu takvu riziku.

– Zašto nisi jednim metkom riješio taj problem, Jack? Dok sam bio u nesvijesti...

– To sam mu i ja rekao – javi se Jo uvjerljivim glasom. – Jack, čuješ, sam to kaže.

– Jo – požalio sam se – ti me ne voliš. Još jedna takva napomena pa ću ti pokazati koliko si me povrijedio.

– Ha! – viknuo je zadovoljno. – Pokušaj pa ćeš...

– Ja ću tebe srediti, Jo – rekao je Slade svojim grobnim glasom i Jo se ukoči poput lutka. Čeljust mu se polako objesila a Slade ga nježno pogladi po bradi i tako mu zatvori usta da se čulo kako su šklijocnuli zubi.

– Ne otvaraj neko vrijeme, Jo – upozorio ga je. – A ti, Siringo, slušaj što govorim, jer neću ponavljati. Niti ja niti bilo tko od mojih nije ubio šerifa Bridgera. Ne želim te neprekidno imati za ledima a srediti te ne smijem. Gazda je zabranio.

– Ben?

– Ben. A znaš li zašto? Jer ga ona mala vještica Caroline neprekidno nagovara da te ubije.

– A on ne želi da je razmazi?

– Pogodio si – prvi put vidio sam na njegovu licu nešto nalik na smiješak. – Nije odgojno ispunjavati djetetu baš svaku želju.

Prokleta mala zmija, ta me zaista zamrzila. No ovdje se ništa nije moglo pomoći, možda ću preživjeti i tu napast.

– Još nešto, Dave. Misliš li da te se bojim? – Sladeovo lice opet je bilo tako ozbiljno da sam se pitao nisam li sanjao onaj smiješak.

– Ne znam – slegnuo sam ramenima. – Ne, vjerujem da me se ne bojiš. Onda je možda istina ono za Bridgera. Ali ti zacijelo znaš tko ga je ubio.

Kimnuo je i onda mahnulo svojima:

– Odlazimo, momci.

– Čekaj!

Smjesta je stao i propustio ostale. Promatrao me ispod oka dok su drugi izlazili.

– Bridger – podsjetio sam ga.

– Nikad nećeš naučiti kad treba prekinuti – uzdahnuo je. – Kako bi bilo da malo pročačkaš kod Russella? Ni ja ne volim spletkare i ubojice iz zasjede.

Otišao je za svojim i ostavio me da razmišljam o poštenom i viteškom Jacku Sladeu. Ako je posjedovao i trunku takvih vrliina, dobro ih je skrivao. To me je podsjetilo na revolver. Izvukao sam ga i otvorio bubanj. Bio je prazan. Dakako. Dobro bih se bio proveo da sam ga povukao.

Jutro mi je osvanulo sunčano ali bolno. Naručio sam kod gazdarice pola litre jake kave, i to je pomoglo. Lijepo sam se umio, temeljito izbrijao, navukao čisto rublje. Onda sam punih pola sata posvetio revolveru.

U predvorju hotela »Palace« bilo je još mirno i tiho. Dok su otmjeni gosti snivali jutarnji san, poslužitelji su uklanjali tragove noćasnje pijanke. Jednoga od njih pitao sam za Russella i saznao broj sobe. »Palace« je bio vrlo velik. U visinu dva

kata a u strane od središnjeg dijela dva krila. Činilo se da su hodnici dugački po kilometar.

Brojke sam oduvijek dobro čitao pa sam brzo pronašao prava vrata. Ušao sam bez kucanja i doživio veliko iznenađenje. Iz velike postelje provirivala je malena glava.

– Dobro jutro, Caroline – skinuo sam šešir. – Oprosti, vjerojatno sam pogriješio vrata.

Odmah sam se počeo povlačiti ali me malena preduhitrila.

– Nisi, ako tražiš Russella.

Ispružila je ispod pokrivača jednu pa drugu nogu i dovela me u veliku napast. Onda se sasvim raskrila pa sam se gotovo ugušio od brzog disanja. Bila je ružičasta i bijela i meko zaobljena, ukratko: prekrasna, pa sam munjevito počeo raskapčati svoju dugmad. Tren nakon toga grickala mi je uho i šaptala:

– Ne boj se, Hepburn je tek otišao ujaku Benu.

– Koji Hepburn?

– Russell, budalo moja – rekla je nježno. Onda neko vrijeme nismo razgovarali.

– Sad mi je drago što te Jack nije ubio – reče bezočno djevojčice dok smo nastojali ponovo pravilno disati.

– Na ovaj ili onaj način doći ćeš mi glave.

Veselo se smijala, očigledno joj je odgovarao ovaj način života.

– Zapad je divan – uzdahnula je.

– Pun uzbudljivih muškaraca. I ujak Ben i Hepburn su divni. Ali čuvaj ih se, Dave.

– Obojice? Gluposti. Pa ja radim za Bena.

– Još ga dovoljno ne poznaješ – hihotala je. – Jučer navečer dogovarali su se kako da te se riješe. Hepburn sad radi za ujaka.

– To je barem jednostavno. Zašto me ne otpusti? Može mi dati nogu.

Mala se lijeno protezala po jastucima pa sam došao u napast da odgodim razgovor.

– Ne, to ne može – promrmljala je Caroline.

– Što ne može?

– Ne može te najuriti – prošaptala je i sklopila oči. Počeo sam opet brže disati i privukao revolver za slučaj ako Hepburn završi prije no što Caroline završi sa mnom.

– Zašto me ne može najuriti? – nastavio sam s razgovorom pola sata poslije dok sam navlačio čizme.

– Kaže da si tvrdoglaviji od mazge. Kad nešto zagrižeš, više ne puštaš – ovo je značajno naglasila pa mislim da sam pocrvenio.

– To je istina – priznao sam i kleknuo da pod krevetom potražim šešir. Bio je prilično izgužvan. Cini se da sam u žurbi stao na njega. – Što mi sprema stari Ban?

Mala me gledala ispod trepavica i naškubila usne. Djevojčica s tijelom žene pred mojim se očima opet pretvarala u zmiju. – Podi i pitaj ga sam.

– Možeš mi pomoći da se ne uhvatim u njihovu zamku, Caroline – zamolio sam u trenutku zdravog razuma.

Polako je odmahula glavom:

– Volim tebe, Dave. I Bena i Hepburna. I Jacka Sladea – nabrajala je pospanim glasom. – Svi ste mi lijepi jer ste opasni...

– Svatko na svoj način – pobunio sam se.

– Svejedno. Svi me uzbudujete. Tako sam znatiželjna koji će od vas na kraju preživjeti.

Bio sam još prilično zbunjen kad sam pronašao vrata Holladayeve sobe. U prvoj prostoriji nije bilo nikoga ali u drugoj, u dubokim naslonjačima Ben i Russell odmarali su se od doručka uz debele cigare.

– Dobro jutro, Dave – rekao je gazda Ben tako prijazno kao da sam mu samo još ja bio potreban pa da njegova sreća bude potpuna. – Pridruži nam se. Poznaješ li gospodina Russella?

Prijatelj moje prijateljice napola je ustao da bi se rukovao ali sam mu okrenuo leđa i privukao treći naslonjač. Ben se malo namrštio ali Russell kao da se nije ni najmanje uvrijedio. Smiješio se popustljivo kako bi to nekad činila majka nakon neke moje nepodopštine.

– Još sam na tvomu platnom spisku, Bene? – zanimalo me.

– Dakako, Dave.

– U tom slučaju ustrijelit ću sad ovoga pasjeg sina koji je organizirao krađu tvojih konja.

Povukao sam revolver a Hepburn Russell polako je počeo mijenjati boju. Lice mu je postalo pepeljasto ali, treba priznati, na njemu nije trznuo ni jedan jedini mišić. Ben je, međutim, skočio na noge i pokušao se ugrutati između nas dvojice.

– Čekaj, ludače? Imaš li kakvih dokaza?

Iz džepa na košulji izvukao sam smotani papirić i pružio ga Benu.

– Ovdje piše da je Hepburn Russell platio dvije stotine četrdeset dolara za deset konja – pročitao je Ben. – To mi ništa ne znači, Dave.

– Ako ti kažem da sam taj papirić pronašao u džepu jednoga Sladeovog revolveraša, da li to nešto znači? – govorio sam Benu u pupak jer sam neprekidno morao paziti da se odnekuda iza njega ne pojavi Russellova cijev. – Bene, tvrdim da su Slade i ovaj momak bili u dosluhu, odvodili tvoje dobre konje i podmetali rage.

Holladay me zamišljeno promatrao i onda polako spustio ručevinu na cijev mog revolvera i skrenuo ga u stranu.

– Skloni to, Dave, i smiri se, pa ću ti ispričati neke životne istine – spustio se u naslonjač pa sam opet pred sobom imao Russella.

Momak se nije ni pomakao. Bio je privlačan i dobro odjeven, nije se bojao, a sve je to samo pojačalo moju antipatiju prema tom tipu. Ako ga Caroline želi, može ga imati zauvijek.

– U velikom poslu stvari nisu uvijek jednostavne – reče Ben poučnim tonom. – Vidim da si mi vjeran i brineš za moje interese pa ću ti reći što se zapravo ovdje dogodilo. Kad je Hepburnova kompanija odlučila da me istisne iz Kolorada, umjesto da se protiv nje borim sniženjem cijena i sličnim skupim glupostima, predložio sam Hepburnu da prijede na moju stranu. Uz odgovarajuću nagradu, dakako. Organizirali smo malo nestajanje konja i svalili to na grbaču Russellove kompanije Butterfield Overland. Mogu ti reći da smo ih tako temeljito osramotili da nijedan putnik ne želi u kočiju takve lopovske tvrtke.

– Lukavo – priznao sam razmišljajući o kaubojima koji su bili pobijeni dok su tjeroali Benove konje a nisu imali pojma u kakvoj igri sudjeluju. Vjerojatno su bili unajmljeni da ih nekamo odvedu a Slade ih je morao pobiti da ne bismo saznali istinu. Njemu to zacijelo nije bilo teško.

– No, nije li se i naš prijatelj Hepburn ukaljao u tom blatu?

– Isplatilo mu se – nasmijao se Ben a Russell nije ni pocrvenio. – Istisnuo sam konkurenciju iz Kolorada bez velikog troška, pa mogu dobro plaćati svoga novog direktora za Kaliforniju.

– Čestitam na unapređenju – kimnuo sam Hepburnu. U društvu ove dvojice podlaca postalo mi je

pomalo mučno pa sam zaželio gutljaj viskija da isperem grlo. Sve ono poštovanje i divljenje što sam ih osjećao prema Benu, siromašku koji je snagom volje i pameti sazdao kraljevstvo, rušilo se u prašinu. Holladay je oštro promatrao moje lice i znam da me pročitao. Kad je postao siguran, spustio je pogled na vrh svoje cigare. Glumio je ravnodušnost i ja sam znao da sam otpisan. Ako je tako...

– Već vidim da ćete dobro survivati... ako jedan drugomu nikad ne okrenete leđa.

– Dovoljno je, Dave – zagrmio je Holladay. – Mislim da je sad sve sređeno i jasno. Revolveraši mi neće biti potrebni neko vrijeme. Bude li opet gužve, računam na tebe. Bez zamjere.

– Ne brini – rekoh. – Bio si veoma darežljiv. Odlazim čim mi Russell ispriča kako je ubijeni šerif Bridger.

Russell se malo trgnuo a onda se pretjerano začudio. Za mene je to bio dovoljan dokaz da nešto zna.

– Koji Bridger? –animalo ga. – Ne držim se s revolverašima, šerfima i drugim propalicama.

Holladay je preplašeno podigao ruke ali mu nisam pustio da se umiješa.

– Onaj Bridger, Hepburne, – objasnio sam blagim glasom – koji te strpao u zatvor među pijanice, skitnice i ostale propalice. I nije ga bilo briga jesi li važna ličnost ili nisi.

Skočio je na noge a krv mu je navrla u glavu. Činilo se da će se raspući ali mi onda okrene leđa i dostojanstveno pođe prema vratima. Došlo je vrijeme da promijenimo igru, rekoh sam sebi. Nisam bio vičan ovakvu natezanju.

Zato sam skočio za njim, okrenuo ga i zabio mu šaku u želudac. Pre-

savio se od bola i bio bi pao da ga nisam pridržao drugom rukom za ovratnik. Bacio sam ga u naslonjač ali on je već došao do daha i skočio na noge spreman da se tuče. Možda nije bio kukavica ali hulja jest, svakako. Stoga sam izvukao revolver i zabio mu cijev u isto mjesto. Srušio se u naslonjač i pomislio sam da će povraćati.

Ben se nije ni maknuo. Možda je bio naoružan ali ako je itko znao, on je znao najbolje izabrati trenutak za akciju.

– Pričaj mi o Bridgeru – zapovjedio sam Russellu kad se malo oporavio. Pogledao me s mnogo otrovne mržnje i čvrsto stisnuo usta. Budući da mi je to možda bila posljednja prilika da ga imam u šakama, odlučio sam ići dokraja.

– Dobro, ljepotane. Pogledaj se u zrcalo jer ću ti sad zauvijek izmijeniti to lijepo lišće. Slomit ću ti nosnu kost.

Zamahnuo sam revolverom a Russell ili nije htio ili nije mogao ništa izreći. I bio bih mu slomio nos da se Ben nije umiješao.

– Stani, Dave! Hepburne, zašto štitiš onoga nevrijednog tipa? Ispričaj Daveu ono što si meni rekao malo prije.

Russell se trgnuo i pogledao Bena kao da ga ne shvaća. Ili je to bila posljedica mojih udaraca?

– Ono o šerifu Bensonu... No, dobro, Hepburn još ne diše dobro pa ću ti ja objasniti, Dave.

– Kako je poginuo Bridger?

– Pa, zaključke ćeš izvući sâm. Dakle, Hepburn mi je upravo malo prije, za vrijeme doručka, ispričao kako mu je jednog dana došao Stu Benson i ispričao da je šerif Bridger poginuo negdje gore, u šumama. Možeš misliti da Russell zbog toga nije ni suzu pustio. Benson je zatražio od Hepburna da ga podrži

pri izboru za novog šerifa a on će mu poslije pomoći u svemu što bude potrebno. Hepburn je pomislio kako nije loše imati gradsku policiju u svom džepu pa je pristao. Potkupio je neke članove gradskog vijeća i naručio članak u novinama... namaš pojma kako se jeftino ovdje mogu kupiti ljudi. Na Zapadu nikad dovoljno tekućeg novca. I Benson je izabran, kako vidiš.

– Do sada nisi rekao ništa što bi me moglo zanimati, Bene.

– Dolazim i na to. U cijeloj je stvari sumnjivo to što je tek dva dana nakon Bensonova prijedloga stigla vijest da je Bridger mrtav.

Pogledao sam Russella. Potvrdio je kimanjem. Ben je pružao sliku beskrajne otvorenosti i iskrenosti.

– Jesi li pitao Bensona kako je unaprijed znao da će Bridger poginuti?

– Nisam... nisam se usudio. Stupio je opasan i nagao.

Spremio sam revolver na mjesto. Gledao sam ih a oni mene. I bio sam siguran da su me u nečemu prevarili. Ili možda ipak nisu? Russell reče da se boji Bensona a mene se nije uplašio čak ni onda kad sam ga poceo tuci.

XII

Vani je bilo sunčano i toplo pa iako su kola i jahači podizali prilično prašine, lakše se disalo no u luk-suznim sobama hotela »Palace«. Svratio sam na viski da isperem usta i sredim misli.

Sa mnom se dogadalo nešto čudno. Umjesto da odem ravno do šerifova ureda i obračunam s Bridgerovim ubojicom, oklijevam, mogu i tražim izliku za odgodu obračuna. Možda se bojim Stua Bensona? Teško, iako starog profesionalca nije trebalo potcjenjivati. Od njegova metka opasnija je bila zvijez-

da koju je nosio. Jedno je ustrijeliti običnu hulju a drugo hulju koja se skriva iza šerifske značke. Morat ću bježati iz Kolorada, pamtit će me samo kao ubojicu denverskog šerifa.

Možda netko čak raspiše ucjenu na moju glavu.

Tko? Ja nemam bogatih neprijatelja. Izuzevši možda... možda... iz glave mi nije izlazilo najnovije prijateljstvo Holladaya i Russella. Kako li su se dobro složili i kako su samo bili jednako bezobzirni kad bi nešto stalo na put njihovim poslovima! Počelo mi je svitati! Sad sam znao kakvu mi je to lukavu stupicu namjestio stari Ben kako bi me se zauvijek riješio da pri tom ne uprlja prste!

Dobar dio dana proveo sam kupujući namirnice i upoznavajući se s konjem kojega je Charlie kupio za osamdeset dolara. Vrijedio je toliko, i više, a sâm Charlie nije u tom poslu zaradio ni centa. Žalosno me promatrao a ni ja nisam bio bolje raspoložen.

Poslije ručka očistio sam i podmazao cjelokupno naoružanje i malo vježbao s revolverima. Time nisam odagnao zlovolju koja me držala još od jutra. Budalo, govorio sam u sebi, zajaši konja i odlazi! Izigraj ih sve, pusti neka se prže na laganoj vatri. Neka se grizu, neka sumnjaju, neka se pitaju što će poduzeti sutra, prekosutra, kad i gdje će se iznenada pojaviti.

Ali nije išlo. Nisam ja takav. I Ben je dobro znao moju prokletu narav. Onoga trenutka kad je izgovarao Bensonovo ime, znao je da se neću maknuti iz Denvera dok ga ne ubijem.

Razmišljao sam o svojim dosadašnjim borbama. Tu i tamo malo sam se očešao o zakon ali nikad se nisam našao sasvim na krivoj strani.

Što sam više mozgao, to sam se lošije osjećao. Bilo mi je mučno kao da su mi umjesto čaše dobrog viskija podvalili limunadu. Ulaštio sam

čizme, isprašio hlače i opet se obrijao, kao da idem na vlastiti pogreb pa stoga moram dobro izgledati. Glavu gore, momče, rekao sam sam sebi. Možda je stari Benson brži od tebe pa neće biti nikakva bježanja ni progonstva.

Ta me ideja malko oraspoložila.

Kako se blizila večer, pojedinosti su mi postajale sve manje važne i kad sam oko osam izašao na ulicu, usredotočio sam se samo na posao koji je trebalo obaviti. Do vrata »Alhambre« stigao sam fičukajući.

Najveći salun Denvera bio je u punom pogonu. Kroz velike prozore na ulicu se prosipalo žuto svjetlo a ljubitelji društva, alkohola i kocke neprekidno su ulazili ne dajući pomičnim vratima ni na čas priliku da se umire.

Unutra je bilo paklenski bučno. Za desetak stolova skupilo se šareno društvo, od vozara teretnih zaprega do novopečene gospode koja su se na brzinu obogatila na temelju srebra i drva. Razgolićene cure i kockari trudili su se da novac što prije promijeni vlasnika. Sve u svemu bilo je ugodno, osjećao sam se kao kod kuće.

Dok sam prilazio dugačkom točioniku koji se prostirao uzduž cijelog zida dvorane, buka se osjetno utišala. Teško je bilo povjerovati da je to izazvala moja pojava jer je među gostima bilo nekoliko velikih imena. I Jack Slade s društvom zauzeo je jedan od boljih stolova. Izabrao sam za tezgom mjesto odakle sam ga mogao držati na oku i mahnuo barmenu.

— Kao obično, gospodine Siringo?

— Pozovi gazdu, Joe.

Vlasnik »Alhambre« jedan je od onih koji ne dolaze na bilo čiji poziv. U ovom trenutku sjedio je za posebnim stolom u društvu gradonačelnika i izdavača najvećega denverskog lista Williama Byersa. Razbjesnio se na bijednog Joea ali je ipak polako ustao i prišao mi.

— Da, Daye?

— Reci svojim da udare u zvono Charley.

Harrison se iznenada smrknuo. Veliko brončano zvono bilo je simbol saluna i oglašavalo se samo u posebnim prilikama, na primjer kad bi netko od gostiju bio toliko pijan da cijelo društvo pozove na čašicu ili bi neki lokalni političar pokušao održati govor.

— Što spremaš, Dave?

— Neka pozvone, Charley!

Osjetio je prijetnju u mom glasu i popustio. Jednom je poslužitelju prstom pokazao zvono.

— Nemam ništa protiv bilo koga u ovoj prostoriji, Charley.

Kad je Joe opalio čekićem po zvonu, sve se utišalo. Neki su počeli ustajati nadajući se besplatnoj rundi. Dohvatio sam jedan od stolaca i popeo se na njega.

— Gospodo — viknuo sam — nema besplatnog pića ali vam nudam besplatnu predstavu. Želim da budete moji svjedoci kad večeras ubijem šerifa Benson.

To ih je sledilo. Pogledao sam ispod oka Jacka Sladea ali njegov lice nije ništa odavalo. Naokolo je počelo šaputanje. Tko je taj, pitali su neki. William Byers prvi se snašao.

— Što to govorite, Siringo? — viknuo je.

— Pouzdano znam da je Stu Benson ubio šerifa Joea Bridgera.

Nastala je paklenska galama koju je nadjačao Byers vičući:

— Dokazi! Dokazi!

To je bilo zanimljivo pa se publika primirila. Slegnuo sam ramenima.

— Nisam ga gledao dok puca Bridgeru u leđa, Byers. Dan-dva prije no što se ovdje saznalo za Bridgerovu smrt, Benson je došao Hepburnu Russellu i tražio da ga podrži u izboru za novog šerifa. Meri je to sasvim dovoljno. Neka netko ode po Benson.

Uzbudjenje je bilo na vrhuncu. Ljudi su posegnuli za čašama a počele su i oklade. Byers je izgledao vrlo nesretan.

— Oh, bože, oh bože — govorio je.

— Sad još i to. Idem porazgovarati

s njim, Siringo. Vjerojatno je posrijedi strašna zabuna.

– Samo vi podite, Byers, i ispričajte mu što ste ovdje čuli.

Cijela je dvorana ispratila Byersa na ulicu a onda su se svi brzo vratili u salun da bi se nastavili kladiti. Harrisonovi ljudi skidali su golemo zrcalo, koje je visjelo iza tezge.

Pomalo sam pijuckao i čekao. Nakon pola sata vratio se Byers zabrinuta lica. Odmah su ga saletjeli.

– Doći će – viknuo je okupljenima kao da najavljuje glavnoga glumca. Ljudi su uzbuđeno uzdahнули.

– Što kaže? Je li ubio Bridgera? – urlao je netko iz drugog kraja dvorane.

– Samo kima i govori da će doći – objasni Byers ponosan što se stjecajem prilika našao u središtu pažnje. Malo je oklijevao a onda se zaputio prema mjestu gdje sam ispijao viski.

– Dopuštate?

– Dopuštam.

– Jeste li bili dobar prijatelj šerifu Bridgeru?

– Da.

– Vrlo dobro – izjavi Byers i izvuče blok. Njegov »News« nije bio jedini ali bio je svakako najcititaniji list u Denveru. – Dugo ste ga poznavali?

– Da.

– Jeste li imali nekih zajedničkih dogodovština? Jeste li mu kojom prilikom spasili život, ili on vama?

– Nema odgovora – reko.

– Vrlo dobro – kimnuo je Byers i otišao za svoj stol. Ondje je počeo žustro pisati u bilježnicu pa sam naslutio da sam mu dao materijala za cijelu stranicu.

Prošlo je pola sata, pa sat, i više nitko nije obraćao pažnju na svakoga tko je ulazio. Dosadilo mi je.

– Byers! – viknuo sam. – Što je to sad? Gdje vam je taj Benson?

– Rekao je...

– Ali nije. Sami ste se prihvatili posredovanja i ja ću vas smatrati odgovornim ako Benson ne dode.

– To je pravo! – viknuo je netko

iz slušateljstva koje je opet postalo pažljivo. – Neka se Byers bori umjesto Bensona! Byers, izazovi Siringa!

Okrenuo sam se i ugledao bukača. Velik, ridokos polupijani momak, raskopčan gotovo do pojasa, pun sebe. Takve nisam podnosio, možda zato što me podsjećao na Davea Siringa.

– Byers nije borac – rekao sam tiho pa su svi umuknuli da bi me čuli. – Dok čekamo Bensona pozabavit ću se s tobom, a vi gospodine Byers u međuvremenu pogledajte što se to događa se šerifom Bensonom.

Nastalo je opće razilaženje iz smjerova kamo su mogli poletjeti meci. Ljudi su se gurali, stolci strugali o pod i onda je postupno sve utihnulo. Momak preda mnom zbunjeno se ogledao, pokušao se nasmiјati i bezbrižno se uzmahao.

– To je bila šala...

– Ostali ne misle tako – upozorio sam ga. – Publiku ne treba razočarati.

Namrštio se, ogledao i stegnuo zube. Bilo je jasno da je donio odluku. sažalio sam se.

– Ako se ne povučesh, ti si mrtav čovjek.

Krupne kaplje znoja izbile su mu na čelu. Obliznuo je suhe usne.

– Borit ću se – prošaptao je. – Ne mogu natrag.

Odjednom je bio trijezan, sabran i svjestan da me ne može pobijediti. Ali je znao što ga čeka ako podvije rep i pobjegne.

– Šerif je pobjegao!

U tišini je Byersov glas odjeknuo kao prasak hica. Nije me to iznenadilo a bila je to prilika da prekinem mučnu situaciju.

– Gospodo! – viknuo sam i nadglasao uzbuđeni žamor – kako ste čuli, šerif je priznao krivicu. Idem za njim a ovaj slučaj smatrajte okončan. Željeli smo vas malo zabaviti dok čekamo Bensona. Je li tako?

Moj nesretni protivnik pokušao je nešto reći ali samo je grčevito kimnuo a ja sam mu pružio ruku

pa smo se svečano rukovali. Ispio sam čašicu i izvukao novac.

– Boca putuje sa mnom – rekoh barmenu.

Pružio je ruku za novcem ali ga je presjekao Harrisonov glas:

– Kuća časti, Siringo. Svi smo mi poštovali Bridgera i nadamo se da će Benson dobiti što je zaslužio.

Nije mi stalo do takvih darova ali odbiti ga bilo bi kao izazvati Harrisona. Uzdahnuo sam i izvukao još dvadeset dolara.

– Zahvaljujem – rekoh. – A sad ja častim jednu rundu.

Svi su veselo ispili u moje zdravlje, tapšali me po ramenu i pričali mi kako sam hrabar momak i kako Benson nema nikakve izgleda. Slade je samo sjedio za svojim stolom i činilo mi se da se smijulji.

Kad sam se napokon izvukao van, bila je potpuna noć i prilično hladno. Skinuo sam kaput smotan iza sedla i navukao ga. Tama ne pogoduje čitanju tragova ali sam mogao provjeriti Byersovu pretpostavku o Bensonovu bijegu.

U šerifovu uredu gorjela je svjetiljka a pred njim se već skupilo nekoliko građana.

– Evo ga, to je Siringo – reče netko dok sam se progurao do ulaza. Unutra je bilo sve razbacano, netko je očigledno na brzinu skupljao stvari. U željeznim krletkama nije bilo nikoga izuzevši moga starog znanca.

– Opet ti – prigovorio je. – Samo stvaraš zbrku. Sad si otjerao i Bena. Tko će me hraniti dok ovi ne izaberu novog šerifa?

– Kako bi bilo da se malo izvučeš iz te krletke i prihvatiš nekog posla?

– Nisam lud.

– Kako znaš da je Benson pobjegao?

– Čovječe, da si vidio njegovo lice, ne bi postavljao tako glupa pitanja. Ruke su mu drhtale kao da već vidi bijele miševе.

Proceprkao sam po šerifovim papirima ali nisam našao ništa za-

nimljiva. Ured se počeo puniti radoznalcima.

– Izaberite si novog šerifa – rekao sam i progurao se van. Sljedeća stanica bio je hotel »Palace«. Prošao sam kroz sjajno osvijetljeno predvorje i zastao tek na stubama. Što bi Hepburn u ovo doba radio u svojoj sobi?

– Gospodin Hepburn? – začudio se čovjek sa debelom knjigom.

– Gospodin Hepburn Russell je otputovao. I gospodica je otputovala.

– A Holladay?

– I on.

Kakve li slučajnosti Izišao sam u mrak denverske glavne ulice i pedeset metara dalje, u svjetlu koje je izbijalo kroz prozore i vrata »Alhambra«, ugledao Sladea i njegovu četu kako pojahuju. Bili su u kaputima a za sedlima je bila pričvršćena prtljaga. I oni su putovali!

– Noćas svi odlaze – potvrdio mi je Charlie kad sam došao do gradske konjušnice. – I Hepburnov kočijaš došao je po svoje sive i nalickanu kočiju.

– Je li ti slučajno palo na um da ga zapitaš kamo idu?

– Dakako, znao sam da će biti besposlicara koje to zanima. Odoše za Julesburg.

– Cestom preko stanice na Beaver Creeku? – pitao sam glupo. Charlie me sažalno pogledao.

– Postoji li druga cesta? Hajde, ispij malo kave prije no što kreneš.

Popio sam pola lonca i pojašio. Zelenko je vjerojatno vidio u tami kao mačka jer je sam potegao u lagani kas. Prošlo je tako pola sata prije no što sam ga usporio u korak i zapitao se zašto sam zapravo krenuo za Hepburnom kad me, od cijelog tog društva, zanima samo Stu Benson. A kamo je taj pobjegao nisam mogao ni naslutiti. Ipak, to što je Holladay krenuo na put kasno navečer govorilo je da se događa nešto zanimljivo.

Nastavio sam dalje iako bih mnogo radije zaspao uz toplinu vatrice. Bilo je hladno i vlažno a sedlo mi je bilo još neudobnije kad bih se

sjetio da sam dobar dio jutra proveo u mekoj, toploj, zapravo vrućoj postelji djevojke Caroline. A o tomu sam neprekidno razmišljao. Jutro i večer, kakva razlika!

Kad mi je dosadilo samosažaljenje, počeo sam opet pretresati o ozbiljnim stvarima pa sam tako spoznao da nikad neću nikoga stići ako ne požurim. Ako je i krenuo ovim putem, Benson je imao barem dva sata prednosti i vatru pod petama. A Hallodayevih šest sivaca imali su noge i pluća od čelika.

– Hajde, pokaži što možeš – rekao zelenku – pa te mjesec dana neću tjerati brže od koraka.

Zelenko je zaista mogao više od ijednoga konja kojega sam jahao do sada. Desetak minuta korakom bilo mu je dovoljno da se sasvim oporavi i gotovo puni sat juri galopom. Oko ponoći prošao sam pokraj prve stanice za izmjenu, ne zaustavljajući se. Zelenko je i dalje držao dobar tempo pa sam drugu stanicu ugledao rano prije podne. Ne bih ni ovdje stao da se nisam bojao za konja.

Dobro sam ga istrlljao i pustio u ograđen koral a poslije sam mu dao vode i kupio od vlasnika staje kantu zobi. Mene su napojili kavom i nahranili tvrdom pogačom. Začimio sam je slaninom iz svoje torbe a kad sam izvukao bocu, osoblju se razvezao jezik. Saznao sam tako da je u samu zoru na stanicu stigla Holladayeva kočija, da je osim gazde u njoj bila i njegova prekrasna nećakinja i neki nalickani tip. Doručkovali su i nisu se žurili tako da su dočekali Sladea i njegove ljude.

– Kao da su ga čekali?

– Kao da su ga čekali.

Gazda Holladay i Slade odvojili su se od ostalih i dugo raspravljali. Onda su svi odjurili prema Beaver Creeku ne zanimajući se za poslovanje stanice.

– Prije njih ovuda je prošao jedan jahač, sâm? – upitao sam pun očekivanja.

– Ne, nitko od jučerašnje redovite kočije.

– Bio je mrak...

– To se sve bolje čuje. Nije prošao!

Ako nije, gdje je? Možda je otišao na sjeverozapad pa je sad kod mormona?

Kad sam se oprostio s momcima iz stanice i pošao po konja, hodao sam sasvim polako jer se ionako nisam mogao odlučiti na koju ću stranu. Na kraju sam se ipak našao u sedlu a nisam bio ni mrvu pametniji. Dok sam kopao po džepu da nadem srebrnjak i bacim pismo-glava, zelenko je odlučio za mene i razumno krenuo dalje prema Beaver Creeku.

Jedno je i meni bilo jasno: kad već idem onamo, nema smisla da stignem kad se svi razlete. Ja sam htio a konj je mogao pa smo nastavili istim tempom kao i protekle noći. Poštanski put Holladay Overland brzo je promicao pod male-nim, čvrstim kopitima. Već smo duboko zašli u Veliku ravnicu kad sam u daljini počeo nazirati prugu koja je bila zelene boje tamnije od prerije, niz drveća i grmlja uz rječicu Beaver. Uskoro ću ugledati i brvnare stanice ako u međuvremenu ne zaspim u sedlu. Bio sam veoma pospan.

Poslijepodne zelenko je ipak posustao upravo kad sam već počeo vjerovati pa pod sobom imam konja iz neke bajke. Nije se predavao ali kad je nekoliko puta zaredom posrnuo, prisilio sam ga da pođe korakom.

I to je imalo svojih dobrih strana. Nadomak stanice stigli smo kad se sunce iza mojih leđa raskrvarilo i počelo tonuti iza vrhunaca Crnih brda a s onu stranu stanice prerija je već bila u potpunoj tami. Zastao sam iza nekoga grmlja, sjašio i pušio čekajući da prođe taj posljednji izdajnički trenutak dana koji me izlagao pogledima miljama unao-kolo.

Stanici sam prišao vrlo oprezno jer sam bio radoznao kako se moji prijatelji ponašaju dok mene nema u blizini. Konja sam sakrio iza sje-

nika i prikrao se prozoru veće zgrade. Prozor nije bio velik ali je, začudo, imao staklo pa sam provirio unutra.

Cijelo je društvo bilo na okupu.

Na čelu su sjedili Holladay, Caroline i Russell, Slade negdje po sredini a sasvim pri dnu njegova četiri revolveraša. Stol je bio pun hrane i pica a posluživao je gazdin kočijaš.

Hanka sam jedva prepoznao. Skinuo je svoju kožnu pregaču i navukao košulju i hlače koji su izgledali čisto i izglacano. Pokušao je i začelšljati svoju preraslu grivu – bio je gotovo lijep. Samo je teški kovački bat koji je spustio uz nogu i polako mu gladio držak podsjećao da je riječ o starom Hanku, koji se promijenio samo izvana.

U prvom trenutku mislio sam da je to zbog gazde Holladaya. A bilo je zbog Caroline. Samo zbog nje. Hank ju je promatrao ni upadljivo ali niti ne skrivajući se, netremice kao Indijanac koji pretražuje preri-ju. Zar je ta gromada mogla nešto osjećati?

Oštro se pilo a Caroline je bila izvrsno raspoložena. U škrtom svjetlu svjetiljki bila je ljepša no inače a njen je glasni smijeh bacao revolveraše u ekstazu. Nisu s nje skidali pogleda a poneki je već teško gutao. Za to vrijeme, dok sam ih promatrao, Caroline se dvaput polako okrenula i zagledala u Hanka. Mala, radoznala prokletnica ispitala je snagu svojih čari. Holladay i Russell povjerljivo su izmjenjivali misli, samo je Slade ostao savršeno miran i neosjetljiv na Carolinine čari. Možda ga uopće nisu zanimale žene? Tko zna, bio je dovoljno lud...

Iako mi društvo nije bilo simpatično, to nije značilo da sam morao i dalje gladovati. Odmaknuo sam se od prozora i ispuhao prašinu s revolvera. Popravio sam prsluk i zagladio kosu. Nisam očekivao oduševljenu dobrodošlicu ali ni otvoreno neprijateljstvo. Opasna je bila jedino Caroline...

Konji u koralu!

Tama ih je skrivala ali sam čuo kako su se uznemirili i pokrenuli. Jedan je tiho zarzao. Do mojih osjetila još nije doprlo ono što su životinje osjetile ali sam izvukao revolver i polako se povukao u tamu, uza zid kuće.

Netko je galopom dolazio cestom. Nije se dobro snalazio jer kad je izronio iz tame, nije bio ni deset metara udaljen od stanice pa je grubo zauzdao konja.

Iza svojih leđa, između brvana čuo sam guranje stolaca i brze korake.

– Netko dolazi – čulo se prigušeno – i možda nam krađu konje.

Lice se približilo prozoru jer se staklo zatamnilo a onda su se vrata s treskom otvorila i netko je iskočio vam pucajući.

– Stani, ne pucaj! Ja sam šerif Benson!

Slabo žuto svjetlo nije prodiralo daleko ali bilo je dovoljno da obasja konja koji je ležao i uzalud pokušavao podići okrvavljenu glavu. Iza životinje stajao je čovjek s izvučenim revolverom, duboko pognut ali na izgled neozlijeđen.

– To je šerif Benson! – viknuo je netko iz tame onima unutra.

Stisnuo sam zube tako da me zaboljela čeljust. Nisam ga mogao jednostavno ubiti iz tame a nije mi se izlazilo na čistinu, da mi se Slade nade za leđima. Samo polako...

Nisam se pomakao ni ja niti bilo tko drugi. Onda je daščani pod zaškrpio pod teškim koracima i ja sam znao da će se Ben Holladay izložiti na osvijetljenom otvoru vrata. On nije bio neiskusni a još manje neoprezan – vjerojatno je ocijenio da je došao trenutak kad mora pokazati da je ne samo najbogatiji nego i hrabriji i bolji od ostalih.

– Dobro nam došli, šerife! – zagrmio je Benov glas. – Udite, preostalo je još nešto od večere.

– Mister Holladay? – Bensonov glas odavao je iznenađenje, rekao bih ugodno. – Vi, ovdje? Tko je pucao na mene? Ubio mi je konja!

– Zabuna, Bensone. Udite slo-

bodno, nema opasnosti. Šteta će vam biti nadoknadena.

Holladay se povukao pa je svjetlo opet palo na Bensonu. Polako je spremio revolver i sa životinje koja je već uginula počeo skidati prtljagu i sedlo. Tek kad je ušao u kuću vukući sve to za sobom, iz tame se pojavio i Slade i pošao za njim.

Vratio sam se svom prozoru. Bensonu su dali jesti i piti a on je između zalogaža nešto govorio što je ostale za stolom zanimalo. Caroline je to iskoristila. Promatrao sam je kako ustaje nastojeći da ne izazove pažnju, radoznalo se ogledavala i onda pošla prema ognjištu. Pri tom je prošla pokraj Hanka i kažiprstom povukla duž njegove ruke. Nitko to nije opazio a Hank se zacijelo pretvorio u kamen. Samo je širom razrogačio oči, brada mu je počela podrhtavati, a mala vještica već se vratila za stol i rekla nešto što se Bensonu tako svidjelo da se gotovo zagušio posljednjim zalogažem. Pogledao sam Hanka. Nije se maknuo ali je bjesomučno stezao držak bata.

– Benson je moj – zagundao sam, ne znam da li u sebi ili naglas.
– Ne diraj mi ga...

Onda su unutra stvari pošle drugim tokom. Benson je rekao nešto što se nije svidjelo ni Holladayu ni Russellu. Ovaj drugi potapšao ga je po ramenu ali ga je šerif odgurnuo. Slade je ustao i polako se povukao iza šerifa ali je Ben odmahnuo glavom. Nešto je rekao Bensonu i izvukao dvije cigare a ja sam morao bježati jer su obojica krenula prema vratima.

Kad su izišli, Ben je srećom zatvorio vrata pa sam im se u tami mogao približiti.

Vidio sam samo vrškove njihovih cigara koji su se žarili i osjećao miris finog duhana. Izvukao sam revolver kad Benson reče:

– Mister Holladay, ono nisam rekao napamet. Saznao sam da je Russell na mene nahuškao Davea Siringa.

– Vidite, šerife – uzdahnio je Holladay – Russell je moj vrijedan službenik i ja ga ne smijem izgubiti, razumijete?

– A ja da zbog toga izgubim glavu? – Benson je cijedio slog po slog.

– Nema potrebe... – nasmijao se Holladay. – Vjerujem da ste više nego sposobni obraniti se od Siringa.

Šutjeli su i sisali svoje cigare. Onda se Benson nakašljao ali mu je glas ipak ostao promukao:

– Siringo je vrlo opasan. Opasniji no što misle ljudi u ovom kraju. Nisam znao da mu je Bridger prijatelj, inače ne bih nikad...

– Psst! reče Holladay. – Ono što se ne kaže nije se ni dogodilo.

– Dogodilo se, a nikad se ne bi dogodilo da nije bilo vašeg Russella. – Bensonov glas odavao je više nego uzbuđenje. – Ja bih i danas mirno živio u Fremontu da nije došao Russell i ponudio mi novac i mjesto šerifa u Denveru. Htio se osvetiti Bridgeru a sâm nije imao revolverskih metaka. Usporio sam petlje da to uradi. Prokleta kukavica.

– Tako je to dakle – promrm-ljao je Holladayev glas iz tame. – Vidi ti lupeža. Samo zato što ga je Bridger držao nekoliko sati u zatvoru?

– Russellu je trebao šerif koji će ga slušati – šaptao je Benson. – Ja sam pristao. Što sam mogao? Još godinu, dvije i nitko me više ne bi najmio da čuvam zakon. Ušteta nemam...

– Vražji momak – reče Holladay. – Slušajte me dobro, Bensone. Meni Russell treba baš ovakav kakav jest. Preuzmite na sebe krivicu za Bridgerovo ubojstvo i nestanite. Nećete požaliti, možete sami odrediti svoju cijenu.

Buljio sam u cigare koje su blago žarile u Bensonovim i Holladayevim zubima dok su pregovarali o cijeni jednog ubojstva. I bilo je veliko zadovoljstvo znati da sam sposoban sad, u potpunoj tami, bez niša-

njenja, pogoditi te dvije žeravke. No oni su postigli sporazum, odbacili opuške i vratili se u kuću a ja nisam ništa poduzeo. Nije to za mene, ovako u tami, iz zasjede. Kako ja gledam te stvari, i najveći nitkov ima pravo saznati da dolazi ona sudbonosna kugla na kojoj je upisano njegovo ime.

No takva filozofija krije mnoge opasnosti pa je trebalo malo smanjiti neprijateljsku četu. Tiho sam otišao po konja i poveo ga natrag, sve do kuće. Zelenko je gazio kao po jajima, ništa se nije čulo. Zaustavio sam ga neposredno ispred vrata i polako uzjašio. Nikad prije nisam čuo da remenje kolana tako glasno škripi. Brzo sam okrenuo zelenka prema otvorenoj preriji i pošakljao ga ostrugama ispod trbuha. Iznenadeno je poskočio i kao metak odjurio u crnu ravnicu uz gromoglasno tutnjanje potkova po tvrdoj ledini.

Mogao sam zamisliti zbrku koja je nastala u stanici a trenutak nakon toga došla je i vatrena potvrda.

Stao sam izvan dometa metaka i sluha i još dugo gledao u smjeru odakle sam došao. S upaljenim bakljama vrzmali su se oko stanice ali, kako sam očekivao, za mnom nisu pošli.

Polu noći jahao sam ili hodao i prva me zora zatekla u šumi, na prvim obroncima, ni pola kilometra iza stanice. Odatle sam promatrao užurbanu aktivnost oko brvnara. Svi muškarci osim Hanka hodali su naokolo pognutih glava i proučavali tragove. Nakon nekog vremena otkrili su mjesto gdje sam prošle večeri ostavio zelenka a zatim nedvosmisleno zaključili da sam pobjegao ravno u preriju. Nakon toga Slade i njegovi odjahali su u ravnicu raširivši se u obliku lepeze a ostali su se vratili u kuću.

Sve se dogodilo kako sam se nadao pa ipak mi to nije popravilo raspoloženje. Kaput mi je bio mokar od rose, bio sam hladan i gladan i bijesan. Dok sam čekao da Sladeovi

momci zamaknu u valovitu preriju, malo sam pregledao revolver i zatim gurnuo ruke pod pazuhu da mi se ugriju ukočeni prsti.

Kad je došao trenutak, konja sam ostavio iza kamenja da ne strada od zalutalog metka. Otvoreno sam sišao nizbrdicom jer s te strane na brvari nije bilo prozora, samo jedna vrata koja su bila zatvorena. Prišao sam im, gurnuo ih, ušao i već sam bio pokraj stola kad su shvatili što se događa.

Bensonu je zadrhtala čeljust, Russell se držao kao da ga se sve to ništa ne tiče, a Caroline je sretno uskliknula:

– Dave! Oni te traže a ti...

Holladay joj je stisnuo ruku tako da se lijepo lišće iskrivilo od boli. Otvorio je usta da nešto kaže ali mu nisam dao vremena:

– Nemoj, Bene! Slušao sam tvoj razgovor s Bensonom.

Kimnuo je i nabio ruke u džepove, a za mene prestao postojati. Vozar se ukipio uz ognjište a Hank je stajao na istomu mjestu kao prošle večeri.

– Ostani ovdje dok se sve ne svrši, Hank – rekoh. – Benson, Russell, van!

Izišli smo najprije Russell pa Benson i na kraju ja. Trava je bila meka pod nogama a sunce je već ugodno grijalo, ali oni to nisu mogli osjetiti. Pustio sam ih da hodaju a oni se nisu zaustavljali jer su znali da bi tad bio svemu kraj.

Iza mojih leđa bilo je neke prepirke i brzih koraka.

– Caroline, vrati se u kuću! – viknuo sam ne okrećući glavu. No već je bila uz mene i zadihana od uzbuđenja ili natezanja sa stricem nadušak izgovorila:

– Ne bih to propustila ni za što na svijetu. Ni jedna jedina moja prijateljica nije to doživjela.

– Neće ti se svidjeti – podrugnuo sam se. – Stani barem u stranu, možda su bolji borci od mene.

Spremno je poslušala i odskakutala naprijed i udesno.

– Dobro tako?

– Dobro.

Taj trenutak izabrao je Hepburn Russell da stane u mjestu i okrene se. Dočekao je Bensonu udarcem u rame tako da se ovaj okrenuo licem prema meni a Russell mu je već proturio ruke ispod pazuha i ljevicom ga stegao oko grudi. U desnoj mu je ležao revolver koji nije bio uperen u mene. Nišanio je u Caroline. Moja je cijev već gledala u Bensonov trbuh ali to mi je bilo od slabe koristi.

– Pusti me, gade! – vikao je Benson. Htio se istrgnuti ali je Russellu volja za životom ulila očajničku snagu.

– Miruj! Ne može pucati u tebe jer ću ja srediti malu!

– Lako je tebi pričati!

Bensonu se znoj cijedio u krupnim kapljama niz lice a izgledao je kao čudovište sa četiri ruke.

– Caroline, dodi ovamo i stani pred šerifa – zapovjedio je Russell. Mala me prestrašeno pogledala a ja sam joj kimnuo da poslušaj. Russell je mislio ozbiljno. Bio je osuđen na smrt i nije imao što izgubiti. I ostali koji su izišli van znali su to pa nisu ni pisnuli.

– Drži je kao što sam ja tebe – zapovjedao je Russell Bensonu. – Idem po konje a ti ćeš je ubiti ako netko zapuca na mene. Jasno?

– Jasno, jasno – odahnuo je Benson. Zavrnuo je Carolini ruku na leđa, stao iza nje i izvukao revolver. – Tako, gospodo, sad pjevamo drugu pjesmu!

– Zaveži i pazi! Ako se Siringo samo makne, pucaj joj u leđa!

Russell se okrenuo i ugledao Jacka Sladea koji je išetao iz grmlja vodeći svakom rukom po jednog konja. Obojica su bili iznenađeni ali je Russellu strah ubrzao reakcije.

– Pusti konje i otkopčaj pojase, Jack!

Slade je prešao pogledom cijeli prostor, shvatio situaciju i poslušao. Russell je pograbio uzde bliže životinje a iza mene Hank reče glasno i sasvim mirno:

– Ne pucaj, Siringo, ja idem po gospodicu.

Prošao je pokraj mene njišući svoj teški bat. Nije imao revolvera pa se Benson nije odmah uznemirio, tek nakon dva-tri koraka.

– Hej, ti, vraćaj se natrag!

Hank je nastavio istim korakom.

– Stani! Hej, Russell, vidi ovoga!

Russell se baš penjao u sedlo. Opalio je prema Hanku i smjesta opet nanišanio u Sladea. U prvi čas mislio sam da je promašio jer je Hank samo trgnuo lijevim ramenom kao da tjera muhu. Ali odatle je briznula krv a naokolo su poleptjeli komadići košulje. I Benson je zapucao a Hank je hodao i hodao naprijed, samo bi se trgnuo svaki put kada ga je pogodila kugla. Caroline je počela vriškati a ja sam podigao revolver obim rukama da bih preko njene glave pokušao pogoditi Bensonu onog časa kad Hank napokon padne.

Vidio sam kako je posrnuo ali se opet uspravio a desna ruka koju je dosad štitiio tijelom opisala je kratak luk. Teški bat sunuo je zrakom kao ispaljen iz topa a bio je bačen tako da se držak vodoravno vrtio oko kladiva. Jasno se čuo užasan zvuk kad je željezna masa počela lomiti meso i kosti, Carolinin vrisak prestao je kao odrezan a iza mojih leđa Holladay je samo tiho zastenjao.

Div se rušio na jednu stranu a ja sam odskočio na drugu i gotovo opalio u djevojku. Stajala je ondje sama, skamenjena i oblivena krvlju a Bensonovo je tijelo ležalo dva-tri metra dalje, odbačeno jajim udarcem bata koji ga je, iznad djevojačine glave, pogodio u čelo.

Trgnuo sam cijev ulijevo i počeo pucati za Russellom koji se ludim galopom sručio u preriju. Privio se uz leđa konja tako da ga nisam mogao pogoditi a da ne ranim životinju.

Minutu, možda dvije, svi smo tako stajali ukočeni i bez riječi a onda je Holladay pošao djevojci i počeo je tješiti, Slade je u travi skupljao svo-

je pojasove a ja sam gladio zelenka.
– Uхватit će ga naši ljudi – govorio je malo poslije Ben, baš kad sam izlazio iz brvnare sa zalihom namirnica.

– Na žalost, neće – procijedio je Slade. – Proći će taman između njih. Ostao sam bez dobrog konja.

Popeo sam se u sedlo i zagledao u preriju. Kroz visoku, mladu travu trag je vodio u ravnicu, ravan i oštar kao davno ugažen puteljak. Ondje dolje, sutra ujutro, najkasnije u podne, uхватit ću Hepburna Russellu.

Imao sam boljeg konja, bolje oružje i više iskustva. I moj je razlog bio jači: on je samo želio živjeti a ja sam ga morao ubiti.

Pravda mora pobijediti pa makar čekala još jedan dan. Po mom je sudu bio veći zločinac onaj koji je naručio ubojstvo mog prijatelja nego onaj koji ga je izvršio za plaću.

Nakon dva dana izjahao sam iz Denvera, miran, zadovoljan i sretan što odlazim daleko od tog pokvarenog grada i njegovih pokvarenih stanovnika.

KRAJ

U PRIPREMI:

G. F. Unger:
UMRI POLAGANO!

NOVO NA KIOSCIMA!

Ljubavne priče,
SF pripovijetke, krimi i
western priče, stripovi, humor